

Programmabegroting 2027-2030

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Leeswijzer	4
Bestuurlijke hoofdlijnen	6
Financiële hoofdlijnen	9
Programma's	16
Paragrafen	57
Financiële begroting	102
Bijlagen	110

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 van de gemeente Nijkerk. In deze begroting leest u welke activiteiten wij in 2027 uitvoeren, welke maatschappelijke doelen wij nastreven en welke financiële middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Deze begroting markeert enerzijds het begin van een nieuwe bestuursperiode. Op 9 juli 2026 is het nieuwe college geïnstalleerd. Tegelijkertijd is de basis voor deze begroting gelegd in de overgangsfase naar het nieuwe college. Het fundament voor de begroting ligt in de Kadernota 2027. Omdat deze is opgesteld voordat de nieuwe coalitie werd gevormd, is in deze begroting geen nieuw beleid opgenomen. Wel is aansluiting gezocht tussen het bestaande beleid en de lijnen uit het Coalitieakkoord 2026-2030 'Samen sterk bouwen aan de toekomst'. Nieuwe beleidsaccenten en bestuurlijke keuzes krijgen hun vertaling in de Kadernota 2028 en daaropvolgende begrotingen.

Hierbij staan wij voor een financiële uitdaging. De financiële positie van de gemeente is op dit moment solide, maar staat onder druk. Stijgende prijs- en loonontwikkelingen, groei van het aantal inwoners, hogere uitgaven binnen het sociaal domein en nadelige ontwikkelingen in het gemeentefonds leiden tot een structureel tekort in de meerjarenbegroting. Bij de Kadernota 2028 zullen wij dan ook moeten kijken naar ombuigingen.

De Programmabegroting 2027 is opgebouwd volgens de perspectieven en maatschappelijke opgaven uit de Ontwikkelagenda 2023-2026 'Samen wonen, samen werken, samen leven'. De begroting kent de perspectieven Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Binnen deze perspectieven werken wij aan de maatschappelijke opgaven:

- Een thuis voor iedereen
- We delen de ruimte eerlijk en optimaal
- Een bloeiende economie in een vitale samenleving
- Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst
- Alle inwoners doen mee en horen erbij
- Mensen hebben een bodem in hun bestaan
- Een veilige samenleving maken we samen
- Hoe maken we het samen mogelijk?

Deze opgaven vormen ook in 2027 het fundament onder onze inzet voor de samenleving.

Dat betekent niet dat de gemeente stilstaat. Integendeel. Ook in 2027 werken wij verder aan de opgaven die voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van groot belang zijn. We bouwen aan voldoende woningen voor verschillende doelgroepen, investeren in de kwaliteit van onze leefomgeving, versterken de bereikbaarheid van onze gemeente en blijven werken aan een sterke en toekomstbestendige economie. Daarnaast zetten wij ons in voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en waarin ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die dat nodig hebben.

Dat doen wij in een tijd waarin financiële keuzes steeds belangrijker worden. Stijgende kosten, met name binnen het sociaal domein, loon- en prijsontwikkelingen en onzekerheden rondom de financiering van gemeenten zetten de financiële ruimte onder druk. Ook Nijkerk heeft hiermee te maken. De Kadernota 2027 laat zien dat blijvende aandacht nodig is voor een gezonde financiële huishouding en dat zorgvuldige afwegingen onvermijdelijk zijn. Daarom blijven wij zoeken naar een evenwicht tussen onze maatschappelijke opgaven, een verantwoord investeringsniveau en financieel duurzaam beleid.

Tegelijkertijd hebben wij vertrouwen in de kracht van onze gemeente. Nijkerk is een gemeente met betrokken inwoners, een sterk verenigingsleven, ondernemende bedrijven en actieve maatschappelijke organisaties. Juist door samen te werken en elkaar op te zoeken kunnen we de uitdagingen van vandaag en morgen het hoofd bieden. Samen bouwen we verder aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is, nu en in de toekomst.

Met deze begroting geven wij invulling aan onze verantwoordelijkheid voor 2027. Wij zien uit naar de verdere uitwerking van de nieuwe bestuursperiode en naar de keuzes die wij daarin samen met uw raad en de samenleving zullen maken.

Leeswijzer

In deze begroting staat wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we waaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt.

- [Bestuurlijke en financiële hoofdlijnen](#)

In het eerste hoofdstuk gaan we in op de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. We beschrijven de belangrijkste actuele uitdagingen en opgaven. Vervolgens belichten we in de financiële hoofdlijnen de financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiën van onze gemeente. Ook laten we op hoofdlijnen de herkomst en bestemming van de inkomsten en uitgaven zien. Tot slot lichten we enkele grote financiële ontwikkelingen toe.

- [Programma's](#)

De begroting 2027 bestaat uit 4 programma's. Deze sluiten aan bij de perspectieven die de basis vormen voor de Ontwikkelagenda 2023-2026 Samen wonen, samen werken, samen leven en de kadernota, te weten Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Per programma geven we de volgende informatie weer:

- Actuele ontwikkelingen, die invloed hebben op het gemeentelijk beleid binnen het programma.
- Een overzicht van wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen, gekoppeld aan de verschillende maatschappelijke opgaven binnen het programma.
- Inzicht in de baten en lasten per maatschappelijke opgave en voor het gehele programma. Ook het saldo geven we weer, net als de onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves. Dit leidt tot een saldo inclusief en exclusief reserves.

- [Paragrafen](#)

De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programma overstijgende onderwerpen. Deze programma overstijgende onderwerpen worden beschreven in de paragrafen. Deze paragrafen zijn verplicht vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) (art. 9 lid 2 BBV):

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

- [Financiële begroting](#)

De financiële begroting bevat een totaaloverzicht van baten en lasten, per programma en totaal. Ook worden de gehanteerde uitgangspunten voor de raming toegelicht. De financiële begroting bevat daarnaast ook een aantal verplichte elementen op basis van het BBV:

- Overzicht van incidentele baten en lasten
- Geprognostiseerde balans
- Overzicht van ontwikkeling reserves en voorzieningen
- Overzicht van investeringskredieten
- Overzicht van arbeidsgelateerde verplichtingen

- [Bijlagen](#)

Tot slot zijn verschillende bijlagen opgenomen.

- Bijlage 1:** is de raming op taakveldniveau opgenomen, waarbij ook de verbinding is gemaakt per taakveld naar de programma's.
- Bijlage 2:** zijn de samenwerkingsverbanden, met daarbij een korte weergave van de doelstelling van het samenwerkingsverband. Hierbij is weergegeven aan welke maatschappelijke opgaven dit samenwerkingsverband een bijdrage levert.
- Bijlage 3:** biedt een overzicht van alle beleidskaders.
- Bijlage 4:** zijn de (op basis van het BBV) verplichte beleidsindicatoren opgenomen.
- Bijlage 5:** bevat een overzicht van de reserves en voorzieningen en de ontwikkeling daarvan.
- Bijlage 6:** stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

Bestuurlijke hoofdlijnen

Samen sterk bouwen aan de toekomst.

Nijkerk, Hoevelaken en Nijkerkerveen hebben ieder hun eigen karakter, maar vormen samen één sterke gemeente. Een gemeente waar inwoners naar elkaar omzien, ondernemers kansen creëren en verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties bijdragen aan een hechte samenleving.

Met het coalitieakkoord Samen sterk bouwen aan de toekomst is een nieuwe richting voor de bestuursperiode 2026-2030 vastgesteld. Deze begroting is echter opgesteld in een overgangperiode. Daarom zijn de bestaande Ontwikkelagenda 2023-2026 Samen wonen, samen werken, samen leven en de uitgangspunten van de Kadernota 2027 nog leidend. De verdere uitwerking van de ambities uit het coalitieakkoord krijgt een plaats in de Kadernota 2028 en de daaropvolgende begrotingen.

Ook in 2027 werken wij vanuit de vier perspectieven Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening en de daarbij behorende maatschappelijke opgaven. Daarmee zetten wij de ingezette koers voort en leggen wij tegelijkertijd de basis voor de toekomst van onze gemeente.

- [Samen verder bouwen aan een sterke gemeente.](#)

Wij willen dat inwoners prettig kunnen wonen, werken en leven in een veilige, duurzame en aantrekkelijke omgeving. Daarom blijven wij investeren in woningen, bereikbaarheid, maatschappelijke voorzieningen en een sterke lokale economie. Ook blijven wij aandacht houden voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving.

De kracht van Nijkerk zit daarbij vooral in de samenleving zelf. Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties zijn onmisbaar voor een sterke gemeenschap. Daarom blijven wij ruimte geven aan initiatief, samenwerking en participatie. We luisteren, leggen uit wat er wel en niet mogelijk is en bouwen samen verder aan een gemeente die klaar is voor de toekomst.

- [Verantwoord ontwikkelen in een tijd van financiële keuzes](#)

De maatschappelijke opgaven worden groter, terwijl de financiële ruimte onder druk staat. Stijgende kosten in het sociaal domein, loon- en prijsontwikkelingen en onzekerheden over het gemeentefonds vragen om zorgvuldige afwegingen. Ook voor Nijkerk zijn keuzes noodzakelijk om financieel gezond te blijven.

Wij blijven investeren in de kwaliteit van onze samenleving en leefomgeving, maar doen dat verantwoord. Daarom zoeken wij steeds naar de juiste balans tussen ambitie en realisme, tussen investeren en beheersen en tussen de belangen van vandaag en die van morgen. Door slim samen te werken, prioriteiten te stellen en de kracht van onze gemeenschap te benutten, bouwen wij verder aan een financieel gezonde gemeente die ook voor toekomstige generaties aantrekkelijk blijft om in te wonen, werken en leven.

Perspectief Ruimte

- [Een thuis voor iedereen](#)

De gemeente Nijkerk blijft werken aan voldoende en passende woningen voor alle inwoners. Daarbij ligt de nadruk op het realiseren van de woningbouwambitie van gemiddeld 250 woningen per jaar, met extra aandacht voor starters, ouderen en andere doelgroepen die moeilijk een woning kunnen vinden. De gemeente ondersteunt doorstroming, zet de starterslening voort en werkt aan een lokaal volkshuisvestingsprogramma. Daarnaast worden bestaande en nieuwe woningbouwlocaties verder ontwikkeld en blijft de gemeente Nijkerk invulling geven aan de opvang en huisvesting van asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders.

- We delen de ruimte eerlijk en sociaal

In 2027 richten we ons op een evenwichtige inrichting van de schaarse ruimte, waarbij wonen, werken, recreatie, natuur en bereikbaarheid in samenhang worden ontwikkeld. De groei van de gemeente vraagt om blijvende investeringen in voorzieningen, mobiliteit en de openbare ruimte. Tegelijk wordt gewerkt aan grote opgaven in het buitengebied, zoals de Aanpak Veluwe, stikstofreductie, natuurherstel en een toekomstbestendige landbouw. Met de verdere invoering van de Omgevingswet, de actualisatie van de Omgevingsvisie en de voorbereiding van Oostelijk Nijkerk wordt gebouwd aan een leefbare, duurzame en toekomstbestendige gemeente.

- Een bloeiende economie in een vitale samenleving

De gemeente Nijkerk blijft investeren in een sterke en toekomstbestendige economie die bijdraagt aan de brede welvaart van inwoners. Daarbij wordt ingezet op ruimte voor ondernemerschap, de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen en een goede balans tussen wonen en werken. Samen met regionale partners werkt de gemeente aan economische ontwikkeling, innovatie en passende werkgelegenheid. Ook wordt de vrijetijdseconomie verder versterkt door te investeren in recreatie, toerisme en aantrekkelijke centrumgebieden. Zo blijft de gemeente Nijkerk aantrekkelijk om te wonen, werken, ondernemen en bezoeken

- Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst

Wij blijven onverminderd werken aan een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving waarin groei, bereikbaarheid, energie en klimaat in balans zijn. In 2027 ligt de nadruk op energiebesparing, het verduurzamen van woningen en bedrijven en het versterken van de energie-infrastructuur om de gevolgen van netcongestie te beperken. Daarnaast wordt gewerkt aan een lokaal warmteprogramma, circulaire economie en klimaatadaptatie, met aandacht voor wateroverlast, droogte en hittestress. Ook stimuleert de gemeente duurzame mobiliteit en ondersteunt zij initiatieven van inwoners en ondernemers die bijdragen aan de energietransitie en een toekomstbestendige gemeente.

Perspectief Sociaal

- Alle inwoners doen mee en horen erbij

De gemeente blijft zich inzetten voor een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en gelijke kansen heeft. In 2027 wordt gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma voor 2028-2029 en aan de verdere versterking van het Sociaal Team. Kinderen en jongeren krijgen ondersteuning om zich kansrijk te ontwikkelen, terwijl ouderen en inwoners met een beperking langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook wordt ingezet op preventie, gezondheid en het versterken van eigen regie. Daarbij wordt samengewerkt met partners om hulp en ondersteuning toegankelijker, beter vindbaar en effectiever te maken.

- Mensen hebben een bodem in hun bestaan

Ook in 2027 blijft de gemeente inwoners ondersteunen die (tijdelijk) moeite hebben om in hun bestaan te voorzien. Wij zetten in op meer deelname aan werk en participatie, met ondersteuning die zoveel mogelijk dichtbij huis wordt aangeboden. Ook worden inwoners beter geïnformeerd over beschikbare regelingen en voorzieningen. Daarnaast werkt de gemeente samen met partners aan het voorkomen en vroeg signaleren van schulden. Door betere samenwerking, communicatie en ondersteuning krijgen inwoners sneller passende hulp en wordt hun bestaanszekerheid versterkt.

Perspectief Veilig

- Een veilige samenleving maken we samen

Samen met inwoners, ondernemers en partners blijft de gemeente in 2027 werken aan een veilige en leefbare samenleving. De focus ligt op het tegengaan van ondermijnende en digitale criminaliteit, het voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit en het versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid. Ook wordt geïnvesteerd in crisisbeheersing, weerbaarheid van inwoners en de verdere professionalisering van handhaving en vergunningverlening. Daarnaast ondersteunt de gemeente organisatoren van evenementen en werkt zij aan duidelijke en actuele beleidskaders voor veiligheid, horeca en evenementen.

Perspectief Dienstverlening

- Hoe maken we het samen mogelijk?

In 2027 staat de verdere ontwikkeling van de dienstverlening centraal. De gemeente versterkt het Servicecentrum als centraal aanspreekpunt, breidt de digitale dienstverlening uit en investeert in digitale veiligheid, datamanagement en verantwoorde inzet van AI. Ook wordt gewerkt aan snellere en zorgvuldige afhandeling van Woo-verzoeken, bezwaren en klachten. Met de invoering van de participatieverordening en het participatieplatform krijgen inwoners meer mogelijkheden om mee te denken en mee te doen. Zo werkt de gemeente aan een toegankelijke, betrouwbare en toekomstbestendige dienstverlening voor inwoners en ondernemers.

- Samen werken aan een toekomstbestendig Nijkerk

De komende jaren bouwen we samen aan een gemeente waar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich thuis voelen en actief kunnen meedoen. We geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving, luisteren naar elkaar en werken vanuit vertrouwen, verantwoordelijkheid en duidelijke communicatie. Iedereen hoort erbij en krijgt de kans om mee te doen.

De gemeente Nijkerk staat voor grote opgaven op het gebied van wonen, leefbaarheid, bereikbaarheid, duurzaamheid, veiligheid en bestaanszekerheid. Door samen te werken met inwoners, partners, regio, provincie en Rijk werken we aan oplossingen die niet alleen vandaag, maar ook morgen en overmorgen waarde toevoegen. Daarbij houden we oog voor de balans tussen groei, leefkwaliteit en een gezonde financiële basis.

Onze dienstverlening blijft toegankelijk en betrouwbaar. We denken vanuit mogelijkheden, betrekken inwoners vroegtijdig bij plannen en leggen helder uit welke keuzes worden gemaakt. Zo versterken we het vertrouwen in het gemeentebestuur en bouwen we aan sterke, betrokken en toekomstbestendige kernen van de gemeente Nijkerk.

Financiële hoofdlijnen

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we op hoofdlijnen weer welke financiële ontwikkelingen we zien die invloed hebben op de begroting 2027 en verder. Dit doen wij aan de hand van de drie financiële pijlers: saldo van baten en lasten, leningenportefeuille en algemene reserve.

We presenteren in dit hoofdstuk het (incidentele) begrotingssaldo, wat het resultaat is van de baten en lasten in de begroting. Bij een positief saldo vindt er een storting in de algemene reserve plaats en bij een negatief saldo moet er worden onttrokken uit de algemene reserve. Het geeft ook weer welke financiële ruimte er is in de begroting om nieuwe plannen te kunnen financieren of om prijsstijgingen of financiële tegenvallers op te vangen.

We presenteren ook het structurele begrotingssaldo. Dit geeft de verhouding weer tussen de structurele lasten en de structurele baten en zegt wat over de financiële gezondheid van de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting is als uitgangspunt genomen de financiële stand van zaken na de financiële mutaties uit de 1^e Bestuursrapportage 2026.

Financiële context

De begroting 2027 is opgesteld aan het begin van een nieuwe bestuursperiode. Het nieuwe coalitieakkoord bevat ambitieuze plannen voor de verdere ontwikkeling van Nijkerk op het gebied van wonen, leefbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, bereikbaarheid en dienstverlening. Tegelijkertijd vraagt het coalitieakkoord om een financieel gezonde gemeente die verantwoord investeert en zorgvuldig omgaat met gemeenschapsgeld.

De financiële positie van de gemeente is op dit moment solide, maar staat onder druk. De gemeente krijgt te maken met stijgende kosten door prijs- en loonontwikkelingen, groei van het aantal inwoners, hogere uitgaven binnen het sociaal domein en nadelige ontwikkelingen in het gemeentefonds. Hierdoor ontstaat in de meerjarenbegroting een structureel tekort.

In de Kadernota 2027 is daarom gekozen voor een beleidsarme en financieel zorgvuldige basis. Voor 2027 wordt het begrotingssaldo tijdelijk sluitend gemaakt door ambities te temporiseren, risico's te accepteren en beperkt gebruik te maken van de algemene reserve. Daarmee ontstaat ruimte voor het nieuwe college om de ambities uit het coalitieakkoord verder uit te werken en daarbij afgewogen keuzes te maken over investeringen, prioriteiten en financiële dekking.

De komende jaren blijft het noodzakelijk om scherp te sturen op financiële duurzaamheid. Daarbij wordt gezocht naar een evenwicht tussen het realiseren van maatschappelijke ambities, het betaalbaar houden van voorzieningen voor inwoners en het behouden van een gezonde financiële positie voor de toekomst.

Saldo begroting 2027-2030

Hieronder vindt u een overzicht van het saldo bij de Kadernota 2027 en het saldo van de Begroting 2027-2030 en de belangrijkste verschillen. Hierbij wordt opgemerkt dat positieve getallen een voordelig saldo of effect betekenen en negatieve getallen een nadelig saldo of effect.

Het saldo van de Begroting 2027-2030 laat zich als volgt weergeven:

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Saldo Begroting 2027-2030	-279	-2.709	-1.404	-932

Ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2027 is gepresenteerd is een voordelig effect zichtbaar. Dit laat zich als volgt weergeven en verklaren:

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Saldo Kadernota 2027	-745	-3.721	-2.297	-2.178
Saldo Begroting 2027-2030	-279	-2.709	-1.404	-932
Wijziging saldo van baten en lasten	466	1.012	893	1.246
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
1. Meicirculaire	132	314	49	372
2. Rente en afschrijving	98	471	603	533
3. Algemene uitkering: CDOKE	305	0	0	0
4. Leges burgerzaken	0	-45	83	18
5. Resultaat btw op afval en riool	135	130	90	110
6. Resultaat doorbelasting overheadkosten	49	116	115	105
7. Kazerneterrein Zeewolde	0	0	150	150
8. DON	0	0	50	50
9. Landschapsbeheer	0	0	25	25
Overige afwijkingen (< € 50.000), per saldo	-253	26	-272	-117
Wijziging saldo van baten en lasten	466	1.012	893	1.246

Structureel begrotingssaldo

Een structureel begrotingssaldo is het verschil tussen de structurele (terugkerende) inkomsten en uitgaven van een gemeente. Dit is van belang voor een gezond financieel huishoudboekje van de gemeente. Een positief structureel begrotingssaldo betekent dat de gemeente haar lopende uitgaven consistent kan dekken met haar reguliere inkomsten, zonder afhankelijk te zijn van incidentele meevallers of eenmalige inkomsten. Dit draagt bij aan financiële stabiliteit en zorgt ervoor dat de gemeente op lange termijn in staat blijft om haar taken te vervullen en investeringen te doen zonder in financiële problemen te komen.

Het structureel begrotingssaldo 2027-2030 laat zich als volgt weergeven:

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo voor inzet algemene reserve	16	-2.515	-2.082	-1.737
Inzet algemene reserve als dekkingsmiddel	1.150	0	0	0
Structureel saldo Begroting 2027-2030	1.166	-2.515	-2.082	-1.737

Er is een voordelig effect zichtbaar ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2027 is gepresenteerd.

Het verschil in het structureel saldo ten opzichte van de Kadernota 2027 laat zich als volgt weergeven en verklaren:

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo Kadernota 2027	10	-4.028	-3.264	-3.143
Effecten meicirculaire	132	314	49	372
Structureel saldo Kadernota + Effecten meicirculaire	142	-3.714	-3.215	-2.771
Structureel saldo Begroting 2027-2030	1.166	-2.515	-2.082	-1.737
Wijziging saldo van baten en lasten	1.024	1.199	1.133	1.034
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
Structurele mutaties analyse begroting 2027	1.024	1.199	1.133	1.034
Wijziging saldo van baten en lasten	1.024	1.199	1.133	1.034

Een toelichting op de (structurele) mutaties in deze begroting 2027 ten opzichte van de Kadernota 2027 leest u in het hoofdstuk Financiële begroting.

Begrotingsoverzicht per programma

In de tabel hierna is het saldo van baten en lasten per programma te zien en het saldo van de toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves. Dit geeft op hoofdlijnen weer hoe het saldo van de begroting verdeeld is naar de perspectieven. Wat opvalt is dat de baten in het perspectief Dienstverlening veel hoger zijn dan de lasten en bij de andere perspectieven andersom. Dit komt doordat de algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in het perspectief Dienstverlening.

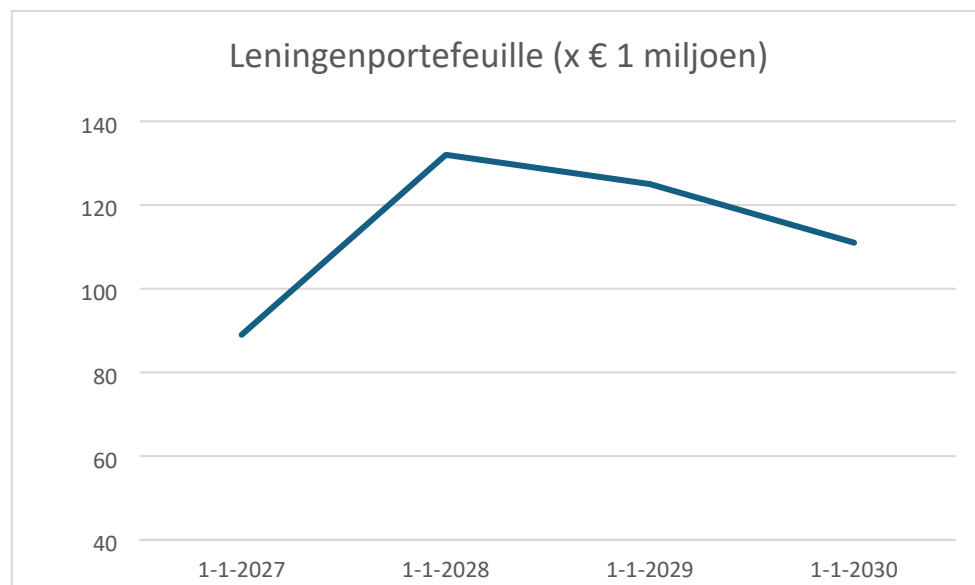
Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Perspectief Ruimte	-23.215	-23.059	-22.579	-22.556
Perspectief Sociaal	-58.180	-56.991	-55.480	-55.731
Perspectief Veilig	-4.836	-4.835	-4.793	-4.781
Perspectief Dienstverlening	83.291	80.340	79.341	79.901
Saldo perspectieven				
Mutaties in de reserves	2.661	1.835	2.107	2.234
Saldo Begroting 2027-2030	-279	-2.709	-1.404	-932

Leningenportefeuille

Onze leningenportefeuille is het totaal van alle uitstaande leningen. De leningenportefeuille kan van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente. Een goed beheerde leningenportefeuille zorgt ervoor dat de gemeente haar schuldenlast kan dragen zonder de begroting onnodig te belasten. Het stelt ons in staat om essentiële projecten te financieren zonder de huidige inkomsten direct te belasten, maar brengt ook risico's met zich mee, zoals rentestijgingen of herfinancieringsrisico's. Daarom is een strategisch beheer van de leningenportefeuille essentieel om financiële stabiliteit en duurzaamheid op lange termijn te waarborgen.

De leningenportefeuille wordt bewaakt met behulp van een meerjarenliquiditeitsprognose. Op basis van deze prognose en de Programmabegroting 2027-2030 laat de (verwachte) ontwikkeling van de leningenportefeuille zich als volgt weergeven:

De leningenportefeuille bedraagt ten tijde van het opmaken van de Programmabegroting circa € 89 miljoen. Door grote investeringen in maatschappelijke voorzieningen en de openbare ruimte loopt de leningenportefeuille op. Deze trend was in de begrotingen van de afgelopen jaren al voorzien. Vanaf 2028 daalt de omvang van de leningenportefeuille als gevolg van verwachte opbrengsten uit grondverkoop overeenkomstig het Meerjarig Prognose Grondexploitatie (MPG). Hierdoor zijn de verwachte inkomsten hoger dan de uitgaven voor exploitatie en investeringen samen.

Ons schuldpositie wordt op begrotingsbasis als matig bestempeld. Dit komt onder meer dat de gemeente de afgelopen jaren een aantal grote aankopen heeft gedaan. Het ging hierbij om aankoop van grond in het bouwgrondcomplex Stadshaven en de aankoop van De Havenaer.

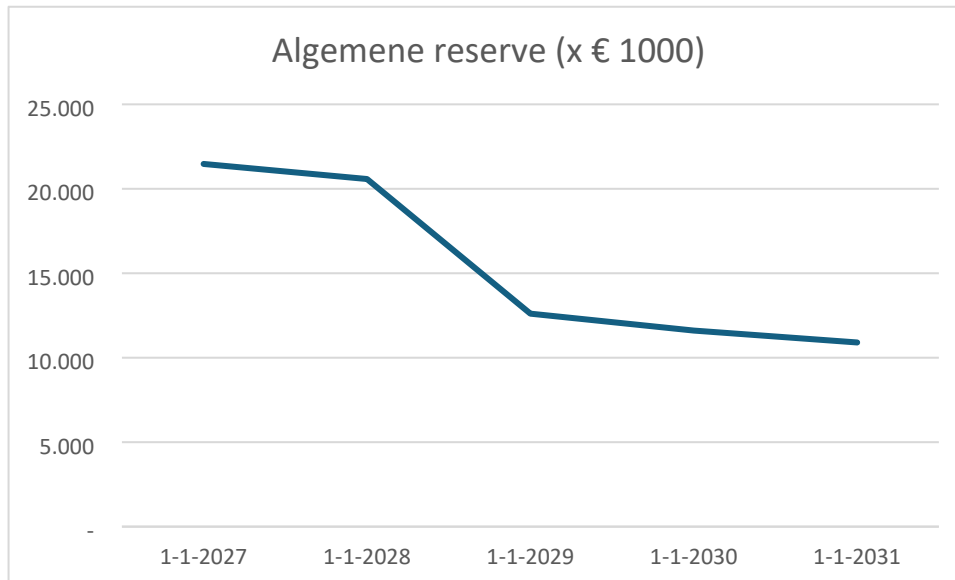
Algemene reserve

De algemene reserve is een financiële buffer die de gemeente aanhoudt om onverwachte uitgaven of tegenvallers op te vangen zonder direct de begroting te hoeven aanpassen. Deze reserve wordt opgebouwd uit overschotten die in eerdere jaren zijn ontstaan, bijvoorbeeld wanneer het saldo van baten en lasten positief is.

Het belang van de algemene reserve voor een gemeente is dat het financiële stabiliteit biedt. Het stelt de gemeente in staat om flexibel te reageren op onvoorziene gebeurtenissen, zoals economische tegenvallers, calamiteiten of extra kosten voor projecten, zonder dat dit meteen leidt tot verhoging van belastingen of bezuinigingen. Bovendien draagt een gezonde algemene reserve bij aan het vertrouwen van inwoners en externe partijen, zoals kredietverstrekkers, in de financiële huishouding van de gemeente.

Om tot een structureel sluitende begroting te komen is in de Kadernota 2027 de algemene reserve ingezet. Gemeenten mogen namelijk een deel van hun reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten.

Op basis van de programmabegroting 2027-2030 laat de (verwachte) ontwikkeling van de algemene reserve zich als volgt weergeven:

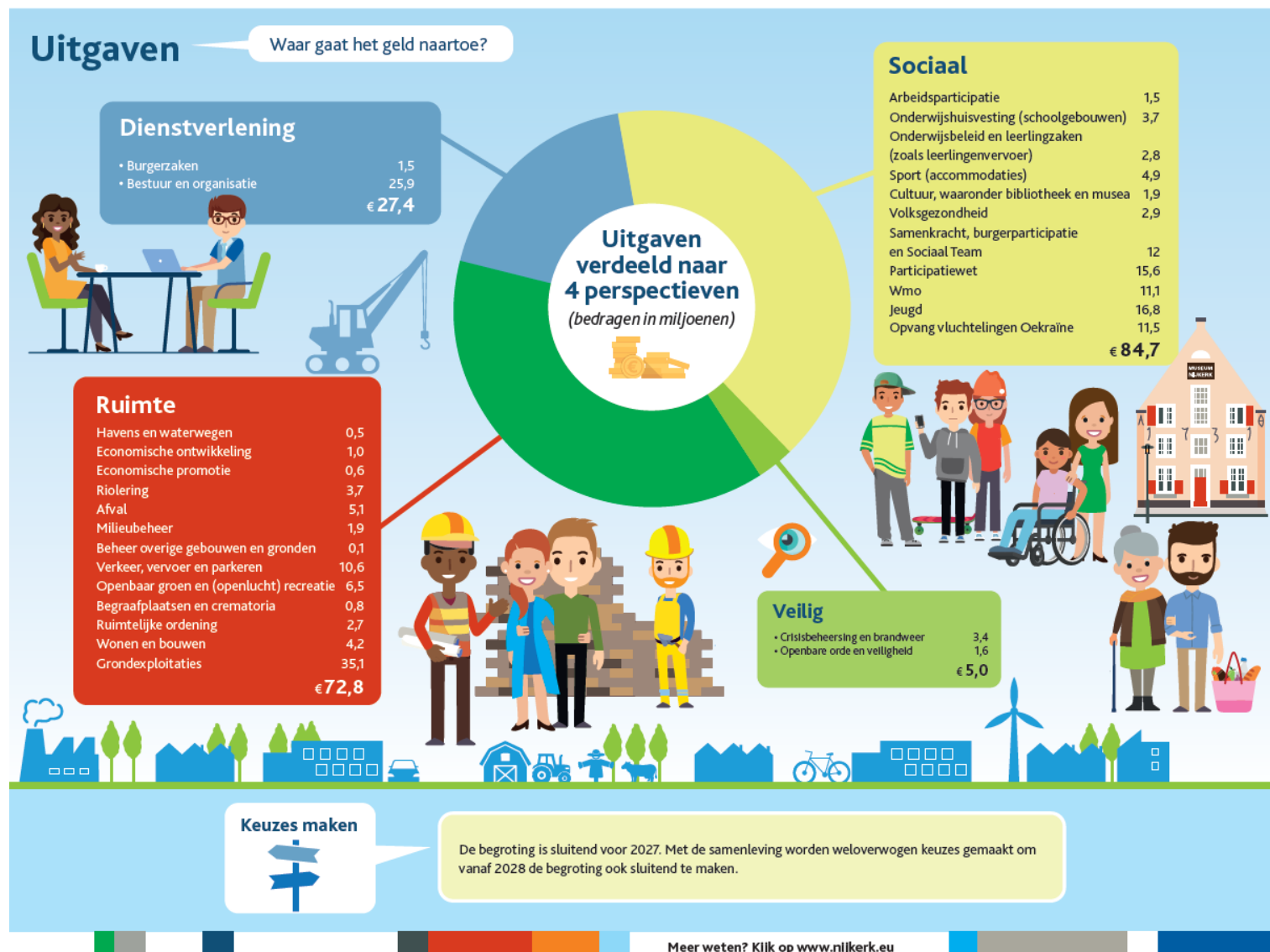
De geprognostiseerde algemene reserve bedraagt ten tijde van het opmaken van de Programmabegroting per 1 januari 2027 € 21,5 miljoen.

In de begrotingsperiode 2027-2030 neemt deze algemene reserve door het saldo van de (begrote) dotaties en onttrekkingen af tot circa € 10,9 miljoen eind 2030. In absolute zin is dit een grote afname. Deze verlaging wordt veroorzaakt door de onttrekking vanwege het Dorpshuis € 5,5 miljoen en de onttrekkingen van € 3,7 miljoen vanwege het verwachte begrotingsresultaat (incidenteel en structureel) en overige mutaties in deze begroting. Een verbetering van het begrotingsresultaat leidt tot een verbeterde reservepositie.

De afgelopen jaren is de onttrekking aan de algemene reserve altijd lager geweest dan verwacht. Zo worden bijvoorbeeld projecten later uitgevoerd dan gepland en worden niet alle ambities direct gerealiseerd. Ook zijn er de afgelopen jaren altijd incidentele meevallers geweest die aan de algemene reserve worden toegevoegd.

Begroting in één oogopslag

Programma's

De begroting 2027 bestaat uit 4 programma's. Deze sluiten aan bij de perspectieven die de basis vormen voor de Kadernota. Deze perspectieven zijn weer onderverdeeld in de maatschappelijke opgaven van de gemeente Nijkerk. Dit laat zich als volgt weergeven:

Perspectief Ruimte	
Maatschappelijke opgave 1.1	Een thuis voor iedereen
Maatschappelijke opgave 1.2	We delen de ruimte eerlijk en optimaal
Maatschappelijke opgave 1.3	Een bloeiende economie in een vitale samenleving
Maatschappelijke opgave 1.4	Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst
Perspectief Sociaal	
Maatschappelijke opgave 2.1	Alle inwoners doen mee en horen erbij
Maatschappelijke opgave 2.2	Mensen hebben een bodem in hun bestaan
Perspectief Veilig	
Maatschappelijke opgave 3.1	Een veilige samenleving maken we samen
Perspectief Dienstverlening	
Maatschappelijke opgave 4.1	Hoe maken we het samen mogelijk

In de begroting wordt per perspectief de volgende informatie weergegeven:

- Actuele ontwikkelingen, die invloed hebben op het gemeentelijk beleid binnen het programma.
- Een overzicht van wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen, gekoppeld aan de verschillende maatschappelijke opgaven binnen het programma.
- Inzicht in de baten en lasten per maatschappelijke opgave en voor het gehele programma. Ook het saldo geven we weer, net als de onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves. Dit leidt tot een saldo inclusief en exclusief reserves.

In deze begroting hebben we bij alle maatschappelijke opgaven ook doelstellingen en beleidsindicatoren geformuleerd.

1. Perspectief Ruimte

1.1 Actuele ontwikkelingen

- [Omgevingswet](#)

De Omgevingswet verandert de manier waarop de gemeente besluiten neemt over de fysieke leefomgeving. De gemeente werkt met nieuwe instrumenten voor ontwikkeling en beheer. Ook zijn de rollen van de raad en het college veranderd. Inwoners krijgen meer mogelijkheden om mee te denken over plannen in hun omgeving. Daarnaast gelden nieuwe financiële kaders voor gemeentelijke activiteiten.

De komende jaren verbeteren we onze dienstverlening binnen de kaders van de Omgevingswet. In 2027 willen we de Omgevingsvisie 2.0 vaststellen. Deze visie beschrijft hoe de gemeente Nijkerk zich op lange termijn wil ontwikkelen. Inwoners leveren hiervoor inbreng en de gemeenteraad wordt actief betrokken. Ook werken we verder aan één omgevingsplan voor de hele gemeente. De kennis en ervaring die we daarbij opdoen, leggen we vast in de organisatie. Het omgevingsplan moet uiterlijk eind 2031 gereed zijn. Daarnaast starten we in 2027 met het herschrijven van veelgebruikte brieven aan inwoners en interne documenten naar B1-niveau. Zo maken we onze communicatie begrijpelijker. Ook verbeteren we de informatie over ruimtelijke dienstverlening op de gemeentelijke website nijkerk.eu.

- [Wonen](#)

De vraag naar woningen blijft onverminderd hoog, zowel in de gemeente Nijkerk als daarbuiten. Om aan deze vraag te kunnen blijven voldoen, zetten we al jaren stevig in op woningbouw. De ambitie uit de Woonvisie 2024+ om jaarlijks 250 woningen te realiseren, wordt behaald. Deze inzet zetten we voort, zowel via bestaande projecten als met nieuwe woningbouwontwikkelingen.

Naast nieuwbouw richten we ons de komende jaren nadrukkelijker op doorstroming. Met de inzet van de wooncoach willen we de bestaande woningvoorraad beter laten aansluiten op de woonbehoeften van onze inwoners. Ook blijven we starters ondersteunen. Sinds de voorwaarden voor de starterslening in 2023 zijn versoepeld, is het aantal aanvragen toegenomen. De starterslening wordt daarom ook de komende jaren voortgezet om starters met binding met de gemeente Nijkerk een steuntje in de rug te geven.

Daarnaast werken we, in het kader van de nieuwe landelijke Wet versterking regie volkshuisvesting, aan een Volkshuisvestingsprogramma. De hoofdlijnen van deze wet zijn al verwerkt in de Woonvisie 2024+.

Door de vergrijzing zullen in Nijkerk steeds meer inwoners behoefte krijgen aan zorg en ondersteuning. De in 2025 vastgestelde Woonzorgvisie wordt daarom de komende jaren uitgevoerd. Op dit moment werken we aan een uitvoeringsagenda met concrete acties, waarin de gemeente Nijkerk samen met partners optrekt.

- [Duurzaamheid](#)

Een betrouwbare, fossielvrije energievoorziening is een belangrijke voorwaarde voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Door de verduurzaming van bestaande gebouwen en de bouw van nieuwe woningen en voorzieningen neemt de vraag naar elektriciteit toe. De beschikbare netcapaciteit bepaalt daardoor steeds vaker waar en wanneer ontwikkelingen mogelijk zijn. Naar verwachting blijft netcongestie in elk geval tot 2033 een beperkende factor. Tegelijkertijd staat de regio voor de opgave voldoende duurzame energie op te wekken en minder afhankelijk te worden van energie van buiten de regio. Dit vraagt om tijdige keuzes en actieve sturing. Mogelijke maatregelen zijn netbewuste gebiedsontwikkeling, een betere afstemming van vraag en aanbod en het onderzoeken van energieprestatienormen voor gebieden. Samen met betrokken partijen en de provincie Gelderland verkennen we bij de gebiedsontwikkelingen Klaarwater en Stadshaven wat dit in de praktijk betekent. Daarnaast ondersteunen we de versterking van het elektriciteitsnet door mee te werken aan een nieuw onderstation en aan de plaatsing van ongeveer 200 middenspanningsruimtes in buurten.

Energierectvaardigheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Niet alle inwoners en ondernemers kunnen de kosten van de energietransitie dragen. Voor een groeiende kwetsbare groep kan dit de bestaanszekerheid verder onder druk zetten. De gemeente blijft daarom passende ondersteuning bieden. In lijn met het SER-advies van maart 2026 kiezen we bij de verduurzaming van gebouwen voor een mensgerichte aanpak, met aandacht voor betaalbaarheid, toegankelijkheid en gelijke kansen.

- [Stikstof en plan van aanpak Veluwe](#)

Het buitengebied staat de komende jaren voor samenhangende opgaven: minder stikstofuitstoot, herstel van natuur en waterkwaliteit en een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw. Het Rijk, de provincie, het waterschap en 21 gemeenten hebben hiervoor in juni 2026 de samenwerkingsovereenkomst Aanpak Veluwe gesloten. Met een rijksbijdrage van € 300 miljoen werken zij gezamenlijk aan natuurherstel en toekomstbestendige landbouw.

Voor Nijkerk zijn twee sporen belangrijk. Ten eerste komt er een uitvoeringsorganisatie die agrarische ondernemers begeleidt bij keuzes over innovatie, extensivering, verplaatsing of beëindiging van hun bedrijf. Ten tweede zetten we in op samenwerking per gebied. Samen met Putten en Barneveld bereiden we het gebiedsproces Groene Valleilint voor. Binnen Regio Foodvalley werken we daarnaast aan Basiskwaliteit Natuur en Groenblauwe Dooradering.

Ook water vraagt om gerichte maatregelen. Door klimaatverandering komen langere droge perioden vaker voor en neemt de druk op de watervoorziening toe. Herstel van beken en het langer vasthouden van water moeten het landschap weerbaarder maken tegen droogte en extreme neerslag. Daarbij houden we rekening met de natuurwaarden van Natura 2000-gebied Polder Arkemheen. Voor de verduurzaming en innovatie van agrarische bedrijven is voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet nodig. Hierbij kan een afname van het aantal agrarische bedrijven gevolgen hebben voor de leefbaarheid en de economische kracht van het buitengebied.

De beperkte stikstofruimte blijft een knelpunt voor woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen en kan tot vertraging leiden. De Aanpak Veluwe moet bijdragen aan natuurherstel en een betere leefomgeving. Daarmee ontstaat op termijn meer ruimte en perspectief voor zowel landbouw als ruimtelijke ontwikkeling.

De ontwikkeling van Nijkerk-Oost leidt naar verwachting tot meer recreatief gebruik van het buitengebied. In het gebiedsproces Groene Valleilint onderzoeken we hoe deze behoefte aan groen en recreatie kan worden opgevangen. Ook voeren we, met subsidie van de provincie Gelderland, een haalbaarheidsstudie uit naar verbetering van de zwemwaterkwaliteit en de kustzone langs het Randmeer. Omdat deze locatie grenst aan Natura 2000-gebied Arkemheen, moet de recreatieve ontwikkeling worden gecombineerd met een natuurvriendelijke oever.

- [Regionale ontwikkelingen die bijdragen aan de lokale veerkracht](#)

Steeds meer opgaven vragen om regionale samenwerking. Dit geldt onder meer voor economie, woningbouw, energie en verstedelijking in de regio's Foodvalley en Amersfoort. Binnen deze samenwerkingen behartigen we actief de belangen van Nijkerk. Ook ontwikkelingen buiten onze gemeentegrenzen kunnen grote gevolgen hebben voor onze bereikbaarheid, leefomgeving en economische ontwikkeling. Voorbeelden zijn de nieuwe kazerne in Zeewolde, de aanpak van knooppunt Hoevelaken en de aansluitingen A1/A30, en de ontwikkeling van station Nijkerk als regiopoort, inclusief een hogere treinfrequentie op de Veluwelijn.

- [Een vitale economie als bijdrage aan brede welvaart](#)

De gemeente Nijkerk kent een sterke ondernemerscultuur en een vitaal bedrijfsleven. Ondernemerschap en bedrijvigheid zijn van groot belang voor de leefbaarheid, economische kracht en toekomstbestendigheid van onze gemeente. Daarom blijven we investeren in de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, het beter benutten van bestaande locaties en het stimuleren van samenwerking en innovatie. Hiermee werken we aan een gezonde balans tussen de groei van het aantal inwoners en voldoende werkgelegenheid. Daarnaast levert Nijkerk, met haar sterke positie in de voedselproductie en foodgerelateerde bedrijvigheid, een belangrijke bijdrage aan het Foodvalley-ecosysteem. Dat geeft onze gemeente een onderscheidende en waardevolle positie binnen zowel de regio als Nederland.

- Vrijtijdseconomie als bijdrage aan een aantrekkelijk en vitale gemeente Nijkerk

De vrijetijdseconomie is van grote waarde voor de gemeente Nijkerk, zowel economisch als maatschappelijk. Dankzij de ligging tussen de Veluwe, de Randmeren en de Gelderse Vallei beschikt Nijkerk over aantrekkelijke recreatieve kwaliteiten. De historische binnenstad, het karakteristieke polderlandschap, de recreatiemogelijkheden aan het water en het gevarieerde aanbod van horeca, cultuur en evenementen maken onze gemeente aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

Zoals beschreven in de Visie op de Vrijtijdseconomie 2021-2030 draagt deze sector bij aan werkgelegenheid, bestedingen bij lokale ondernemers en het behoud van voorzieningen. Daarnaast versterkt een aantrekkelijk recreatief aanbod de leefbaarheid van onze gemeente. Het biedt ruimte voor ontspanning, ontmoeting en beweging dichtbij huis en vergroot de betrokkenheid en trots van inwoners op hun leefomgeving.

De komende jaren zetten we in op het verder versterken en zichtbaar maken van deze kwaliteiten. Door te investeren in recreatieve verbindingen, gastvrijheid en evenementen kan Nijkerk haar positie als aantrekkelijke woon-, werk- en bezoekgemeente verder uitbouwen. Daarbij blijft het belangrijk om een goede balans te bewaren tussen economische ontwikkeling, leefbaarheid, natuur en duurzaamheid.

- Asielzoekers, Oekraïners en Statushouders

De gemeente Nijkerk heeft de afgelopen jaren gekozen voor een duurzame en beheersbare aanpak van opvang in eigen beheer. Dit heeft geleid tot vier kleinschalige opvanglocaties, verspreid over de kernen, met ruimte voor in totaal 278 asielzoekers. De locaties De Beurtschipper en De Nijverheid zijn inmiddels in gebruik. De locaties De Middelaar en De Veenzoom worden gerealiseerd. Met deze opvangcapaciteit blijft Nijkerk invulling geven aan haar bestuurlijke verantwoordelijkheid. Een goede relatie met inwoners en omwonenden blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt. Door open communicatie, regelmatig overleg en laagdrempelig contact werken we aan wederzijds vertrouwen en het tijdig signaleren en oplossen van aandachtspunten.

De opvang en begeleiding van asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders is inmiddels uitgegroeid tot een samenhangende en stabiele organisatie. Door deze opgaven vanuit één team aan te sturen, ontstaat meer samenhang in de inzet van mensen en middelen en behouden we grip op de kwaliteit, uitvoering en kosten.

Het Ontwikkelcentrum Nieuw Nijver vervult hierin een belangrijke rol. Hier worden deelnemers ondersteund op het gebied van taal, participatie, werk en dagbesteding. Deelname aan het meedoen programma vormt de basis voor ontwikkeling en integratie vanaf de eerste dag. Het centrum is er niet alleen voor opvangdoelgroepen, maar ook voor inwoners van Nijkerk die ondersteuning nodig hebben.

Voor Oekraïense ontheemden is de opvangcapaciteit uitgebreid naar 300 plaatsen op het Oekraïenpark. Deze locatie blijft in ieder geval tot september 2028 beschikbaar. Voor afloop van de huidige vergunningsperiode wordt een besluit genomen over de periode daarna.

Voor statushouders blijft de gemeente inzetten op het realiseren van de wettelijke huisvestingstaakstelling, in samenwerking met woningcorporaties en maatschappelijke partners. De Passantenhaven, met ruimte voor 40 personen, speelt hierin een belangrijke rol door een geleidelijke overgang naar zelfstandige huisvesting mogelijk te maken. De huidige locatie is beschikbaar tot mei 2027; de mogelijkheden voor voortzetting worden momenteel verkend.

De komende jaren staan in het teken van het bestendigen van deze aanpak en het tijdig inspelen op veranderingen in landelijke regelgeving en toekomstige opgaven. We vinden het belangrijk dat asielzoekers, statushouders en andere vluchtelingen actief deelnemen aan de samenleving. Daarom stimuleren we deelname aan onderwijs, werk en dagbesteding. Dit bevordert zelfstandigheid, vergroot de betrokkenheid bij de samenleving en draagt bij aan leefbaarheid en veiligheid.

Opvang, begeleiding en veiligheid worden integraal georganiseerd. Ontwikkelingen op en rond de locaties worden structureel gevolgd, zodat waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Ook is de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) structureel versterkt. Hun aanwezigheid draagt bij aan toezicht, handhaving en een veilige leefomgeving.

De gemeente blijft actief regie voeren op de opvanglocaties en zet zich in voor een veilige, beheersbare en maatschappelijk verantwoorde uitvoering. Daarbij houden we oog voor zowel de belangen van de bewoners van de locaties als voor de leefbaarheid en veiligheid in de omliggende wijken en kernen.

- [Sturing op integraal beheer openbare ruimte en gemeentelijk & maatschappelijk vastgoed](#)

Met de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR 2026-2035) heeft de raad de kaders vastgesteld voor het beheer van de openbare ruimte. Binnen deze kaders zorgt het college voor het onderhoud, de vervanging en de ontwikkeling van wegen, groen, riolering, bruggen en openbare verlichting.

Door middel van beheerplannen, inspecties en monitoring wordt gestuurd op een veilige, functionele en toekomstbestendige openbare ruimte. Werkzaamheden worden daarbij steeds meer integraal voorbereid en uitgevoerd. Hierdoor kunnen onderhouds- en vervangingsopgaven worden gecombineerd met maatschappelijke ambities op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid, bereikbaarheid, gezondheid, veiligheid en leefbaarheid. Zo draagt de openbare ruimte niet alleen bij aan het behoud van gemeentelijke assets, maar ook aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving.

Ook voor het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed wordt gewerkt vanuit een integrale en toekomstbestendige benadering. Het gaat hierbij onder meer om scholen, sportaccommodaties, dorpshuizen en gemeentelijke gebouwen. Deze voorzieningen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie en vragen om zorgvuldig en duurzaam beheer. De ambities, ontwikkelingen en investeringen voor deze voorzieningen worden in samenhang gezien en verder uitgewerkt binnen het perspectief Sociaal.

Met de invoering van de Nota IBOR is daarnaast een nieuwe werkwijze voor de planning en financiering van beheer ingevoerd. Ontwikkelingen zoals areaaluitbreiding en prijsstijgingen worden niet langer eens per vijf jaar, maar jaarlijks in beeld gebracht en verwerkt in de planning- en controlcyclus. Hierdoor beschikt de raad over actuelere informatie en kunnen financiële effecten tijdig en geleidelijk worden verwerkt.

Deze aanpak zorgt voor meer transparantie, voorspelbaarheid en grip op de beheerbudgetten. Daarmee blijft de kwaliteit van de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed ook op de lange termijn geborgd binnen de door de raad vastgestelde kaders.

- [Cultureel Erfgoed](#)

De gemeente Nijkerk ziet cultureel erfgoed als een belangrijk onderdeel van de identiteit en kwaliteit van onze leefomgeving. Erfgoed vertelt het verhaal van onze stad, dorpen en buitengebied en draagt bij aan een aantrekkelijke woon-, werk- en recreatieomgeving. Daarom zet de gemeente zich in voor het behoud, de bescherming en het zichtbaar maken van waardevolle gebouwen, landschappen en andere cultuurhistorische elementen. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt zorgvuldig gekeken naar de aanwezige cultuurhistorische waarden.

In 2027 ligt de focus op het versterken en beschermen van het erfgoed van Nijkerk. Er wordt onderzoek gedaan naar bijzondere gebouwen en stedenbouwkundige ontwikkelingen uit de periode 1940-1990 en naar de cultuurhistorische waarden van de verschillende cultuurlandschappen binnen de gemeente. Daarnaast wordt de Erfgoedverordening aangepast aan de Omgevingswet, wordt uitvoering gegeven aan de subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten en krijgen cultuurhistorische waarden een duidelijke plek in het Omgevingsplan. Ook blijft de gemeente erfgoed zichtbaar en beleefbaar maken via Open Monumentendag, informatievoorziening en de herontwikkeling van cultuurhistorisch waardevolle locaties en objecten voor toekomstige generaties.

1.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke opgave 1.1. Een thuis voor iedereen

Thuis is waar je woont en leeft. Mensen buiten Nijkerk willen graag in Nijkerk wonen. Samen met de jonge generatie die het ouderlijk huis verlaat, zorgen mensen van buiten Nijkerk voor extra druk op de woningmarkt. Een thuis blijven bieden aan alle inwoners van Nijkerk is moeilijk, omdat er een enorme druk op de woningmarkt is. We zetten vanuit onze Woonvisie de komende jaren in op het bouwen van nieuwe woningen en het verkrijgen van een betere balans tussen vraag en aanbod. We bieden op die manier kansen aan eigen inwoners en ruimte voor buurtschappen. We zetten onder andere in op alternatieve en flexibele woonvormen. Er zal wel sprake zijn van een gestage groei van het aanbod van woningen.

Het is ook van belang dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig, liefst in hun eigen woonomgeving, wonen en verblijven. Dat past in het toekomstbestendig en betaalbaar houden van ons sociale stelsel. In dat kader is het van belang dat we de komende jaren, samen met onze ketenpartners, inzetten op inclusieve wijken. Dit vraagt een extra inzet op effectieve lobby.

Met onze bouwopgave en met de ontwikkeling in bestaande buurten en wijken kunnen we nieuwe vormen van 'samen wonen en samen leven' ontwikkelen. Het gaat daarbij niet alleen om fysieke en ruimtelijke aanpakken, maar vooral ook om groepen mensen blijvend op elkaar te betrekken en daarvoor de sociale infrastructuur te scheppen en te versterken.

Dit willen we bereiken

Dat de gemeente Nijkerk een plek is en blijft waar het voor alle inwoners in alle levensfasen en omstandigheden fijn is om te wonen en te leven.

Dit gaan we doen in 2027

Om ook in de toekomst voldoende passende woningen voor onze inwoners beschikbaar te houden, werkt de gemeente aan een evenwichtige woningbouwprogrammering die aansluit bij de lokale behoefte. Daarbij is bijzondere aandacht voor starters, ouderen en andere doelgroepen die moeilijker een woning kunnen vinden. Starters worden ondersteund met financiële instrumenten en voor ouderen wordt ingezet op passende woonvormen en doorstroming. Daarnaast geeft de gemeente invulling aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de opvang en huisvesting van onder meer asielzoekers, Oekraïense ontheemden en jongeren. Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen blijft het uitgangspunt dat een substantieel deel van de woningen beschikbaar komt voor inwoners van Nijkerk, zodat zij ook in de toekomst binnen de eigen gemeente kunnen wonen en doorstromen.

Doelstelling: Huisvesting van reguliere doelgroepen

Activiteiten in 2027

1. We geven uitvoering aan de Wet versterking regie volkshuisvesting. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een lokaal volkshuisvestingsprogramma, waarin de gemeentelijke ambities en opgaven op het gebied van wonen concreet worden uitgewerkt. De huidige Woonvisie wordt opgenomen in de Omgevingsvisie 2.0. De verdere uitwerking vindt plaats in het volkshuisvestingsprogramma, dat uiterlijk in 2027 wordt vastgesteld.

2. We blijven werken aan onze woningbouwambities binnen de afspraken van de Woondeal Regio Foodvalley en de regionale verstedelijkingsstrategieën. Regio Amersfoort blijft daarbij onze woningmarktregio voor de afstemming van wonen en zorg, de verdeling van woonruimte en andere volkshuisvestelijke opgaven. Zo zorgen we samen met regionale partners voor voldoende passende woningen voor huidige en toekomstige inwoners.
3. We blijven uitvoering geven aan de woningbouwprojecten die zijn opgenomen in de woningbouwprogrammering en -prognose. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken, prioriteren we investeringen in mobiliteit en bereikbaarheid, onder meer rond locaties als Klaarwater, Stadshaven en de oostzijde van Nijkerk. Zo zorgen we ervoor dat woningbouw en infrastructuur in samenhang worden ontwikkeld. Met behulp van de Woningbouwmonitor wordt jaarlijks inzicht gegeven in de voortgang en resultaten, zodat de raad de ontwikkeling van de woningbouwopgave kan volgen en bijsturen waar nodig.
4. Wij werken in 2027 verder aan de realisatie van de woningbouwprojecten Kerkplein, Nijkerkerveen deelplan 3 en Doornsteeg deelplan 3.
5. We werken aan de herbestemming van het historisch stadhuis in Nijkerk en de herontwikkeling van Dorpshuis De Stuw in Hoevelaken.
6. We werken aan de voorbereiding van de grootschalige gebiedsontwikkelingen Stadshaven, Paasbos, St. Jozef, Klaarwater en Oostelijk Nijkerk.
7. De wijkaanpak Rensselaer is in uitvoering en we starten met de voorbereidingen voor de wijkaanpak van Hoevelaken Midden, Beulekamp en Paasbos deel 1.
8. We geven uitvoering aan de prestatieafspraken 2025-2027 die met de woningcorporaties en huurdersvertegenwoordiging zijn gemaakt. Daarbij ligt de nadruk op de bouw van sociale huurwoningen, het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt en het verduurzamen van de bestaande sociale woningvoorraad. Op deze manier werken we aan voldoende betaalbare en duurzame woningen voor inwoners die daarop zijn aangewezen. In de tweede helft van 2027 worden nieuwe prestatieafspraken opgesteld voor de periode 2028-2030, waarin de actuele woningbehoefte en gezamenlijke ambities worden vertaald naar concrete afspraken.
9. Medio 2027 wordt de Woningbouwmonitor 2026 opgesteld en ter kennisname en bespreking aan de gemeenteraad aangeboden.
10. De starterslening blijft ook in 2027 beschikbaar om starters op de woningmarkt te ondersteunen. Om de toegankelijkheid van koopwoningen voor starters te vergroten, is het beschikbare budget voor de jaren 2026 en 2027 verhoogd van € 500.000 naar € 1 miljoen.

Doelstelling: Huisvesting van specifieke doelgroepen

Activiteiten in 2027

1. We realiseren opvanglocaties voor asielzoekers binnen de gemeente Nijkerk. De opvanglocaties De Beurtschipper en De Nijverheid zijn inmiddels in gebruik. In 2027 werken we verder aan de realisatie van de opvanglocaties De Middelaar en De Veenzoom.
2. We werken samen met woningcorporaties en maatschappelijke partners aan de realisatie van een alternatieve voorziening ter vervanging van de doorstroomlocatie Passantenhaven.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Goede huisvesting van reguliere doelgroepen	Totaal opgeleverde woningen	Aantal	221	94	428
	Aandeel vrije sector	Aantal	155 (70%)	34 (36%)	78 (18%)
	Aandeel sociale huur	Aantal	66 (30%)	54 (58%)	318 (74%)
Goede huisvesting van specifieke doelgroepen	Huisvesting statushouders	Aantal	89	70	132
	Huisvesting overige doelgroepen *	Aantal	237	237	318

*Onder overige doelgroepen wordt verstaan Oekraïners, asielzoekers en arbeidsmigranten.

Maatschappelijke opgave 1.2. We delen de ruimte eerlijk en sociaal

De groei en ontwikkeling van Nijkerk geeft meer druk op de schaarse ruimte. We moeten daarin keuzes maken en tegelijk het veelvormige karakter van Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken bewaken en bewaren. Dit geldt in het bijzonder voor ons vitale en robuuste buitengebied waar een rijke schakering van functies haar plek heeft en ook moet houden. De gevolgen van de ontwikkeling van landelijke functies (landbouw, recreatie, natuur en landschap) moeten we goed begeleiden en inpassen. Dit vraagt meer capaciteit en inzet, wat nu al merkbaar is binnen onze organisatie. Ook moet op sommige plekken een goede afweging plaatsvinden tussen meer landelijke functies en hun ruimtevrage enerzijds en ruimtelijke behoeften voor woningbouw en bedrijfsontwikkeling anderzijds.

Dit willen we bereiken

Dat de ruimte in Nijkerk voor de korte en zeker voor de lange termijn optimaal wordt verdeeld en ingericht.

Dit gaan we doen in 2027

De groei van Nijkerk vraagt om investeringen in woningen én in de voorzieningen die daarbij horen, zoals onderwijs, zorg, sport, mobiliteit, duurzaamheid, economie en de openbare ruimte. Deze investeringen zijn noodzakelijk om de bereikbaarheid, leefbaarheid en kwaliteit van onze gemeente op peil te houden en bieden tegelijkertijd kansen om voorzieningen te versterken en toekomstbestendig te maken.

Ook in het buitengebied staan we voor belangrijke opgaven. Verduurzaming, veranderingen in de landbouw, natuurontwikkeling en de stikstofopgave vragen om een integrale aanpak. Daarbij zoeken we naar een goede balans tussen een toekomstbestendige agrarische sector, een sterk economisch perspectief, natuurwaarden en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied.

Bij de verdere ontwikkeling van Nijkerk blijven we werken vanuit de ambities voor een sociaal, ondernemend en leefbaar Nijkerk. De Ontwikkelagenda 2023-2026 Samen wonen, samen werken, samen leven vormt hiervoor het uitgangspunt. Om beschikbare capaciteit en middelen doelmatig in te zetten, scherpen we de prioritering van projecten verder aan en maken we gerichte keuzes. Waar nodig voegen we nieuwe accenten toe om in te spelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven.

Doelstelling: Goede evenwichtige balans wonen, werken en recreëren.

Activiteiten in 2027

1. We werken onder het Programma Intensivering implementatie Omgevingswet verder aan de actualisatie van de omgevingsvisie, waarvan het proces in 2025 is gestart.
2. We maken een doorstart met het project Omgevingsplan.
3. We starten een aantal projecten die de informatievoorziening en communicatie over de ruimtelijke dienstverlening onder de Omgevingswet verbeteren.
4. We nemen actief deel aan de regionale samenwerking in Regio Food Valley en in de regio Amersfoort en voeren de Strategische Agenda's uit. Belangrijke recente ontwikkeling is de Aanpak Veluwe waar vanaf 2026 extra inzet op gepleegd zal worden.
5. We werken verder aan de opgaven voor de Regiopoort Nijkerk aan de hand van de ontwikkelstrategie Regiopoorten het U-Ned programma.
6. Gezamenlijk met de provincies Gelderland en Utrecht, regiogemeenten en de regio's werken we aan de uitvoering van A28-A1 Knooppunt Hoevelaken en A1-A30 en een frequentieverhoging van het treinverkeer op de Veluwelijn.
7. We nemen deel aan de interbestuurlijke samenwerking Aanpak Veluwe. Onze focus ligt op de opzet van een uitvoeringsorganisatie gericht op de begeleiding van agrariërs bij het maken van bedrijfsplannen en de rol voor de gemeente hierin.
8. Daarnaast werken we met de Provincie Gelderland, het Waterschap en de buurgemeenten Putten en Barneveld aan Gebiedsproces het Groene Valleilint. Gebiedsprocessen zijn ook onderdeel van de Aanpak Veluwe. In gebiedsproces het Groene Valleilint worden relevante opgaven in het landelijk gebied op een integrale wijze in samenwerking met stakeholders uit het gebied opgepakt. In deze opgave wordt ook rekening gehouden met een toenemende recreatie behoefte vanuit de verstedelijkingsopgave Nijkerk Oost.
9. Voor de landelijk gebiedsopgaven werken we actief samen binnen Regio Foodvalley. We zijn agendalid voor de regio Amersfoort. Zo richten we ons onder andere op Basiskwaliteit Natuur en Groenblauwe Dooradering in het landelijk gebied.
10. We werken aan een haalbaarheidsstudie voor de verbetering van de zwemwaterkwaliteit en zwemstrand ingebed in een natuurvriendelijke oever aan de Randmeerkust. Deze studie maakt deel uit van de grotere opgave 'Nijkerk aan het Water'.
11. Nijkerk neemt deel aan het project 'Smakelijke Veluwe, smaakt naar meer' (Regiodeal Veluwe).
12. Nijkerk maakt deel uit van het projectteam beheerplan Arkemheen. Dit projectteam werkt onder regie van de Provincie aan een beheerplan en een weidevogelconvenant.
13. We geven prioriteit aan de gebiedsontwikkeling Oostelijk Nijkerk (het gebied rondom het Station Nijkerk, Bronswerk, Luxool, Oude Amersfoortse weg en de oostelijke verkeersontsluiting).
14. We werken volgens het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) aan basisvoorzieningen (zoals wegen en sportvoorzieningen) en de vastgestelde woningbouw- en bedrijventerreinontwikkelingen.
15. We werken aan een visie op (vrijtijds)economie als bouwsteen voor de Omgevingsvisie 2.0 en aan een uitvoeringsagenda via een programma economie om de gezonde balans tussen wonen en werken te waarborgen en tevens een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid (Brede Welvaart).
16. We bereiden ons voor op de komst van de kazerne bij Zeewolde; beoogde gefaseerde oplevering tussen 2030 – 2035.
17. We versterken onze landschappen door samen te werken met vrijwilligers en inwoners aan landschaps- en natuurbeheerprojecten. Ook steunen we biodiversiteitsinitiatieven vanuit de samenleving. Daarnaast werken we aan een regionaal aan uitvoeringsprojecten binnen opgave basiskwaliteit natuur en groenblauwe dooradering.

Doelstelling: Wij willen onze inwoners een goede en gezonde leefomgeving bieden door een comfortabel en veilig kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en het versterken van de biodiversiteit.

Nijkerk maakt gebruik van kwaliteitsniveaus zoals deze zijn voorgesteld door het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). Deze kwaliteitsniveaus gaan over de technische kwaliteit en de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. De technische kwaliteit is een beoordeling op basis van prestatie-eisen. Nijkerk hanteert een technische kwaliteit van minimaal op niveau B. Dat wil zeggen voldoende waarbij voorzieningen functioneel zijn.

Activiteiten in 2027

1. Wij actualiseren de beheerplannen verder (zie ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen), zodat deze blijven aansluiten op de gewenste kwaliteit, het verwachte gebruik en de toekomstige onderhoudsopgaven. Hiermee behouden we inzicht in de noodzakelijke investeringen en onderhoudskosten voor onze kapitaalgoederen, zoals wegen, groen, riolering, openbare verlichting en civiele kunstwerken. De geactualiseerde beheerplannen vormen een belangrijke basis voor een doelmatige inzet van middelen en voor het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte.
2. Wij actualiseren het Landschapsontwikkelingsplan, zodat het blijvend richting geeft aan de bescherming, versterking en verdere ontwikkeling van de waardevolle landschappen binnen de gemeente Nijkerk.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Goede evenwichtige balans wonen, werken, recreëren en voorzieningen	Landelijke Leefbaarometer minimaal score Goed	Kwalitatief	N.v.t.	Goed	N.v.t.

Bron gegevens: Leefbaarometer | Kaart. De Leefbaarometer wordt elke twee jaar geactualiseerd.

De Leefbaarometer is een instrument van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om tot op laag schaalniveau en voor geheel Nederland een inschatting te geven van de leefbaarheid. Dat is gedaan aan de hand van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving, zoals type voorzieningen, lokale geluidsbelasting en veiligheid. De Leefbaarometer geeft een indruk van de leefbaarheid (signalering) en hoe die leefbaarheid zich ontwikkelt (monitoring). Voor de waardering worden negen klassen onderscheiden, van zeer onvoldoende tot en met uitstekend. Nijkerk scoort klasse Goed. Zie: [Leefbaarometer Home](#)

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Wij willen onze inwoners een goede en gezonde leefomgeving bieden door een comfortabel en veilig kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en het versterken van de biodiversiteit	Technische kwaliteit openbare ruimte	Kwalitatief	B	B	B
	Beeldkwaliteit openbare ruimte	Kwalitatief	*	*	*
	Beeldkwaliteit bermen in het buitengebied	Kwalitatief	*	*	*
	Percentage meldingen openbare ruimte dat naar tevredenheid is afgehandeld	Kwantitatief	**	**	**

*De beeldkwaliteit van de openbare ruimte gaat over het verzorgingsniveau van bijvoorbeeld groenvoorzieningen, bermen en plantsoenen. De wijze waarop deze onderdelen worden beheerd hangt steeds vaker samen met bredere gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Daardoor geeft de traditionele beoordeling op basis van beeldkwaliteit niet altijd een volledig beeld van de gewenste kwaliteit. Zo kan minder frequent maaien leiden tot een lagere beoordeling volgens bestaande normen, terwijl deze aanpak juist bijdraagt aan ecologisch beheer en duurzaam gebruik van de openbare ruimte. Dit vraagt om een bredere benadering, waarbij niet alleen wordt gekeken naar het uiterlijk van de openbare ruimte, maar ook naar de bijdrage aan maatschappelijke en duurzaamheidsdoelen.

**De gemeente werkt aan het verder verbeteren van haar dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Een belangrijk onderdeel hiervan is het structureel registreren en monitoren van meldingen in de openbare ruimte. Omdat deze registratie nog in ontwikkeling is, zijn op dit moment nog geen betrouwbare cijfers beschikbaar over het percentage afgehandelde meldingen. Met de verdere ontwikkeling van de digitale omgeving Mijn Nijkerk krijgen inwoners de mogelijkheid om de voortgang en afhandeling van hun melding online te volgen. Hiermee vergroten we de transparantie van onze dienstverlening en het inzicht voor inwoners. Zodra de registratie volledig is ingericht, ontstaat ook een beter beeld van de afhandeling van meldingen. Deze informatie wordt vervolgens gebruikt om de dienstverlening verder te verbeteren en wordt opgenomen in de reguliere verantwoordingsinformatie aan de raad.

Maatschappelijke opgave 1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving

Nijkerk heeft een erkend sterk bedrijfsleven. Innovatiekracht en ondernemerschap zijn een stabiele basis onder een vitale economie, met sterke lokale en regionale uitstraling. In onze Economische visie wordt het belang van onze economische sector geplaatst binnen het kader van de ontwikkeling van onze samenleving. Bloei van de economie en bloei van ons verenigingsleven, van de leefbaarheid in onze centra, brede welvaart en inkomenszekerheid voor onze inwoners en de instandhouding van voorzieningen gaan hand in hand.

De uitdagingen daarvoor worden groter in de komende jaren. Door de transities (stikstof, energie, circulariteit) in het landelijk gebied en met name de agrarische sector en het agrifoodcluster, het toenemend belang van duurzame ontwikkeling en de druk op de ruimte komen verdienmodellen en economische processen onder druk. Ook de algemene economische vooruitzichten zijn minder rooskleurig dan de afgelopen jaren. Dit vraagt van ons dat we nog meer naast onze ondernemers gaan staan, belemmeringen wegnemen en ons bedrijfsleven ondersteunen in het benutten van kansen.

Dit willen we bereiken

Dat we de 'gouden wisselwerking' tussen onze bloeiende economie en onze vitale samenleving behouden en waar mogelijk duurzaam versterken in steeds uitdagender tijden.

Dit gaan we doen in 2027

Steeds meer opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, economie, energie en zorg vragen om samenwerking over gemeentegrenzen heen. Daarom neemt de gemeente Nijkerk actief deel aan regionale samenwerkingsverbanden. Daarbij staat steeds voorop dat regionale samenwerking moet bijdragen aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Nijkerk en aan het behartigen van de belangen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Nijkerk beschikt over een sterke economische basis met een ondernemend karakter, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en ruimte voor innovatie. Een gezonde economie en een vitale toeristische sector leveren een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart, werkgelegenheid en leefbaarheid binnen onze gemeente. Daarom blijven we investeren in de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden en voldoende ruimte voor passende werkgelegenheid. Tegelijkertijd zetten we in op een duurzame en toekomstbestendige economische ontwikkeling. De activiteiten uit de Ontwikkelagenda vormen hierbij het uitgangspunt en worden de komende jaren verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Doelstelling: een gezond en evenwichtig vestigingsklimaat

Activiteiten in 2027

1. We herijken onze economische visie (als bouwsteen van de omgevingsvisie 2.0) inclusief een nieuwe visie op vrijetijdseconomie en blijven investeren in onze centrumgebieden en de verbinding tussen binnenstad en Randmeer.
2. We werken nieuw bedrijventerrein verder uit en zoeken in eerste instantie naar 20ha vanuit de huidige Omgevingsvisie. Uit de nieuwe economische visie zal moeten blijken wat er verder nodig is om de balans tussen wonen en werken te waarborgen en een handelingsperspectief te houden om in de toekomst niet geconfronteerd te worden met schaarste.
3. We werken samen met de Regio Amersfoort en Regio Foodvalley. Binnen de Regio Foodvalley werken we aan een gezamenlijke visie op ruimte voor economie en aan een nieuw Regionaal Programma Werklocaties (RPW).

4. We gaan ons beter profileren met het Food Production Cluster als belangrijke toevoeging aan het gehele food ecosysteem binnen de Regio Foodvalley. Onder andere door het opzetten van een belangenvereniging en een betere samenwerking met het onderwijs.
5. We nemen op het gebied van de vrijetijdseconomie actief deel aan regionale samenwerkingsverbanden zoals Veluwe Alliantie, Routebureau Veluwe, Leisurelands en Gastvrije Randmeren. Verder gaan we in gesprek met Vitale Vakantieparken.
6. We maken een beoordelingskader en uitvoeringsagenda naar aanleiding van het beleidskader detailhandel en werken aan het nieuwe standplaatsenbeleid.
7. We zetten in op de ontwikkeling van toekomstbestendige bedrijfsterreinen. Het doel is om al onze 11 huidige bedrijventerreinen efficiënter te benutten, collectieve voorzieningen en de infrastructuur te verbeteren (o.a. vanwege netcongestie, waterkwaliteit), de aantrekkingskracht van de terreinen te vergroten (ook voor toekomstig personeel) en duurzame initiatieven te stimuleren. We investeren in het vergroten van de organisatiekracht.
8. We richten ons op slimme combinaties van ruimtelijke ontwikkeling van werkgelegenheid en mobiliteit rondom knooppunten (station Nijkerk, Hoevelaken).

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Gezond en evenwichtig vestigingsklimaat	Omvang arbeidsplaatsen	Aantal	25.290	25.410	25.910

Gegevens gebaseerd op de economische monitor.

Maatschappelijke opgave 1.4. Duurzaam is de sleutel naar onze toekomst

Een duurzame toekomst is alleen mogelijk als we fors schakelen in onze bijdrage aan de klimaatopgaven en in de versterking van biodiversiteit. We willen dit doen als goed voorouder van onze kinderen en (achter)kleinkinderen. De Routekaart Klimaatneutraal Nijkerk (2026-2030) is ons belangrijkste instrument hiervoor.

Per 2050 willen we als gemeente klimaatneutraal zijn. Daartoe zetten we in op het verminderen van het energieverbruik en de (grootschalige) opwek van duurzame energie. Dat kan alleen slagen als we de opbrengsten ook benutten in onze gemeente en de inwoners zich mede daardoor eigenaar kunnen voelen van deze transitie.

We bouwen aan een duurzame toekomst waarin we economische belangen integraal afwegen met planetaire grenzen. Werk en inkomen blijven een sleutelfactor in een solide samenleving, maar zullen deels op nieuwe manieren worden vormgegeven. We zetten in op een circulaire economie en minder restafval, op duurzame en actieve mobiliteit en het verbeteren van biodiversiteit in de woonwijken en op bedrijfsterreinen. We bouwen aan het energiesysteem van de toekomst: decentraal, met energievraag en -aanbod in balans.

Dit willen we bereiken

Dat onze inwoners een prettige, duurzame fysieke leefomgeving ervaren, waar het goed wonen, werken en verblijven is. Duurzame groei is passend bij de maat en schaal van de gemeente, waarbij onderwijs, sport, mobiliteit, recreatie, werkgelegenheid zich in

Dit gaan we doen in 2027

De groei van Nijkerk vraagt om een zorgvuldige inrichting van de beschikbare ruimte. Daarom werken we aan een duurzame, klimaatbestendige en toekomstgerichte leefomgeving. We zetten in op maatregelen die bijdragen aan een gezonde en aantrekkelijke gemeente, zoals duurzame mobiliteit, energiebesparing, circulair gebruik van grondstoffen, waterrobuuste inrichting van de openbare ruimte en de opwekking van duurzame energie.

Tegelijkertijd staan we voor uitdagingen op het gebied van de energievoorziening. De toenemende druk op het elektriciteitsnet vraagt om gerichte maatregelen om netcongestie te beperken en de leveringszekerheid te waarborgen. Samen met netwerkbeheerders en andere partners werken we aan de versterking van de energie-infrastructuur, waaronder de realisatie van een nieuw onderstation. Ook bij woningbouw- en gebiedsontwikkelingen houden we nadrukkelijk rekening met de beschikbare netcapaciteit. Zo zorgen we ervoor dat de groei van Nijkerk ook op de lange termijn duurzaam en uitvoerbaar blijft.

Doelstelling: CO2 reductie, energiebesparing en aardgasvrij

Activiteiten in 2027

1. We geven informatie over energietransitie en klimaatadaptatie via de website <http://www.nijkerk-duurzaam.nl/> en werken doorlopend aan de (door)ontwikkeling van ons energieloket. We transformeren het energieloket tot een 'Energiehuis': een centraal punt voor alle hulp bij verduurzamen van de woning. We starten met Smart Twin.
2. Met de Klimaatkamer zijn we zichtbaar in de wijken en bieden we ondersteuning aan bewoners. Daarbij richten we de aandacht eveneens op vergroening van de openbare ruimte om het energieverbruik voor koeling, dat flink stijgt, te verminderen.
3. We kijken naar de mogelijkheden voor een zakelijk energieloket en het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Hiervoor wordt een nieuwe adviseur aangetrokken.

4. We gaan kwetsbare bewoners verder ontzorgen dan we tot nu toe deden, o.a. met een witgoedregeling die vanaf september '26 aan te vragen is. Daarnaast stellen we meerjarenbeleid voor energiearmoede op en nemen we laaggeletterdheid mee als aandachtspunt in onze communicatie-uitingen.
5. We faciliteren bewoners en bedrijven die met goede ideeën komen om samen te werken om energie te besparen of op te wekken. Dat doen we onder andere met een nieuwe subsidieregeling voor duurzame initiatieven van inwoners.
6. We gaan door met het uitvoeren van het Lokale isolatieprogramma Woningen (LIW) in Nijkerk en onderzoeken de mogelijkheden om dit in afgeslankte vorm door te zetten nu het subsidieplafond is bereikt. Hiermee geven we uitvoering aan het Nationaal Isolatie Programma (NIP). *De gemeentelijke isolatiesubsidie is stopgezet in de zomer van 2026 omdat het subsidieplafond is bereikt. Binnen het isolatieprogramma wordt de ondersteuning aan eigenaar-bewoners binnen een Vereniging van Eigenaars uitgebreid. We houden aandacht voor de (financieel) kwetsbare groep die niet op eigen kracht kan verduurzamen.*
7. We gaan door met verduurzaming van utiliteitspanden en maatschappelijk vastgoed. Ook starten we met de voorbereidingen om eigenaren van kantoorpanden te informeren over de verplichting dat kantoorpanden voor 2030 moeten voldoen aan label A en geven bij eigenaren van huurwoningen aan dat deze huurwoningen moeten verduurzamen tot label D voor 2029.
8. We stellen naar verwachting begin 2027 een verplicht Warmteprogramma vast en starten met de uitvoering daarvan. In een warmteprogramma beschrijft de gemeente de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. *Na vaststelling van dit programma starten we in startbuurten met het maken van een uitvoeringsplan. Daarin wordt per buurt verder concreet gemaakt hoe de buurt uiteindelijk aardgasvrij kan worden.*
9. Nijkerk is per 1 maart 2026 aangesloten bij EnergieWEB. We werken samen aan dit initiatief van de gemeenten Wageningen, Ede, Barneveld en Scherpenzeel om meer duurzame energie lokaal op te wekken en te gebruiken.
10. We werken samen met onze partners om de effecten van netcongestie zo veel mogelijk te verzachten aan de hand van het Plan van Aanpak netcongestie dat begin 2026 is vastgesteld.
11. We verkennen de mogelijkheden voor energiedelen in Nijkerk. Met het aflopen van de salderingsregeling op 1-1-2027 willen we als gemeente inspelen op de groeiende behoefte aan energieopslag en de mogelijkheden om op straat- of buurtniveau energie te delen tussen woningen. We verkennen wat andere gemeenten doen en de kansen voor Nijkerk.
12. We ontwikkelen beleid voor beschermde diersoorten en starten met een soortenmanagementplan zodat de isolatieopgave voor woningen doorgang blijft vinden. Er wordt een nieuwe adviseur natuur aangetrokken die gaat verkennen of er een programma biodiversiteit kan komen, waarin naast soortenbescherming ook herstel van biodiversiteit een speerpunt kan worden.

Doelstelling: Groene mobiliteit

Activiteit in 2027

1. We maken een visie voor mobiliteit en parkeren. Die visie wordt onderdeel van de uitgebreidere Omgevingsvisie 2.0.

Doelstelling: Toekomst bestendige bedrijven

Activiteiten in 2027

1. We houden met de Omgevingsdienst toezicht en handhaven op de energiebesparingsplicht bij bedrijven.
2. We blijven ons inzetten voor de realisatie van 1 of meerdere Smart Energy Hubs op onze bedrijventerreinen met name op de Flier.
3. We trekken in 2027 een adviseur aan die aan de slag gaat met toekomstbestendige bedrijventerreinen.

Doelstelling: Integraal energiesysteem

Activiteiten in 2027

1. We streven naar het realiseren van de RES-afspraken en werken in de regio Foodvalley toe naar een regionaal energieperspectief en andere vragen van de toekomst zoals batterijbeleid

2. Op verzoek van de gemeenteraad is het onderzoek naar de milieueffecten van windenergie tijdelijk stilgelegd, in afwachting van nieuwe landelijke en provinciale beleidskaders voor windmolens. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwgezet. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, beoordelen wij of en onder welke voorwaarden de ontwikkeling van windenergie binnen de gemeente Nijkerk mogelijk en wenselijk is. Naar verwachting kan de gemeenteraad hierover in januari 2027 een inhoudelijke update ontvangen. In de tussentijd blijven wij in gesprek met het initiatief Wind op Nijkerk, zodat relevante ontwikkelingen en inzichten tijdig kunnen worden betrokken bij eventuele vervolgstappen.
3. We helpen de netbeheerder om het elektriciteitsnetwerk te verzwaren en te versnellen. Het gaat om een nieuw onderstation, aanleg van kabeltracés en de bouw van ongeveer 200 transformatorhuisjes.
4. We starten een verkenning naar kansen voor energiedelen in Nijkerk.

Doelstelling: Duurzame raakvlakken (circulariteit/ afval)

Activiteiten in 2027

1. We zetten de uitvoering van het Actieplan Circulaire Actieprogramma 2024-2027 voort.
2. We stimuleren bij een aantal bedrijven in het project Waterrotonde het hergebruik van grondwater van drinkwaterkwaliteit
3. We geven uitvoering aan het Actieprogramma Van Afval Naar Grondstof 2025-2028. Dit betreft onder andere het verder optimaliseren van de oud papierinzameling en het doorvoeren van het omgekeerd inzamelen van restafval in een bestaande wijk.
4. We nodigen bedrijven uit om deel te nemen aan het Living Lab Regio Food Valley Circulair. Dit lab heeft als doel om samenwerking tussen bedrijven te stimuleren om verspilling van grondstoffen en materialen tegen te gaan.

Doelstelling: Water robuust en klimaatbestendig (Klimaatadaptatie)

Activiteiten in 2027

1. We werken aan maatregelen om wateroverlast, watertekort en hittestress zoveel mogelijk te voorkomen. Onze regenwateradviseurs adviseren bewoners, ondernemers en andere eigenaren van private terreinen om gemeentewater robuust en klimaatbestendig te maken.
2. We zetten ons in, binnen onze mogelijkheden en in samenwerking met onder andere Vallei en Veluwe Klimaatbestendig, voor het terugdringen van (drink)waterschaarste.

We onderzoeken de mogelijkheden de lozingen van ongewenste stoffen van bedrijven via ons rioolstelsel ('indirecte lozingen') terug te dringen en zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het oppervlaktewater en de daaraan gestelde eisen van de Kader Richtlijn Water.

Indicatoren

Programmalijnen	Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
O1. Overkoepelend: CO2-reductie	Minimaal 55% CO2-reductie: 122kton in 2030	Totaal bekende CO2-uitstoot	in kton	192	181	*
O2. Overkoepelend: Energiebesparing	Reductie van energieverbruik naar 3.029 TJ in 2030	Totaal bekend energieverbruik	in TJ	3.089	3.021	*
Programmalijn 1: Aardgasvrij Nijkerk	20% van de bestaande woningvoorraad aardgasvrij in 2030	Percentage woningen verwarmd zonder aardgas	%	5,9	7,4	*
Programmalijn 2: Groene mobiliteit	Reductie van CO2-uitstoot verkeer & vervoer geminimaliseerd naar 33 kton in 2030	CO2-uitstoot verkeer & vervoer	in kton	77	74	*
Programmalijn 3: Toekomstbestendige bedrijven	55% minder CO2-uitstoot door industrie & bedrijven in 2030	CO2-uitstoot industrie, energie, afval en water	in kton	43	36	*
Programmalijn 4: Integraal energiesysteem	Meer energie duurzaam opwekken: 1223 TJ in 2030	Totaal hernieuwbare energie	In TJ	321	384	*
Programmalijn 5: Duurzame raakvlakken (circulariteit/afval)	90 kg restafval per inwoner per jaar in 2028	Aantal kg restafval per inwoner per jaar	In kg	99,6	98,4	*

Gegevens gebaseerd op Dashboard Nijkerk Klimaatneutraal (PowerBI), m.u.v. P4 (Regionale Klimaatmonitor) en P5 (CBS). Voor het jaar 2025 zijn nog geen gegevens beschikbaar.

1.3 Financiële middelen

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

	2027	2028	2029	2030
Baten				
1.1 Een thuis voor iedereen	32.695	30.194	30.021	29.728
1.2 We delen de ruimte eerlijk en optimaal	1.518	1.508	1.508	1.508
1.3 Een bloeiende economie in een vitale samenleving	5.060	5.065	5.065	5.065
1.4 Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	10.316	10.996	10.996	10.996
Totaal baten	49.589	47.763	47.589	47.295
Lasten				
1.1 Een thuis voor iedereen	35.235	32.752	32.592	32.304
1.2 We delen de ruimte eerlijk en optimaal	20.645	20.428	19.959	19.931
1.3 Een bloeiende economie in een vitale samenleving	6.206	6.212	6.189	6.186
1.4 Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	10.717	11.429	11.429	11.429
Totaal lasten	72.803	70.822	70.168	69.851
Saldo baten en lasten	-23.215	-23.059	-22.579	-22.556
Mutaties reserves				
Onttrekkingen (baten)	1.398	1.326	1.386	1.386
Toevoegingen (lasten)	161	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.237	1.326	1.386	1.386
Resultaat perspectief Ruimte	-21.977	-21.734	-21.193	-21.170

2. Perspectief Sociaal

2.1 Actuele ontwikkelingen

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen die in 2027 van invloed zijn op het programma Sociaal. Het gaat om strategische beleidskeuzes, landelijke en regionale ontwikkelingen en organisatorische veranderingen die het kader vormden voor de uitvoering van de maatschappelijke opgaven. De concrete terugblik op de doelstellingen per opgave volgt in de daaropvolgende paragrafen.

Landelijke ontwikkelingen

- **Invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo**

Het kabinet werkt aan de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen. Hiermee wordt het huidige abonnementstarief vervangen door een bijdrage die afhankelijk is van de financiële situatie van inwoners. De invoering is meerdere keren uitgesteld en staat nu gepland voor 1 januari 2028. In 2027 wordt naar verwachting meer duidelijk over de gevolgen van deze wijziging voor de uitvoering van de Wmo en de vraag naar voorzieningen.

- **Toekomst huishoudelijke hulp binnen de Wmo**

Het kabinet heeft het voornemen uitgesproken om huishoudelijke hulp vanaf 2029 grotendeels buiten de Wmo te plaatsen. Inwoners die de ondersteuning zelf kunnen organiseren en betalen, komen dan mogelijk niet langer in aanmerking voor een Wmo-voorziening. De uitwerking van deze maatregel bevindt zich nog in de voorbereidingsfase en wetgeving is nog niet vastgesteld. In 2027 worden nog geen directe wijzigingen in de uitvoering verwacht. Wel wordt naar verwachting meer duidelijk over de uitwerking van de maatregel en de gevolgen voor gemeenten.

- **Wijzigingen Participatiewet**

Per 2027 treden de laatste wijzigingen van de wet Participatiewet in balans in werking. De nieuwe regels maken de uitvoering van de bijstand eenvoudiger en bieden gemeenten meer mogelijkheden om rekening te houden met de persoonlijke situatie van inwoners. Ook komt er meer ruimte om inwoners te ondersteunen bij participatie en de stap naar werk. De wijzigingen leiden tot aanpassingen in beleid, werkprocessen en lokale regelgeving. Daarnaast ontstaat meer ruimte om ondersteuning beter af te stemmen op de persoonlijke situatie van inwoners.

- **Financiering beschut werk**

Vanaf 2027 verandert de manier waarop de middelen voor beschut werk over gemeenten worden verdeeld. De financiering wordt stapsgewijs minder gebaseerd op historische gegevens en meer op het aantal daadwerkelijk gerealiseerde beschutwerkplekken en het aantal inwoners met een positief UWV-advies voor beschut werk. Vanaf 2029 geldt de nieuwe verdeelsystematiek volledig. Voor de gemeente Nijkerk worden naar verwachting beperkte effecten verwacht. De gemeente realiseert de taakstelling voor beschut werk al volledig en biedt beschut werk uitsluitend aan inwoners met een positief UWV-advies. Daarmee sluit de huidige uitvoering goed aan bij de nieuwe verdeelsystematiek, waardoor geen grote gevolgen voor de beschikbare middelen of de uitvoering worden verwacht.

- **Aanvullend Zorg- en Welzijn Akkoord en Brede regeling combinatiefuncties**

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bouwt voort op de landelijke beweging van zorg naar gezondheid en welzijn. Gemeenten, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en maatschappelijke partners werken hierin samen aan het versterken van preventie, zelf- en samenredzaamheid en een sterke sociale en gezonde basisinfrastructuur. Vanaf 2027 worden hiervoor middelen beschikbaar gesteld via de nieuwe SPUK AZWA en HLO. Gemeenten ontvangen deze middelen op basis van een regionale werkagenda waarin afspraken zijn opgenomen over onder meer kansrijk opgroeien, een gezonde leefstijl, mentale gezondheid, vitaal ouder worden en het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

Daarnaast wordt de Brede Regeling Combinatiefuncties vanaf 2027 als afzonderlijke regeling voortgezet. Via deze regeling blijven middelen beschikbaar voor onder meer buurtsportcoaches en cultuurcoaches. Ook de huidige Specifieke Uitkering Stimulering Sport wordt hierin opgenomen. Daarmee ontstaat meer samenhang tussen de inzet op sport, bewegen, cultuur, gezondheid en preventie.

- **Vernieuwde Bibliotheekwet**

Naar verwachting treedt per 1 januari 2027 de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking. De wet introduceert een wettelijke zorgplicht voor gemeenten om inwoners toegang te bieden tot een volwaardige bibliotheekvoorziening binnen redelijke afstand. Daarnaast worden gemeenten verplicht iedere vier jaar samen met de bibliotheek een meerjarenplan op te stellen over de invulling van deze zorgplicht.

De wetwijziging versterkt de positie van de bibliotheek als maatschappelijke voorziening op het gebied van leesbevordering, educatie, digitale vaardigheden, informatievoorziening, ontmoeting en cultuurparticipatie. Voor Nijkerk sluit dit aan bij de huidige rol van de bibliotheek binnen de sociale basis. De aandacht zal in 2027 vooral uitgaan naar de verdere beleidsmatige verankering van deze maatschappelijke functies en de afstemming met onderwijs-, cultuur-, participatie- en gezondheidsbeleid.

- **Wijziging Mediawet: lokale publieke omroepen**

Met de Wet versterking lokale omroepen wordt het lokale publieke mediastelsel vanaf 2028 ingrijpend gewijzigd. Het huidige stelsel van ruim tweehonderd lokale omroepen maakt plaats voor circa tachtig professionele streekomroepen met een groter verzorgingsgebied en een sterkere journalistieke organisatie. De rijksoverheid wordt verantwoordelijk voor de bekostiging van deze streekomroepen. De huidige gemeentelijke instandhoudingsplicht vervalt daarmee. Ook worden de middelen die gemeenten hiervoor ontvangen naar verwachting uit het gemeentefonds genomen en ingezet voor de rijksbekostiging van de streekomroepen.

In aanloop naar het nieuwe stelsel start naar verwachting eind 2026 de aanwijzingsprocedure voor de nieuwe lokale publieke media-instellingen. Gemeenteraden krijgen hierbij een formele adviesrol richting het Commissariaat voor de Media. Voor Nijkerk betekent dit dat in 2027 besluitvorming plaatsvindt over de aanwijzing van de streekomroep voor het verzorgingsgebied waarvan Nijkerk deel uitmaakt.

- **Verwijsindex verdwijnt uit de Jeugdwet**

De Verwijsindex Risicjongeren wordt uit de Jeugdwet geschrapt. De index werd gebruikt om professionals inzicht te geven in de betrokkenheid van andere hulpverleners rond een jongere. Landelijk wordt gewerkt aan alternatieven die beter aansluiten bij de praktijk en de eisen rondom privacy en gegevensuitwisseling. De verdere landelijke uitwerking van alternatieven voor de Verwijsindex wordt de komende jaren vertaald naar de lokale werkwijze en samenwerking tussen betrokken professionals.

- **Wet Reikwijdte Jeugdhulp**

De Wet Reikwijdte Jeugdhulp is onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd en wordt naar verwachting in 2027 vastgesteld. De wet moet duidelijker maken welke hulp onder de Jeugdwet valt en voor welke vormen van ondersteuning gemeenten verantwoordelijk zijn. Hiermee wil het Rijk de uitvoering van de Jeugdwet beter afbakenen en de groei van de jeugdhulp beter beheersbaar maken. De wet kan gevolgen hebben voor de toegang tot jeugdhulp, de rol van lokale teams en de samenwerking met verwijzers zoals huisartsen. Ook kan de afbakening van taken en verantwoordelijkheden binnen de Jeugdwet veranderen.

- **Wetsvoorstel Terugdringen Schoolverzuim**

Naar verwachting treedt in 2027 de Wet Terugdringen Schoolverzuim in werking. Het wetsvoorstel is in 2026 aangenomen door de Tweede Kamer en wordt nog behandeld door de Eerste Kamer. De wet heeft als doel om schoolverzuim eerder te signaleren, oorzaken sneller in beeld te brengen en passende ondersteuning tijdig in te zetten. Hiermee wil het Rijk voorkomen dat leerlingen en studenten langdurig geen onderwijs volgen terwijl er wel mogelijkheden zijn voor een passend onderwijsaanbod. De wet versterkt de samenwerking tussen onderwijs, leerplicht, jeugdhulp en gemeenten. Ook neemt het belang toe van vroegsignalering en een gezamenlijke aanpak voor leerlingen die dreigen uit te vallen. Hierdoor kan de vraag naar inzet van leerplicht, lokale teams en jeugdhulp bij complexe verzuimcasussen toenemen.

Regionale ontwikkelingen

- **Meerjarenplan JeugdFV**

In 2027 wordt het Meerjarenplan JeugdFV vastgesteld als uitwerking van de Regiovisie Jeugdhulpregio JeugdFV 2026-2040. Het meerjarenplan beschrijft de gezamenlijke regionale koers voor de doorontwikkeling van de jeugdhulp in de komende jaren. Daaraan worden projecten verbonden die moeten leiden tot een meer duurzaam en financieel houdbaar jeugdzorgstelsel. De nadruk ligt op het versterken van preventie, het normaliseren van opvoed- en opgroevragen en het bieden van ondersteuning in de leefomgeving van gezinnen. Dit kan gevolgen hebben voor de inrichting van de toegang tot jeugdhulp, de samenwerking met partners en de wijze waarop ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen wordt georganiseerd.

- **Regionale aanpak relatie- & echtscheidingsproblematiek**

Binnen de regio JeugdFV wordt onderzocht welke aanvullende regionale ondersteuning nodig is bij relatie- en echtscheidingsproblematiek. Conflicten tussen ouders vormen regelmatig een belangrijke oorzaak van problemen bij jeugdigen en spelen vaak een rol in situaties waarin de veiligheid van kinderen onder druk staat. De regionale aanpak richt zich op het eerder herkennen van escalaties en het tijdig inzetten van passende ondersteuning. De verdere ontwikkeling van deze aanpak kan leiden tot nieuwe regionale samenwerkingsvormen en ondersteuningsmogelijkheden voor gezinnen.

- **Regionaal Veiligheidsteam**

Het Regionaal Veiligheidsteam (RVT) is in 2026 opnieuw gestart binnen het Gelderse deel van de jeugdhulpregio JeugdFV. Het team richt zich op huishoudens waar sprake is van complexe veiligheidsvraagstukken en werkt daarbij nauw samen met lokale sociale teams. Het RVT brengt expertise vanuit verschillende organisaties samen en ondersteunt bij situaties waarin de ontwikkeling of veiligheid van kinderen onder druk staat.

- **Toenemende druk op vrouwenopvang en Veilig Thuis**

Binnen de regionale voorzieningen voor de aanpak van huiselijk geweld en onveilige thuissituaties neemt de druk toe door een groeiend aantal meldingen en ondersteuningsvragen. Dit vraagt blijvende aandacht voor capaciteit, kwaliteit en bekostiging van deze voorzieningen. Eventuele gevolgen worden regionaal besproken en gemonitord.

Organisatorische ontwikkelingen

- **Implementatie begeleiding door Sociaal Team Volwassenen en Jeugd**

Gemeente Nijkerk werkt toe naar een ondersteuningstructuur waarin hulp zoveel mogelijk dichtbij inwoners en vanuit de sociale basis wordt geboden. In dat kader gaat het Sociaal team Volwassenen en Jeugd vanaf 2027 gefaseerd meer begeleidingsvragen zelf uitvoeren. Deze ontwikkeling draagt bij aan de doelen uit het beleidskader Sociaal Domein en sluit aan bij de Hervormingsagenda Jeugd en de regionale inkoop van Wmo-begeleiding. De uitbreiding van deze taak brengt veranderingen met zich mee voor de inrichting van functies, werkprocessen, systemen en monitoring.

2.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maatschappelijke opgave 2.1. Alle inwoners doen mee en horen erbij

We staan er voor dat iedere inwoner van Nijkerk gelijke kansen heeft en dat iedereen kan meedoen. Om onze inwoners te ondersteunen in de bevordering van de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, zetten we veel van de al ingezette lijnen voort. We zetten in op gezondheidsbevordering en preventie. We werken vanuit de filosofie van 'Positieve gezondheid' en 'Gezondheid in al het beleid'. In dat kader werken we aan een toereikend aanbod van kunst en cultuur, sport, inclusief onderwijs, welzijn, zorg en ondersteuning. In lijn met de ontwikkeling en groei van de bevolking. We werken eveneens aan het aanbrengen van meer samenhang tussen alle activiteiten die plaatsvinden. Daarnaast streven we naar een groter bereik van deze voorzieningen, waarbij we speciale aandacht geven aan onze jeugd en onze ouderen. Intimidatie en discriminatie gaan we zichtbaar tegen.

Dit willen we bereiken

Dat we een inclusieve samenleving zijn waarin mensen dezelfde kansen en mogelijkheden hebben ongeacht hun achtergrond, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, godsdienst, seksuele voorkeur en ongeacht of ze een ziekte of beperking hebben. Je hoort er gewoon bij, er is geen onderscheid. Mensen houden rekening met elkaar en er zijn geen drempels om mee te doen.

Dit gaan we doen in 2027

1. We stellen een uitvoeringsprogramma 2028-2029 op
2. We brengen plannen voor het versterken van het Sociaal Team samen in één programma dat we stapsgewijs uitvoeren. Onderdeel hiervan is ook opbouw eigen begeleiding door sociaal team volwassenen en jeugd en monitoring daarvan.
3. We stellen een integraal huisvestingsplan op voor de sportaccommodaties van de gemeente Nijkerk.

Alle kinderen krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen

4. We geven uitvoering aan de Regiovisie 'Samen de cirkel van geweld doorbreken 2025-2026' door regionale samenwerking, gezamenlijke inkoop van voorzieningen, deskundigheidsbevordering en preventieve activiteiten.
5. We onderzoeken hoe het programma OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) beter kan aansluiten bij de lokale context¹.
6. We stellen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) op.

Gezinnen houden zelf de regie over hun leven

7. We onderzoeken in samenwerking met de regio Foodvalley hoe regionale aanpak voor relatie- echtscheidingsproblematiek ingezet kan worden.
8. We versterken en verbreden het Preventie Interventie Team (PIT) door het aanbod en de samenwerking te herijken, verwijzroutes te verbeteren en de resultaten structureel te monitoren en evalueren.
- 9.

Het normale leven van jongeren staat centraal

10. We ontwikkelen samen met de regio JeugdFV het verblijfsaanbod voor jeugdigen verder door, met een verschuiving van residentiële jeugdhulp naar meer kleinschalige en gezinsgerichte

¹ Dit programma heeft als doelgroep inwoners in de leeftijd 0 – 100 jaar en is daarmee breder dan alleen kinderen.

vormen van verblijf, zoals pleegzorg, gezinshuizen, Kamers met Aandacht en de Ghandistraat.

11. We implementeren en borgen de werkwijze Verklarende Analyse binnen het sociaal team.

Inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben ervaren meer regie over hun leven

12. We geven uitvoering aan de preventieve ketenaanpakken vanuit AZWA en zetten in op de doorontwikkeling van interventies en samenwerkingsverbanden om gezondheidsachterstanden verder te verkleinen. Het betreft de ketenaanpakken sociaal verwijzen, valpreventie, Kind naar Gezonder Gewicht, de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) en Kansrijke Start. Daarnaast zetten wij in op JOGG, laagdrempelige steunpunten voor psychisch herstel en de ketenaanpak dementie.
13. We onderzoeken hoe de bekendheid van en toeleiding naar preventieve activiteiten kunnen worden verbeterd en hoe het aanbod beter kan aansluiten bij de behoeften en leefwereld van inwoners.
14. We onderzoeken in samenwerking met onze partners hoe we de burenbetrokkenheid kunnen versterken.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Alle kinderen krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen	Absoluut verzuim leerplichtigen ²	Aantal leerlingen per schooljaar	24	21	35
	Voortijdige schoolverlaters VSV ³	% van het totaal aantal leerlingen	1,7	1,9	1,5
Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo ⁴	Aantal per 1.000 inwoners	57	57	60
	Kosten individuele voorzieningen Wmo (ZIN en PGB)	Kosten in € (x 1.000)	7.019	8.631	8.542
Gezinnen houden zelf de regie over hun leven	Jongeren met jeugdhulp ⁵	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,2	11,5	11,2
	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,8	0,7	0,8
	Kosten individuele voorzieningen jeugd (ZIN en PGB)	Kosten in € (x 1.000)	12.895	13.927	15.102
Het normale leven van jongeren staat centraal	Triage zonder toewijzing Jeugd ⁶	% trajecten zonder producttoewijzing	37	33	28
Inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben ervaren meer regie over hun leven	Triage zonder toewijzing Wmo ⁷	% trajecten zonder producttoewijzing	34	35	41

² De indicator is herijkt op basis van de beschikbare CBS-brongegevens. De eerder in de begroting 2026 opgenomen waarden konden niet volledig worden gereconstrueerd en zijn daarom gecorrigeerd (2024 was 24).

³ De indicator is herijkt op basis van de beschikbare CBS-brongegevens. De eerder in de begroting 2026 opgenomen waarden konden niet volledig worden gereconstrueerd en zijn daarom gecorrigeerd (2023 was 1,6).

⁴ Eenheid gewijzigd van unieke cliënten per jaar naar aantal per 1.000 inwoners.

⁵ De indicator is herijkt op basis van de beschikbare CBS-brongegevens. De eerder in de begroting 2026 opgenomen waarden konden niet volledig worden gereconstrueerd en zijn daarom gecorrigeerd (2023 was 12,6).

⁶ Eenheid gewijzigd van kosten in € naar % trajecten zonder producttoewijzing. Tevens is de indicator herijkt, omdat de in de begroting 2026 opgenomen cijfers niet meer reproduceerbaar waren op basis van de beschikbare brongegevens.

⁷ Eenheid gewijzigd van unieke aantallen naar % trajecten zonder producttoewijzing. Tevens is de indicator herijkt, omdat de in de begroting 2026 opgenomen cijfers niet meer reproduceerbaar waren op basis van de beschikbare brongegevens.

Maatschappelijke opgave 2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan

Het hebben van werk is elementair voor de bestaanszekerheid. Om dit te voor elkaar te krijgen ligt de eerste verantwoordelijkheid bij onze inwoners en ondernemers. We zien het als onze verantwoordelijkheid als gemeente om eventuele belemmeringen om aan het werk te gaan weg te nemen. Oplossingen voor inwoners hierbij vragen veelal maatwerk en samenwerking tussen meerdere partijen. Wij hebben samen met onze regiogemeenten, partners en ondernemers een belangrijke rol in het creëren van randvoorwaarden voor een succesvol economisch en arbeidsmarktbeleid. Voor mensen die, buiten eigen invloed, geen werk hebben of die om andere redenen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien biedt de gemeente een financieel vangnet en instrumenten om daar minder afhankelijk van te worden. De situatie rond energieprijzen en inflatie maakt financiële kwetsbaarheid en armoedeproblematiek onder inwoners nog actueler. Meer specifiek richten we ons op het tegengaan van armoede en zetten we in op vermindering van laaggeletterdheid en taalachterstanden bij kinderen en jongeren.

Dit willen we bereiken

Dat onze inwoners ervaren dat de gemeente ervoor hen is, als zij zelf (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun bestaanszekerheid.

Dit gaan we doen in 2027

Regelingen worden beter benut

1. We organiseren groepsgerichte participatie- en activeringstrajecten voor inwoners op basis van de Visie op Werk en Participatie 2024.
2. We zetten de beschikbare instrumenten, projecten en expertise uit de arbeidsmarktregio Amersfoort gericht in ter versterking van onze lokale dienstverlening.
3. We ontwikkelen een communicatieplan om inwoners beter te informeren over beschikbare lokale regelingen en voorzieningen.

Minder inwoners hebben problematische schulden

4. We maken samenwerkingsafspraken met ketenpartners en voeren periodiek overleg om inwoners met financiële problemen sneller te signaleren en ondersteunen.
5. We optimaliseren de werkprocessen en instrumenten voor vroegsignalering, zodat inwoners met betalingsachterstanden sneller in beeld komen en passende ondersteuning ontvangen.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Regelingen worden beter benut	Personen met een bijstandsuitkering ⁸	Aantal per 1.000 inwoners	13	13	14
	Lopende re-integratievoorzieningen ⁹	Aantal per 1.000 inwoners (15-74jr)	14,6	14,6	15,5
Minder inwoners hebben problematische schulden	Schuldhelpverlening (particulieren)	Aantal aanmeldingen ¹⁰	61	46	73

⁸ Eenheid gewijzigd van aantallen per 10.000 inwoners naar aantallen per 1.000 inwoners. Tevens is de indicator herijkt, omdat de in de begroting 2026 opgenomen cijfers niet meer reproduceerbaar waren op basis van de beschikbare brongegevens.

⁹ Eenheid gewijzigd van aantallen per 10.000 inwoners naar aantallen per 1.000 inwoners. Tevens is de indicator herijkt, omdat de in de begroting 2026 opgenomen cijfers niet meer reproduceerbaar waren op basis van de beschikbare brongegevens.

¹⁰ Eenheid gewijzigd van aantal trajecten naar aantal aanmeldingen. Tevens is de indicator herijkt, omdat de in de begroting 2026 opgenomen cijfers niet meer reproduceerbaar waren op basis van de beschikbare brongegevens.

2.3 Financiële middelen

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

		2027	2028	2029	2030
Baten					
2.1	Alle inwoners doen mee en horen erbij	3.910	4.060	4.060	4.060
2.2	Mensen hebben een bodem in hun bestaan	22.541	21.609	21.882	21.870
Totaal baten		26.452	25.670	25.942	25.930
Lasten					
2.1	Alle inwoners doen mee en horen erbij	49.465	48.546	47.014	47.262
2.2	Mensen hebben een bodem in hun bestaan	35.166	34.114	34.409	34.399
Totaal lasten		84.631	82.661	81.423	81.661
Saldo baten en lasten		-58.180	-56.991	-55.480	-55.731
Mutaties reserves					
Onttrekkingen (baten)		141	141	280	280
Toevoegingen (lasten)		0	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen		141	141	280	280
Resultaat perspectief Sociaal		-58.039	-56.850	-55.200	-55.451

3. Perspectief Veilig

3.1 Actuele ontwikkelingen

Een veilige gemeente maken we samen. Dat is waar we bij de gemeente Nijkerk voor staan. Om te zorgen dat iedereen een veilig gevoel heeft op straat, tijdens het werk, bij de lokale verenigingen, op school en in zijn of haar eigen thuissituatie hebben we elkaar hard nodig. De gemeente Nijkerk heeft hier uiteraard een belangrijke rol in. Het is onze taak om alle partners uit het veiligheidsdomein goed aangesloten te houden en de onderlinge samenwerking te optimaliseren. Denk hierbij onder andere aan de politie, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), Veilig Thuis, de Omgevingsdienst de Vallei (OddV) en het Openbaar Ministerie. Ook inwoners spelen een belangrijke rol in het veilig maken en houden van onze gemeente. Het actief betrekken van inwoners en organisaties bij veiligheidsthema's is cruciaal.

Op verschillende thema's zetten we in op preventie en interventie. Het zoeken naar de juiste balans tussen deze twee onderdelen is een belangrijke taak. Als het nodig is houden we toezicht en handhaven we de regels. Om meer structuur te geven aan onze werkwijze op het gebied van toezicht en handhaving werken we toe naar een uitvoeringsplan handhaving. We willen ons team handhaving gericht op de geprioriteerde thema's inzetten en ze daarvoor goed opleiden en trainen.

De gemeente Nijkerk is een relatief veilige gemeente en daar zijn we trots op. Om dit zo te houden wordt er dagelijks hard gewerkt. Steeds meer lokale, maar ook (inter)nationale, maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat dit een uitdaging is. De thema's uit het huidige Integrale Veiligheidsplan (IVP) blijven om aandacht vragen. Ondermijnende en digitale criminaliteit zijn nog altijd in opkomst en het aantal casussen binnen onze gemeente neemt toe. Ook de successen die behaalt worden middels het project Drugs Ondermijning Nijkerk (DON) motiveren ons om in te blijven zetten op dit onderwerp binnen het huidige IVP.

Tegelijkertijd zien we de druk op het cluster veiligheid toenemen omdat thema's die buiten het IVP vallen om directe inzet vragen. Veelal thema's die moeilijk tembaar zijn en vragen om een duurzame aanpak. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak van femicide en het weerbaar maken van de samenleving en onze organisatie zelf tegen dreigingen van buitenaf. Grote publiekscampagnes zoals 'Denk Vooruit' vragen ook op lokaal niveau om veel capaciteit.

Ook eerder genoemde (inter)nationale ontwikkelingen maken dat de dynamiek op het gebied van veiligheid verandert. We zien in toenemende mate demonstraties en gerichte acties tegen instellingen binnen onze gemeente door wereldwijde conflicten. Het blijft vragen om scherpe keuzes met betrekking tot de beschikbare capaciteit binnen het cluster veiligheid.

Naast de genoemde thema's die invloed hebben op ons veiligheidsgevoel willen de gemeente Nijkerk ook prettig en leefbaar houden door middel van goed georganiseerde evenementen. Er wordt steeds meer verwacht van evenementenorganisatoren en het organiseren van evenementen wordt ook steeds moeilijker door een schaarste in bijvoorbeeld vrijwilligers, beveiliging, verkeersregelaars, EHBO-ers en politiecapaciteit. Ondanks dat moeten evenementen voldoen aan veiligheidseisen om ongelukken en vervelende situaties te voorkomen. Als gemeente willen wij organisatoren waar mogelijk helpen en faciliteren. Samenwerking tussen de gemeente, evenementenorganisatoren en partners is cruciaal.

3.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 3.1. Een veilige samenleving maken we samen

Veiligheid is een kernwaarde in het bestaan van onze inwoners. Het bevorderen van veiligheid en het veiligheidsgevoel is een brede verantwoordelijkheid van inwoners, organisaties en overheden. De gemeente speelt een belangrijke rol op verschillende terreinen:

- ondermijning, met name drugsproblematiek, zorgfraude, (arbeids)uitbuiting, Bibob-beleid; verwarde personen;
- crisisbeheersing en openbare orde/handhaving;
- high impact crime (speelt in mindere mate, maar moet wel oog voor blijven);
- APV-vergunningen, waaronder evenementenvergunningen.

We zien dat kinderen en jongeren al op steeds jongere leeftijd bij (drugs)criminaliteit betrokken raken. We willen dit samen met ouders, onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en politie tegengaan.

De ontwikkeling van deze thema's is het best vast te leggen en te monitoren in uitgangspunten en doelstellingen. Deze doelstellingen komen grotendeels overeen met het Integraal veiligheidsplan dat we samen met Barneveld en Scherpenzeel opstellen. Uitgangspunten daarvoor zijn onder meer dat we onze informatiepositie versterken en ons waar mogelijk richten op een gebiedsgerichte en persoonlijke aanpak. We zetten in op een goede verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen.

Dit willen we bereiken

We willen bereiken dat het veiligheids- en handelingsbewustzijn van inwoners, inwonersgroepen, organisaties en ondernemers wordt versterkt. We werken samenlevingsgericht en vergroten daarmee de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers.

Doelstelling: Aanpak ondermijning

Ondermijning betreft activiteiten waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Met onze aanpak willen wij voorkomen dat criminele structuren zich in de lokale economie innestelen en bestaande structuren verstoren. Concreet betekent dit dat wij de gemeente Nijkerk onaantrekkelijker willen maken voor ondermijnende criminaliteit en effectief optreden tegen overtredingen, om hierdoor te voorzien in een veilige, leefbare en eerlijke samenleving

Activiteiten in 2027

1. Intern en lokaal ondermijningsoverleg organiseren om signalen op het gebied van ondermijnende criminaliteit actief op te halen. Ondermijningsvraagstukken pakken wij integraal op en werken wij samen aan de aanpak van ondermijning.
2. Bewustwording binnen onze organisatie vergroten door periodiek aandacht besteden aan ondermijning, handelingsperspectief bieden en e-learningen te organiseren.
3. Minstens 8 integrale controles per jaar houden.
4. Het verder implementeren en uitvoering geven aan het beleid BIBOB. Hieronder verstaan wij het actualiseren van beleid en het opzetten van werkprocessen bij onze interne afdelingen.

5. Een duidelijk communicatiestrategie gericht op weerbaarheid en bewustwording tegen ondermijning intern richting onze organisatie en extern naar onze inwoners. Dit doen wij minimaal 4 keer per jaar.
6. Het Digitaal Opkopersregister promoten onder de ondernemers en handhaven op de naleving van deze wettelijke verplichting door minimaal 10 controles uit te voeren.
7. Repressief optreden tegen drugscriminaliteit op basis van onze bestuurlijke en strafrechtelijke mogelijkheden.
8. De aanpak, die we in het project Drugsondermijning Nijkerk (DON) hebben ontwikkeld blijven we door ontwikkelen o.a. ten aanzien van de invloed van het online-ronselen van jongeren. Ook gaan we de resultaten die we met DON behaald hebben borgen in de organisatie.

Doelstelling: Zorg en veiligheid

Binnen het taakveld Zorg en Veiligheid werken we aan complexe casuïstiek waarbij veiligheidsrisico's en zorgbehoefte samen komen. Dit gebeurt integraal met lokale en regionale partners als politie, hulpverleners, woningcorporaties maar ook bv Zorg- en Veiligheidshuis, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis.

Doel is om enerzijds passende zorg te bieden aan inwoners en tegelijk de openbare orde en veiligheid binnen de gemeente te waarborgen. Dit speelt onder andere bij problemen als huiselijk geweld, personen met onbegrepen gedrag en jongeren, die dreigen af te glijden richting criminaliteit.

Intern stemmen Sociaal Domein en Veiligheidsdomein af welke maatregelen wanneer genomen worden.

Activiteiten in 2027

1. We ontwikkelen een Triagetafel Vroegsignalering waarin we samen met partners in het Zorg- en het Veiligheidsdomein periodiek aan de hand van samenwerkingsafspraken jongeren die dreigen af te glijden naar de criminaliteit in beeld proberen te krijgen en bepalen welke interventies zouden moeten worden ingezet. Hierbij maken we gebruik van het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie).
2. Samen met zorg- en veiligheidspartners onderzoeken we hoe we op een verantwoorde en juridisch juiste manier gegevens kunnen uitwisselen en bespreken.
3. Voor het integraal bespreken van complexe casuïstiek waarbij (nog) geen strafrechtelijk traject speelt wordt eens de vier weken met betrokken (regionale) zorg- en veiligheidspartners een multidisciplinair overleg gehouden.
4. We overleggen minimaal eens per kwartaal met de middelbare scholen over de voortgang van de Samenwerkingsafspraken School & Veiligheid, die in oktober 2025 zijn gemaakt en gaan in overleg met de basisscholen om ook met hen samenwerkingsafspraken over school en veiligheid te maken.
5. De aanpak, die we in het project Drugsondermijning Nijkerk (DON) hebben ontwikkeld blijven we door ontwikkelen o.a. ten aanzien van de invloed van het online-ronselen van jongeren. Ook gaan we de resultaten die we met DON behaald hebben borgen in de organisatie.

Doelstelling: Digitale weerbaarheid

Digitale criminaliteit groeit sneller dan de traditionele criminaliteit en treft inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. De digitale en fysieke wereld zijn steeds sterker met elkaar verbonden. Via bijvoorbeeld versleutelde communicatie faciliteert ondermijning cybercrime online marktplaatsen en cryptovaluta.

De gemeente streeft naar een weerbare samenleving en een integere overheid waarin (kwetsbare) inwoners en ondernemers zich digitaal veilig en bewust voelen en de overheid betrouwbaar en weerbaar is tegen misbruik en cyberdreigingen.

Activiteiten in 2027

1. Het creëren van meer bewustwording onder de slachtoffergroepen ouderen, jongeren en MKB-bedrijven door voorlichting te geven op het thema digitale veiligheid. Deze voorlichting minimaal 6 keer geven per jaar.
2. Het verhogen van de meldingsbereidheid voor digitale criminaliteit door minimaal 3 sociale mediacampagnes te starten op dit onderwerp.
3. Periodiek aandacht besteden, binnen de gehele organisatie, op het gebied van digitale veiligheid en handelingsperspectief bieden aan onze medewerkers en politieke ambtsdragers. Dit doen wij minimaal 2 keer per jaar.
4. Intern en lokaal periodiek overleg starten over de aanpak, de trends en de ontwikkelingen op het gebied van digitale criminaliteit en cybercrime.

Doelstelling: Crisisbeheersing

Effectieve crisisbeheersing vraagt om meer dan alleen een goed ingerichte structuur. Het vermogen om onder druk effectief te handelen én de mate waarin bewoners zelf- en samenredzaam zijn bepalen in belangrijke mate de impact van een crisis.

In 2026 is een kwaliteitsslag gemaakt in het op niveau brengen van de lokale crisisorganisatie. We hebben als doel om het de vakbekwaamheid van de interne crisisorganisatie verder door te ontwikkelen. Dit doen we door regelmatig opleidingen, trainingen en oefeningen, afgestemd op de regionale crisisorganisatie te organiseren.

Maatschappelijke weerbaarheid en zelf- en samenredzaamheid van inwoners en bedrijven in de gemeente Nijkerk is een belangrijk thema waar we op verschillende manieren aandacht aan willen geven.

Activiteiten in 2027

1. Het ontwikkelen van een OTO-jaarplan (Opleiden, Trainen, Oefenen) waarmee de vakbekwaamheid op een gestructureerde manier jaarlijks bijgehouden kan worden. Dit draagt bij aan het opgeleid en getraind houden van medewerkers van de lokale crisisorganisatie.
2. Het simuleren van crisissituaties in het kader van gemeentebreed oefenen. Dit doen wij minimaal 2 keer per jaar.
3. Het aanvullen van aandachtskarten, taakkaarten en draaiboeken ter voorbereiding op mogelijke crises (denk aan stroomuitval).
4. De uitkomsten van de pilot noodsteunpunten, die eind 2026 tot een afronding komt, verder uitrollen in de gemeente. We gaan de beoogde locaties noodsteunpunten volledig operationeel maken.
5. We zorgen dat we voorop blijven lopen wat betreft de publiekscampagne 'Denk Vooruit'. We informeren inwoners en bedrijven actief over hoe zij voorbereid kunnen zijn op grootschalige rampen en crises. We zorgen voor minimaal 2 activiteiten per jaar die gericht zijn op het weerbaar maken van onze inwoners en bedrijven.

Doelstelling: Handhaving

Een gedegen team handhaving dat aan de hand van een strategie en uitvoeringsplan gaat handhaven. Belangrijk is dat de handhaving op verschillende manier kan worden ingezet en de handhavingsinstrumenten aansluiten op het Integrale Veiligheidsplan en beleid. Daarnaast willen we meer tijd voor de handhavers op in de wijk aanwezig te zijn zonder dat het ten koste gaat van het oppakken van meldingen van inwoners.

Activiteiten in 2027

1. Het implementeren van het uitvoeringsplan handhaving dat in 2026 ter besluitvorming aan het college wordt voorgelegd. Handhaving gericht inzetten en de medewerkers van team handhaving trainen op de thema's die prioriteit hebben.
2. Vaker op een laagdrempelige manier aanwezig en benaderbaar zijn in de wijk. Hiervoor is een gedegen uitvoeringsplan handhaving met daarin een capaciteitsverdeling cruciaal.

Doelstelling: Vergunningverlening

In 2026 is gestart met de actualisatie van belangrijke beleidskaders: het evenementenbeleid, de Drank- en Horecaverordening en het terrassenbeleid. Deze trajecten worden opgepakt in 2026. Om te zorgen voor een toekomstbestendig, uitvoerbaar en juridisch kader is het noodzakelijk om deze trajecten in 2027 zorgvuldig af te ronden en te implementeren.

Activiteiten in 2027

1. Kwaliteitsslag maken door het door ontwikkelen van het aanvraagformulieren en standaard formats voor bijlagen (zoals voor het veiligheidsplan) bij aanvragen voor een evenementenvergunning.
2. De Drank- en Horecaverordening vaststellen en implementeren en ondernemers hierover informeren.
3. Afronden van het actualiseren van het evenementenbeleid af en ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.
4. Implementeren van het geactualiseerde evenementenbeleid met minimaal twee voorlichtingsmomenten voor organisatoren en interne training voor medewerkers.
5. Het nieuwe terrassenbeleid uitwerken en vaststellen, inclusief handhaafbare criteria en een nieuw vergunningstelsel.
6. Onderzoek starten naar de noodzaak van een horecaconvenant. Een onderbouwd advies aan het college voorbereiden waarin de behoefte, juridische haalbaarheid, mogelijke inhoud en betrokken partners zijn geanalyseerd.

Indicatoren

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Ondermijning	Aantal bestuurlijke rapportages	Rapportages vanuit de politie die de burgemeester de mogelijkheid geven om bestuurlijk op te treden	19	19	14
	Aantal Bibob trajecten	Toetsing ter voorkoming van het faciliteren van ondermijnende activiteiten	3	8	9
Zorg en veiligheid	Veiligheidshuis casussen	Zorg en veiligheid casussen die regionaal en integraal bij het veiligheidshuis worden besproken	50	56	50
	Aantal MDO's	Multidisciplinaire overleggen over zorg casuïstiek binnen de gemeenten tussen het sociaal domein en veiligheid	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Digitale Weerbaarheid	Aantal aangiftes	Het aantal geregistreerde aangiftes bij de politie in het kader van digitale criminaliteit	Onbekend	132	129
Crisisbeheersing	Piket functionarissen	Aantal regionale piketfunctionarissen in de gemeentelijke organisatie	1	0	3
	Aantal crisisoefeningen	Crisisoefeningen en -trainingen om de lokale medewerkers te trainen in hun taak binnen de lokale crisisorganisatie	1	1	2
Handhaving	Procesverbaal	Het aantal proces-verbalen	385	440	448
	sfeerrapportage	Sfeerrapportages van wijken of overlastlocaties	Onbekend	Onbekend	Onbekend
Vergunningverlening**	MDO's	Een multidisciplinair overleg ter voorbereiding van een groot evenement	5	5	4
	Evaluaties	Een evaluatiegesprek met organisatoren van een evenement	7	21	16

3.3 Financiële middelen

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

	2027	2028	2029	2030
Baten				
3.1 Een veilige samenleving maken we samen	74	74	74	74
Totaal baten	74	74	74	74
Lasten				
3.1 Een veilige samenleving maken we samen	4.911	4.909	4.867	4.855
Totaal lasten	4.911	4.909	4.867	4.855
Saldo baten en lasten	-4.836	-4.835	-4.793	-4.781
Mutaties reserves				
Onttrekkingen (baten)	0	0	0	0
Toevoegingen (lasten)	0	0	0	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat perspectief Veilig	-4.836	-4.835	-4.793	-4.781

4. Perspectief Dienstverlening

4.1 Actuele ontwikkelingen

De dienstverlening van de gemeente Nijkerk verandert snel. Inwoners en ondernemers verwachten dat de gemeente goed bereikbaar is, eenvoudige processen biedt en transparant werkt. Tegelijk groeit de gemeente stevig en worden opgaven complexer. Dat vraagt om een volgende stap in de manier waarop wij onze dienstverlening organiseren. Deze kadernota markeert een belangrijk moment: we zetten de basis op orde en bouwen door op een toekomstbestendige dienstverlening vanaf 2027.

- [Doorontwikkeling Servicecentrum](#)

De belangrijkste verandering is de verdere ontwikkeling van het Servicecentrum als hét centrale ingangspunt voor inwoners en ondernemers. De stap naar een omnichannel-aanpak—telefonie, balie, online en later een klantportaal—is gezet, maar nog niet afgerond. De komende jaren werken we aan beter werkende processen, duidelijkere rolverdeling en medewerkers die breed inzetbaar zijn. In de programmabegroting is al benoemd dat deze beweging organisatiebreed impact heeft en doorloopt na 2026.

De ontwikkeling van het Service- en Informatiepunt Hoevelaken vraagt vanaf 2027 om evaluatie en doorontwikkeling. De gekozen combinatie van online ondersteuning en fysieke aanwezigheid moet worden verbonden met de bredere omnichannel-aanpak.

- [Subsidievolgsysteem](#)

De gemeente werkt sinds eind 2024 aan het verbeteren van het subsidieproces. Belangrijke stappen zijn gezet, zoals de actualisatie van de Algemene subsidieverordening (ASV), het vastleggen van het subsidieproces en het verbeteren van de financiële registratie. Tegelijkertijd is gebleken dat verdere professionalisering nodig is om grip, transparantie en rechtmatigheid structureel te borgen. Met name het eenduidig publiceren van verstrekte subsidies en de ondersteuning van het proces met een subsidievolgsysteem vragen nog afronding.

In 2027 wordt overgegaan tot de aanschaf en ingebruikname van een subsidievolgsysteem, inclusief het beleggen van eigenaarschap binnen de organisatie.

- [Digitalisering](#)

Daarnaast zetten we door op digitalisering. Steeds meer producten worden digitaal beschikbaar en het nieuwe klantportaal gaat inwoners en ondernemers inzicht geven in de status van aanvragen en de mogelijkheid tot online contact. De jaarstukken laten zien dat dit een belangrijke stap is, maar dat er aanvullend werk nodig is om het technisch en organisatorisch te borgen. Ook de digitale veiligheid vraagt blijvende aandacht. Het overdrachtsdocument benadrukt dat informatieveiligheid, datamanagement en de inzet van AI in de komende jaren steeds belangrijker worden voor betrouwbare en efficiënte dienstverlening.

- [Wet open overheid](#)

De druk op de organisatie neemt toe. Het aantal Woo-verzoeken, bezwaarschriften en klachten stijgt al enkele jaren en vraagt structurele versterking van capaciteit, proceskwaliteit en monitoring. In de komende periode moeten we zorgen dat wettelijke termijnen weer standaard worden gehaald en dat verbeteringen duurzaam worden geborgd. Dit geldt ook voor de invoering van actieve openbaarmaking, waarvan de tweede tranche naar verwachting vanaf 2027 extra eisen stelt. Op basis van de huidige inzichten kan deze opgave binnen de huidige inrichting worden gerealiseerd.

- Participatie

Ook op het gebied van participatie verandert veel. In 2026 wordt een participatieverordening vastgesteld, inclusief het uitdaagrecht. Vanaf 2027 is het zaak dat dit goed gaat werken in de praktijk: inwoners moeten op een begrijpelijke manier kunnen meedoen en het nieuwe participatieplatform helpt daarbij.

- Tot slot

De groei van Nijkerk om een organisatie die is ingericht op de toekomst. De opgaven rond woningbouw, mobiliteit, energietransitie en sociaal domein hebben direct effect op onze dienstverlening. De gemeente heeft meer strategische denkkraft en structurele capaciteit nodig heeft om de kwaliteit van onze dienstverlening op peil te houden.

Vanaf 2027 staat de doorontwikkeling van onze dienstverlening centraal. We verbeteren processen, investeren in mensen en techniek, versterken transparantie en zorgen dat inwoners en ondernemers kunnen vertrouwen op een toegankelijke, moderne en betrouwbare gemeente.

4.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 4.1. Hoe maken we het samen mogelijk?

We kunnen als gemeente op heel veel terreinen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners helpen en faciliteren om dingen voor Nijkerk mogelijk te maken. Natuurlijk zijn er regels nodig en is niet alles mogelijk. Maar onze basishouding is om zo veel mogelijk in te zetten op wat wél mogelijk is. Dit betekent onder meer dat we meer vanuit resultaten en bedoeling kijken naar initiatieven en plannen en minder vanuit onze beleids- en systeemwerkelijkheid.

Daarvoor moeten we flexibeler en integraler kunnen werken. Dat stelt (hogere) eisen aan onze eigen informatie- en sturingsinstrumentarium waarmee we overzicht kunnen houden en risico's kunnen beheersen. Ook onze interne processen en interne dienstverlening (onder andere ICT) moeten we hierop doorontwikkelen.

Het vraagt ook ondersteuning in houding en gedrag, van onze medewerkers en zeker ook van ons als bestuurders. Dit kan alleen werken als onze inwoners duidelijk weten waar ze aan toe zijn met ons en weten wat ze wel en niet kunnen verwachten. Rolbewustheid en -vastheid, betrouwbaarheid en openheid zijn kernwaarden die door heel ons gemeentelijk functioneren moeten doorklinken.

Op basis van deze drie variabelen ontwikkelen we serviceformules die worden uitgewerkt in onder andere het project servicecentrum. Het dienstverleningsconcept heeft invulling gekregen door de werkwijze en inrichting bij de overgang naar ons nieuwe gemeentehuis. We werken daar met de nieuwe serviceformule en mensen kunnen ons op meerder manieren bereiken (het project Omnichannel).

Dit willen we bereiken

Dat inwoners van Nijkerk de gemeente ervaren als een dienstverlenende en betrouwbare partner in ontwikkelingen en initiatieven, die doet wat mogelijk is voor en met de inwoners binnen gestelde kaders en richtlijnen.

Dit gaan we doen in 2027

1. We richten het Servicecentrum als volledig gemeente-brede frontoffice in, met uniforme processen, betere team-samenwerking en brede inzetbaarheid van medewerkers. Dit traject ronden we in 2027 af.
2. We breiden het klantportaal uit, maken meer producten volledig digitaal en verbeteren de koppelingen tussen systemen voor snellere en gebruiksvriendelijke dienstverlening.
3. We versterken digitale veiligheid, richten datamanagement structureel in en ontwikkelen de eerste AI-toepassingen verantwoord door, passend bij de groei van digitale processen.
4. We verbeteren de werkprocessen, vergroten de capaciteit en richten structurele monitoring in, met specifieke aandacht voor de tijdige en zorgvuldige afhandeling van Woo verzoeken en bezwaarprocedures, zodat wettelijke termijnen worden gehaald.
5. We bereiden de invoering van de tweede Woo-tranche voor en zorgen voor de benodigde digitale en organisatorische ondersteuning.
6. We voeren de participatieverordening met uitdaagrecht uit, zetten het online participatieplatform in en monitoren participatie structureel.
7. We evalueren het in de bibliotheek gevestigde Service- en Informatiepunt Hoevelaken, verbinden het met de omnichannel-benadering en richten één aanspreekpunt in voor monitoring van kwaliteit én klachten.

Indicatoren

- [Bereikbaarheid](#)

Wij willen de bereikbaarheid voor de inwoners, organisaties en ondernemers verbeteren.

Indicatoren:

- Percentage terugbelverzoeken (KCC): Het percentage terugbelverzoeken geeft aan hoeveel gesprekken voor de backoffice niet direct kunnen worden afgehandeld omdat de medewerker niet bereikbaar is. Ruim 50% van de telefoontjes wordt door het Servicecentrum direct afgehandeld; de overige gesprekken worden doorverbonden of leiden tot een terugbelverzoek.
- Percentage gemiste oproepen (KCC): Het percentage gemiste oproepen betreft telefoontjes die niet worden aangenomen doordat de beller voortijdig ophangt of niet wil wachten in de wachtrij. Wanneer alle beschikbare lijnen bezet zijn, krijgen bellers een keuzemenu aangeboden waarbij zij kunnen wachten tot een medewerker beschikbaar is of gebruik kunnen maken van een terugbelverzoek. De terugbeloptie is pas halverwege 2026 ingevoerd en had daarom geen invloed op de cijfers van 2025.
- Aantal terugbelverzoeken binnen twee werkdagen afgehandeld: Dit cijfer registreert het aantal terugbelverzoeken dat binnen twee dagen als afgehandeld is vastgelegd.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Wij willen de bereikbaarheid voor de inwoners, organisaties en ondernemers verbeteren	Percentage terugbelverzoeken (Klantcontactcenter)	Kwantitatief	Onbekend	12%	20%
	Percentage gemiste oproepen (Klantcontactcenter)	Kwantitatief	12%	11%**	12%**
	Aantal terugbelverzoeken binnen 2 werkdagen afgehandeld	Kwantitatief	Onbekend	60%***	60%***

** dit is inclusief de telefoontjes die voortijdig zijn beëindigd door de beller

*** 60% van de terugbelverzoeken is als "binnen twee werkdagen afgehandeld" geregistreerd. Voor de overige 40% heeft de registratie niet binnen twee werkdagen plaatsgevonden waardoor niet kan worden vastgesteld of aan de norm is voldaan.

- Wij willen verbetering van de Dienstverlening op het gebied van Waterbeheer.

Om de waterhuishouding effectief en preventief te beheren, zet de gemeente Nijkerk zich in voor een proactieve benadering van water- en rioleringsbeheer. Door inzicht te verkrijgen in veelvoorkomende problemen en meldingen, kunnen gerichte maatregelen worden genomen om verstoppingen en defecten te verminderen.

Om deze dienstverlening te optimaliseren, hanteren we drie kernindicatoren:

1. Aantal meldingen openbare ruimte m.b.t. water en riool
Het aantal geregistreerde meldingen van water- en rioleringsproblemen wordt geanalyseerd om trends en knelpunten vroegtijdig te signaleren en op te lossen.
2. Verstoppingen en defecten per kilometer riool of watergang
We streven naar minder dan vijf verstoppingen per tien kilometer riool per jaar, waardoor de functionaliteit van het rioolstelsel gewaarborgd blijven.
3. Percentage uitgevoerde inspecties t.o.v. planning
Minimaal 90% van de geplande inspecties van watergangen en rioleringen wordt jaarlijks uitgevoerd om vroegtijdige gebreken te detecteren en efficiënt onderhoud te waarborgen.

Met deze aanpak verbeteren we de waterkwaliteit, verkleinen we de kans op overlast en verhogen we de betrouwbaarheid van onze infrastructuur. Zo blijft Nijkerk een leefbare en veilige gemeente voor haar inwoners.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2023	2024	2025
Wij willen verbetering van de dienstverlening op het gebied van Waterbeheer	Aantal meldingen openbare ruimte met betrekking tot water en riool	Kwantitatief	42	28	81
	Verstoppingen en defecten per kilometer riool of watergang (streefwaarde <5)	Kwantitatief	2,7 (94 stuks op 350 km)	2,3 (81 stuks op 350 km)	1,7 (61 stuks op 350 km)
	Percentage uitgevoerde inspecties ten opzichte van de planning (streefwaarde >90%)	Kwantitatief	98	91	100

- [Participatie](#)

Als gemeente willen we inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners beter betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid en projecten (inwonersparticipatie), en initiatieven uit de samenleving actiever ondersteunen (overheidsparticipatie).

Dat doen we in de voorbereiding, tijdens de uitvoering en bij de evaluatie van een project/beleid

Indicatoren:

- Aantal participatietrajecten
- In welke fase worden mensen betrokken (vooraf, tijdens en/of bij de evaluatie)
- Ingezette middelen ten behoeve van de participatie
- Aantal aanvragen waarbij inwoners of maatschappelijke partners een beroep doen op het uitdaagrecht.

Kanttekening: het uitdaagrecht wordt opgenomen in onze participatieverordening. Deze verordening wordt eind 2026 voorgelegd aan de raad. Het bijhouden van het aantal initiatieven zullen we doen vanaf het moment dat de verordening is vastgesteld en in werking treedt.

De betreffende indicatoren zijn recent ontwikkeld en maken voor het eerst onderdeel uit van onze verantwoordingsstructuur. Deze indicatoren zullen voor het eerst worden gemeten en gerapporteerd in de jaarrekening 2026. Aangezien het om nieuwe indicatoren gaat, zijn er geen historische gegevens beschikbaar.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In aanvulling op de programma's geeft dit onderdeel een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maken de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien ook onderdeel uit van dit perspectief.

De voorgaande programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen.

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven door het BBV. Het gaat daarbij om:

- a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting,
- b. algemene uitkeringen (gemeentefonds),
- c. dividend,
- d. saldo van de financieringsfunctie,
- e. overige algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

	2027	2028	2029	2030
Baten				
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>				
Lokale heffingen (OZB)	12.668	12.728	12.728	12.728
Lokale heffingen (overige belastingen)	1.727	1.827	1.877	1927
Gemeentefonds	92.578	89.906	88.951	91.054
Dividend	380	380	380	380
Saldo financieringsfunctie	967	1190	1106	638
Totaal algemene dekkingsmiddelen	108.321	106.032	105.043	106.728
Lasten				
Onvoorzien	24	24	24	24

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen uit de tabel toegelicht.

Lokale heffingen

Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

Gemeentefonds

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen:

1. de algemene uitkering
2. decentralisatie- en
3. integratie-uitkeringen

- [De algemene uitkering](#)

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. De maatstaven kunnen voortdurend aan veranderingen onderhevig zijn.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Dit is de jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek. Het accres is beleids- en bestedingsvrij. De wijze waarop het wordt ingezet is aan de gemeente.

De gekozen vorm van indexatie moet door de vormgeving op twee componenten de gewenste stabiliteit opleveren. Uitgangspunt is dat gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van het fonds wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt (volumedeel). De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel 'op niveau' blijven (prijsdeel).

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2026. Voor de publicatie en de behandeling van deze begroting ontvangt de gemeenteraad een raadsinformatiebrief over de uitkomst van de septembercirculaire 2026. De financiële effecten hiervan zijn nog niet verwerkt in deze begroting.

- Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Deze uitkeringen maken, net als de algemene uitkering, deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, wat bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn.

Dividend

De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, Vitens en BNG. Voor de aandelen van Alliander en de BNG gezamenlijk wordt een opbrengst geraamd van € 380.000 per jaar. Vanaf 2021 ontvangen we voorlopig geen dividend meer van Vitens. Voor de rente van de in 2021 verstrekte lening aan Alliander wordt gezien het beperkte risico (Alliander heeft de hoogste rating namelijk triple A) en de materialiteit van het bedrag geen reserve opgenomen.

Saldo van de financieringsfunctie

Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma's doorberekende rentelast. De gecalculeerde netto rentelast voor 2027 is € 3,4 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 3,6 miljoen doorbelast aan de diverse programma's. Hierdoor ontstaat een rekenkundig voordeel van afgerond € 0,2 miljoen. Dit is een gevolg van enerzijds de toerekening van de rente aan voorzieningen in overeenstemming met de vernieuwde BBV en anderzijds de doorbelasting van rente op basis van de voorcalculatorische omslagrente in plaats van de werkelijke omslagrente. Het is geen echt budgettair voordeel.

Onvoorzien

De verslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat er een post onvoorzien wordt opgenomen in de begroting. Deze post is bedoeld voor uitgaven die onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. De omvang van deze post is niet voorgeschreven. De gemeente bepaalt zelf wat een 'redelijk' bedrag is.

Uitgangspunt van de begroting is dat er realistisch geraamd wordt. De financiële positie van de gemeente is voldoende en de interne beheersing adequaat. Wij hebben een gedegen systeem van risicomanagement. De omvang van de post onvoorzien sluit hierop aan.

EMU-saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Voor het EMU-saldo verwijzen we u naar de paragraaf Financiering.

4.3 Financiële middelen

Bedragen x 1.000, -/- = nadeel

		2027	2028	2029	2030
Baten					
4.1	Hoe maken we het samen mogelijk?	3.325	3.140	2.869	2.746
4.2	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	107.350	105.163	104.333	106.201
Totaal baten		110.675	108.302	107.201	108.946
Lasten					
4.1	Hoe maken we het samen mogelijk?	26.360	26.635	26.573	26.582
4.2	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.024	1.328	1.287	2.463
Totaal lasten		27.384	27.962	27.860	29.045
Saldo baten en lasten		83.291	80.340	79.341	79.901
Mutaties reserves					
Onttrekkingen (baten)		1.423	514	584	710
Toevoegingen (lasten)		140	145	143	142
Saldo toevoegingen en onttrekkingen		1.283	369	441	852
Resultaat perspectief Dienstverlening		84.574	80.709	79.782	80.753

Paragrafen

De paragrafen: zeven dwarsdoorsneden

Naast de vier programma's en het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien bestaat de begroting uit een zevental (verplichte) paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om inzicht te geven in aspecten die op meerdere programma's betrekking hebben. Via de paragrafen kan de raad ook beleidsuitgangspunten vaststellen voor beheersmatige aspecten. Het gaat met name om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Thema's van de paragrafen

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

1. Lokale heffingen

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van kostendekkendheid van de diverse heffingen en de bijbehorende beleidsuitgangspunten;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Uitgangspunt in de regelgeving is dat tarieven voor een rechtstreekse dienstverlening niet meer mogen opbrengen dan zij aan werk kosten. Er is geen winstdoelstelling voor deze tarieven. Deze uitgangspunten hebben vooral gevolgen voor het tarievenbeleid van retributies in het algemeen en de tarieven van de afvalstoffenheffing en van het rioolrecht. Bij het onderdeel tarievenbeleid retributies komen wij hierop terug.

1.1 Geraamde inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen worden in 2027 geraamd op € 28,6 miljoen. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1.000

	2027	2026	2025
Belastingen			
OZB-woningen	7.464	7.162	6.962
OZB-niet woningen	5.205	5.043	4.945
Parkeerbelastingen	971	685	290
Rioolheffing	4.124	3.668	3.067
Afvalstoffenheffing	5.401	5.070	4.580
Overige *)	796	947	575
Totaal belastingen	23.961	22.375	20.419
Retributies en leges			
Leges	3.339	3.029	2.679
Lijkbezorgingsrechten	971	863	684
Overige **)	347	324	276
Totaal retributies en leges	4.658	4.215	3.639
Totaal lokale heffingen	28.618	26.590	24.058

1.2 Beleid lokale heffingen

Algemeen tarievenbeleid belastingen

In december 2022 heeft de gemeenteraad het uitgangspunt voor de legesheffing vastgesteld op 100% kostendekkendheid tenzij door de gemeenteraad anders wordt besloten. Voor 2027 is in de kadernota 2027 een inflatiecorrectie berekend op de gemeentelijke belastingen en heffingen van 3,2% (was in 2026 2,1%). Het betreft een gewogen gemiddelde van de generieke prijsstijging en de stijging voor loonkosten.

De ombuigingen uit de Kadernota 2025, zijn in de begroting 2026 geïmplementeerd. Voor de leges en belastingen betekent dit naast de reguliere inflatiecorrectie een aanvullende lastenstijging. Meerjarige effecten of ingroeivarianten te komen tot 100% kostendelling worden hierna expliciet toegelicht.

Onroerend zaakbelasting

Naast de reguliere inflatiecorrectie geldt voor de OZB een extra tariefverhoging van 2,6% vanwege het dekkingsplan uit de Kadernota 2025. De voorgestelde OZB-verhoging voor 2027 wordt hierdoor 5,8%.

Rioolheffing

De rioolheffing kent een gesloten financiering, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is. De tarieven voor het rioolrecht worden vanwege het in 2024 vastgestelde waterplan met 15,1% extra verhoogd. De verhoging van het riooltarief wordt daardoor 18,3%. Hiermee wordt een 100% kostendekkendheid in 2027 voorzien.

Havengelden

De kostendekkendheid van deze bedrijfseconomische activiteit is voor 2027 berekend op 78%. Dit omdat het tarief in 2026 als gevolg van een verhoging van € 48.000 uit de ombuiging uit de kadernota 2025 met 25% is verhoogd. In 2027 wordt een reguliere stijging van 3,2% toegepast. Een 100% kostendekkendheid lijkt een te forse verzwaaring voor de doelgroep.

Lijkbezorging

In 2026 zijn begraafstarieven met 19% verhoogd, aangevuld met het toegeldende inflatiepercentage van 2,1%, dit om de ombuigingen uit de kadernota 2025 van € 130.000 te realiseren. Hiermee stijgt de kostendekkendheid naar 85% in 2026. Voor 2027 wordt een stijging van 4% voorgesteld om in te groeien naar een betere kostendekking. Deze is voor 2027 berekend op 99%. Eind 2026 wordt een nieuw beheerplan vastgesteld, waarna de kostendekkendheid opnieuw wordt berekend.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing kent een gesloten financiering, waarbij het uitgangspunt 100% kostendekkendheid is. Om dit te bereiken werd in de kadernota 2025 een ombuiging van € 336.000 opgenomen. Dit betekende een tariefstijging van 4,3%. Deze is in de begroting 2026 verwerkt. Gezien de onzekerheden rond de toekomstige kosten van afvalverwerking en het feit dat hiervoor een beheerplan wordt opgesteld, wordt voorgesteld om de afvalstoffenheffing met 5,5% te verhogen, dit om te komen tot een 100% kostendekking in 2027. Dit percentage geldt zowel voor het tarief afvalstoffenheffing als voor de diftar.

Inzicht in lasten en baten afvalbeheer

Het financiële beheer van afval en grondstoffen is de afgelopen jaren steeds complexer geworden door een combinatie van externe factoren, beleidswijzigingen en marktontwikkelingen. Dit heeft geleid tot een situatie waarin kosten en baten moeilijk voorspelbaar zijn en sterk kunnen fluctueren. De PMD-vergoedingen bijvoorbeeld staan onder druk door vernieuwde afspraken tussen de VNG en Verpact. Hierin worden de vergoedingen die wij ontvangen voor de verwerking van het PMD afhankelijk gemaakt van de ingezamelde kwaliteit van de PMD.

De opbrengsten uit papierinzameling zijn sterk afhankelijk van de markt en variëren maandelijks aanzienlijk. Wat betreft restafval is het totaalbeeld zorgwekkend. De kosten voor verwerking stijgen door overheidsheffingen, waaronder een verdubbeling van de (rijks)afvalstoffenbelasting op afval en een invoering van een CO₂-heffing.

Toeristenbelasting

Vanuit de Kadernota is in de begroting 2026 een inkomstenverhogende maatregel opgenomen van € 150.000 structureel. Het tarief voor campings en hotels is in 2026 gelijk getrokken naar 1 bedrag. In de begroting 2027 is dit bedrag geïndexeerd met 3,2%.

Forensenbelasting

Vanuit de kadernota is in de begroting 2026 een inkomstenverhogende maatregel opgenomen van € 60.000 structureel. Ingaande 2026 zal een gedifferentieerd tarief worden ingevoerd voor de forensenbelasting. De verordening is hierop aangepast. In de begroting 2027 wordt dit tarief geïndexeerd met 3,2%.

Parkeren

Voor 2026 is er € 200.000 aan extra inkomsten ingeboekt vanuit het toewerken naar een kostendekkend tarief. Het uurtarief voor 2026 is € 1,10 (was in 2025 ook € 1,10). In combinatie met een tariefstelling per half uur en uitbreiding van de betaald parkeertijden wordt de verwachte inkomst met dit tarief gerealiseerd. De komende jaren wordt stapsgewijs verder toegewerkt naar een kostendekkend parkeerproduct in 2029.

Heffing bijdrage Bedrijfsinvesteringszone

Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hartje Hoevelaken is met ingang van 2017 besloten tot invoering van een BIZ voor het centrum van Hoevelaken. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT, te heffen bijdragen worden via een subsidie uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken. Eind 2021 is, in goed overleg met het Stichtingsbestuur, wederom gestemd en bepaalde de uitslag van de stemming dat de looptijd wederom met 5 jaar wordt verlengd, ingaande 2022 t/m 2026. In de loop van 2026 zal u een nieuwe verordening worden aangeboden.

Hondenbelasting

In april 2023 heeft uw raad het nieuwe honden-uitlaatbeleid vastgesteld. Hierin is expliciet besloten, de kosten en de inkomsten in overeenstemming met elkaar te brengen. Voor 2027 wordt het reguliere indexpercentage van 3,2% toegepast.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het Besluit Begroting en Verantwoording.

De systematiek van toerekenen van kosten wordt uitgevoerd in overeenstemming met de Financiële Verordening en de belastingverordeningen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves overigens meegenomen.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB)

Hoe komt de legesberekening Omgevingswet tot stand?

Totstandkoming raming legesopbrengsten omgevingsvergunningen

De legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen worden geraamd op basis van de in de Legesverordening vastgestelde tarieven en de verwachte vergunningverlening in het begrotingsjaar. Voor bouwactiviteiten vormt de geraamde bouwsom de belangrijkste grondslag voor de legesheffing. De bouwkosten worden bepaald aan de hand van de door Casadata gepubliceerde kengetallen. Deze kengetallen worden periodiek geactualiseerd en geïndexeerd. Een stijging van de gehanteerde bouwkosten leidt, bij ongewijzigde legestarieven en een gelijkblijvend aantal aanvragen, tot hogere legesopbrengsten. De legestarieven worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld via de Legesverordening. Uitgangspunt daarbij is dat de tarieven voldoen aan de eisen van kostendekkendheid. De kostenonderbouwing is gebaseerd op de directe en indirecte uitvoeringskosten van de gemeente, waaronder personeelskosten, alsmede de kosten van dienstverlening door verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen, zoals de Omgevingsdienst. De tarieven worden jaarlijks geactualiseerd en voor 2027 geïndexeerd met 4,2% voor Nijkerk, 2,9% voor ODDV. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met € 250.000 aan structureel hogere legesopbrengsten.

Op basis van een inventarisatie van de bouwinitiatieven waarvan de start in 2026 wordt verwacht, wordt uitgegaan van een hoog volume aan vergunningaanvragen. Hierdoor worden voor 2027 hoge legesopbrengsten verwacht. De daadwerkelijke opbrengst blijft echter afhankelijk van de omvang, aard en het moment van indiening van vergunningaanvragen.

Effecten Omgevingswet en Wkb

De financiële effecten van de Omgevingswet op de legesopbrengsten zijn tot op heden beperkt zichtbaar. Een mogelijke daling van de opbrengsten kan zich voordoen indien gebruik wordt gemaakt van de onder de Omgevingswet beschikbare beleidsruimte om activiteiten te dereguleren of vergunningvrij te maken. De mate waarin hiervan sprake zal zijn, is op dit moment nog beperkt te kwantificeren. Ook de verwachte effecten van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn voorsnog beperkt zichtbaar in de gerealiseerde legesopbrengsten. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het huidige beperkte aandeel bouwprojecten waarvoor de technische bouwtoets en het toezicht door een private kwaliteitsborger worden uitgevoerd. Voor deze activiteiten vervallen gemeentelijke werkzaamheden en worden overeenkomstig de Legesverordening geen leges voor deze onderdelen in rekening gebracht.

De mogelijkheid om onder de Omgevingswet leges te heffen voor bepaalde milieuactiviteiten heeft tot op heden slechts in beperkte mate geleid tot aanvullende opbrengsten. De ontwikkeling van deze inkomsten blijft mede afhankelijk van het aantal en de aard van vergunningaanvragen en de externe ontwikkelingen binnen het stikstofdossier.

Risico's en onzekerheden

De geraamde legesopbrengsten blijven in belangrijke mate afhankelijk van externe factoren die buiten de directe invloedssfeer van de gemeente liggen. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan economische ontwikkelingen, rentestanden, ontwikkelingen op de woning- en bouwmarkt, vertragingen in vergunningprocedures, stikstofbeperkingen en netcongestie. Met name beperkingen in de beschikbare elektriciteitscapaciteit kunnen leiden tot uitstel van bouwinitiatieven en daarmee tot vertraging in de realisatie van de geraamde legesopbrengsten.

De gemeente monitort deze ontwikkelingen gedurende het begrotingsjaar en verwerkt substantiële afwijkingen, voor zover deze voldoende concreet en betrouwbaar zijn vast te stellen, in de periodieke planning- en controlproducten.

1.3 Overzicht diverse heffingen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeentebblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl. De actuele en vorige versies van de verordeningen zijn te vinden op [www.overheid.nl/lokale wet- en regelgeving](http://www.overheid.nl/lokale-wet- en-regelgeving).

1.4 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk huishouding en per woningtype. Hierin worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing inclusief de opbrengsten vanwege afvoer van het afval en de rioolheffing betrokken.

Wij sluiten hierbij aan bij de definitie die door het COELO wordt gebruikt. Zie hiervoor ook de bijlage met beleidsindicatoren. De mutaties voor een meerpersoonshuishouden eigenaar woning in onderstaande tabel worden veroorzaakt door een stijging van de OZB met 5,8%, een stijging van het rioolrecht met 18,3% en een stijging van de afvalstoffenheffing met 5,5%.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

	2026	2027	% stijging
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	849	918	8,1%
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	828	896	8,2%
Meerpersoonshuishouden huurder	259	274	5,5%
Eenpersoonshuishouden huurder	238	251	5,5%

Bron: COELO: Atlas van de lokale lasten 2026 plus gevolgen belastingplan 2027

1.5 Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de ozb en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen, mag het inkomen niet hoger zijn dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Ook wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen wordt uitgevoerd door GBLT (zie hierna). Dit belastingkantoor heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige. We houden er rekening mee dat in 2027 circa € 100.000 wordt kwijtschelding. Dit bedrag wordt verantwoord op de begrotingspost gemeentelijke armoedebeleid.

1.6 Uitvoering Belastingverordeningen door GBLT

Het college heeft de uitvoering van de heffing en de invordering van een aantal gemeentelijke belastingen overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn te Zwolle (verder: GBLT). GBLT is een samenwerkingsverband van vijf waterschappen en tien gemeenten (naast Nijkerk zijn dat Bunschoten, Dalfsen, Ommen, Dronten, Leusden en Zwolle, Veenendaal, Woudenberg en Renswoude).

GBLT verzorgt voor de gemeente de volgende belastingen:

- Onroerendezaakbelastingen;
- Hondenbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Forensenbelasting;
- Rioolheffing;
- Toeristenbelasting;
- heffing BLZ-bijdrage centrum Hoevelaken.

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapheffingen zijn vermeld. GBLT draagt er zorg voor dat de informatie op de website van GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde zijn, om de vragen van de burgers te kunnen beantwoorden. De afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen die door GBLT worden uitgevoerd, gebeurt door GBLT. Als basis voor de geharmoniseerde verordeningen van de gemeentelijke GBLT partners wordt de VNG modelverordening gehanteerd, per belastingsoort.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente moet voorbereid zijn op onverwachte tegenvallers, zoals extra kosten of minder inkomsten. Daarvoor heeft de gemeente geld en mogelijkheden achter de hand. Dit noemen we de weerstandscapaciteit.

Voorbeelden van dit geld zijn:

- De algemene reserve (spaargeld van de gemeente);
- De reserve voor grondprojecten;
- De mogelijkheid om belastingen te verhogen als dat nodig is.

2.1 Beleid

capaciteit en risico's

Het beleid is vastgelegd in de Nota Risicomanagement 2024. In oktober 2024 is deze geactualiseerde nota risicomanagement vastgesteld door de raad. Via het vaststellen van de nota risicomanagement streeft de gemeente Nijkerk de volgende doelstellingen na:

1. Het risicobewustzijn van de organisatie stimuleren en vergroten;
2. Zorgdragen dat het optreden van (ongewenste) risico's zo weinig mogelijk effect heeft op gemeentelijke doelstellingen door systematisch beheer van risico's;
3. Het minimaliseren van de (ongewenste) financiële en niet-financiële risico's;
4. Het inzichtelijk maken van de risico's die de gemeente loopt;
5. Het inzichtelijke maken van beheersmaatregelen bij de risico's;
6. Het verbeteren van de sturing op risico's;
7. Het maken van verantwoorde keuzes in het al dan niet aanvaarden van risico's;
8. Het op een systematische wijze beoordelen en wegen van risico's bij bestuurlijke besluitvorming;
9. Het voldoen aan wet- en regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de lokale financiële verordening).
10. Het weerstandsvermogen gelijk of boven de vastgestelde norm van 1,0 te houden.

2.2 Weerstandsvermogen

De gemeente kijkt naar hoe sterk haar begroting is. Dat betekent: kan de gemeente onverwachte financiële tegenvallers opvangen, zonder dat ze plannen hoeft aan te passen of moet bezuinigen? Dit noemen we het weerstandsvermogen. Het laat zien hoe goed de gemeente voorbereid is op risico's die geld kunnen kosten.

Om dit te meten, gebruikt de gemeente een verhoudingscijfer (ratio). Dit cijfer laat zien of er genoeg geld is om grote, onverwachte kosten te betalen. Denk hierbij aan geld uit de reserves van de gemeente. Deze ratio wordt uitgedrukt in een formule:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{risico's}}$$

De gemeente Nijkerk kijkt welke risico's er zijn die veel geld kunnen kosten. Daarna wordt gekeken hoeveel geld en andere mogelijkheden de gemeente heeft om deze kosten op te vangen. Dit noemen we de weerstandscapaciteit.

Door dit goed in beeld te brengen, zorgen we ervoor dat de gemeente ook in moeilijke tijden haar werk kan blijven doen, zonder dat belangrijke plannen in gevaar komen.

Volgens de afspraken in het beleid over risico's (de Nota risicomanagement) kijkt de gemeente naar een cijfer om te bepalen of er genoeg geld is om onverwachte tegenvallers op te vangen. Dit cijfer heet de weerstandratio. De gemeente Nijkerk wil dat dit cijfer minstens 1,0 is. Dat betekent dat er genoeg geld moet zijn om 100% van de gewogen risico's te kunnen betalen.

Bij de laatste berekening (in de jaarstukken van 2025) was de ratio hoger dan nu. Toch is het cijfer nog steeds ruim boven de norm van 1,0, dus dat is positief.

	Begroting 2026	Rekening 2025	Begroting 2027
Beschikbare weerstandscapaciteit	40.208	59.078	44.215
Gewogen risico's	14.640	17.300	16.800
Weerstandsvermogen	25.568	41.778	27.415
Ratio weerstandsvermogen *)	2,7	3,4	2,6

*) Beschikbare weerstandscapaciteit / gewogen risico's

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waarover Nijkerk beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en de uitvoering van het door de raad bepaalde beleid in gevaar komen. Kort door de bocht gaat het hier om de reserves van de gemeente.

In onderstaande tabel staan de middelen en mogelijkheden die onze gemeente heeft om de risico's op korte termijn af te dekken.

	Begroting 2026	Rekening 2025	Begroting 2027
Algemene reserve	20.907	28.550	21.471
Reserve bouwgrondexploitatie	11.295	11.095	10.916
Vrij besteedbare bestemmingsreserve	8.573	13.976	12.083
Post onvoorzien	24	24	24
Saldo begroting of jaarrekening	- 591	5.433	-279
Beschikbare weerstandscapaciteit	40.208	59.079	44.215

Naast geld voor risico's op de korte termijn, heeft de gemeente ook een mogelijkheid om risico's op de lange termijn op te vangen. Dit heet de onbenutte belastingcapaciteit.

Dat betekent: hoeveel extra belasting de gemeente nog zou mogen vragen volgens de regels van de overheid. Dit kan bijvoorbeeld via de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor riool- en afvalstoffenheffing geldt dat de gemeente probeert precies de kosten te dekken, niet meer en niet minder. Voor de OZB wordt elk jaar bekeken of er ruimte is om het tarief te verhogen. Daarbij wordt gekeken naar de landelijke normen (de zogenoemde artikel-12 norm) die in een officiële brief van het Rijk staan.

Voor 2027 is berekend dat de gemeente Nijkerk nog € 5,4 miljoen extra zou kunnen ophalen als ze de belastingen maximaal zou verhogen volgens deze regels.

Het gebruiken van deze extra belastingruimte kost tijd. Daarom telt dit bedrag niet mee als directe financiële buffer (weerstandscapaciteit) voor onverwachte situaties. Voor snelle actie is dit dus minder geschikt.

2.4 Risico-inventarisatie

De gemeente kijkt elk jaar naar mogelijke risico's die geld kunnen kosten. Dit noemen we een risico-inventarisatie.

Alle gebeurtenissen die een financieel risico kunnen vormen, worden bekeken. Maar niet elk klein risico komt in het overzicht. Alleen risico's die meer dan € 50.000 kunnen kosten, worden meegenomen. Ook risico's zonder duidelijk geldbedrag worden niet opgenomen.

In de tabel hieronder staan maximaal 10 risico's. Dat is afgesproken, zodat we ons richten op de belangrijkste risico's en niet op te veel details.

Voor elk risico wordt gekeken naar:

- Hoeveel geld het kan kosten als het gebeurt;
- Hoe groot de kans is dat het echt gebeurt.

Met deze informatie maakt de gemeente een overzicht van de tien grootste financiële risico's.

Omdat het heel onwaarschijnlijk is dat alle risico's tegelijk gebeuren, rekent de gemeente met een zekerheid van 80%. Dat betekent dat we ervan uitgaan dat we genoeg geld hebben om 80% van de in beeld gebrachte risico's op te vangen.

Het risico dat wij lopen wordt als volgt berekend:

$$\text{risico} = \text{kans van optreden} \times \text{maximaal financieel gevolg}$$

Bij de inschatting van de kans worden drie categorieën gebruikt:

1. Kleine kans
 - het is niet zo waarschijnlijk dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen (wegingsfactor 25%).
2. Middelgrote kans
 - de risico's kunnen nog beide kanten op. Het kan zijn dat ze zich voordoen, het kan ook zijn van niet: het kan vriezen en het kan dooien (wegingsfactor 50%).
3. Grote kans
 - de kans van optreden is groot (wegingsfactor 75%)

In onderstaande tabel hebben wij de top 10 van de risico's in beeld gebracht.

Bedragen € 1.000

Overzicht geïnventariseerde risico's	Beheersmaatregel	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Omvang risico	Incidenteel / structureel
Gewogen risico's grondexploitatie 1 Per Grex wordt in het MPG de risico's bepaald en bij elkaar opgeteld.	Zie hiervoor de paragraaf grondbeleid	Mix	8.200	8.200	I
Netcongestie elektriciteit Netcongestie vormt een urgent en complex vraagstuk met aanzienlijke maatschappelijke en economische impact. De huidige en toekomstige ruimte op het elektriciteitsnet staat onder druk, terwijl de exacte rol en verantwoordelijkheid van de gemeente hierin nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd. Als van de gemeente wordt verwacht dat zij actief gaat investeren in fysieke netwerkinfrastructuur ('hardware'), brengt dit substantieel financiële risico's met zich mee. Het gaat om potentieel zeer hoge investeringsvolumes, terwijl de juridische kaders en mogelijke kosten-verhaalsmechanismen op dit moment nog beperkt uitgewerkt zijn.	De gemeente Nijkerk bereidt zich actief voor op de totstand-koming van een concreet ACM (Autoriteit Consument & Markt) prioriteits-kader. De huidige governance tussen betrokken partijen, inclusief de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheidsverdeling, is hierbij nog niet eenduidig vastgesteld. Zodra mandaten, verantwoordelijkheden en kaders definitief zijn belegd, zetten wij gericht in op implementatie. Deze uitgangspunten worden opgenomen in de beleids-ontwikkeling voor 2026 en verder, met als doel te komen tot een bestuurlijk vastgesteld en juridisch robuust kader dat de uitvoering en besluitvorming duurzaam ondersteunt.	Groot	5.000	3.750	S
Sociaal domein Het open-eind-karakter van de diverse regelingen, waaronder met name de uitgaven Jeugdhulp en Wmo, staan onder druk. Daarnaast zorgt de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen voor onzekerheid.	Monitoring van de uitgaven, kostenbewustzijn van medewerkers uitvoering stimuleren.	Midden	2.500	1.250	S

Bedragen € 1.000

Beurragen € 1.000.000						
Overzicht geïnventariseerde risico's	Beheersmaatregel	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Omvang risico	Incidenteel / structureel	
4	Drinkwater schaarste Drinkwaterschaarste is in Nederland niet langer hypothetisch: zowel de ILT, Rijksoverheid als provincies waarschuwen dat drinkwaterbronnen schaarser worden, vergunningen stokken en de leveringszekerheid onder druk komt te staan. Dit vertaalt zich rechtstreeks in bestuurlijke en financiële risico's voor gemeenten.	De ingezette beheersmaatregelen zijn geordend langs drie strategische sporen: het reduceren van de watervraag, het vergroten van het beschikbare aanbod en het versterken van governance en uitvoering. Een concreet voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van waterbewust bouwen, waaronder de toepassing van de waterrotonde, waar recent een bestuurlijk besluit over is genomen in Nijkerk. Daarnaast draagt de gemeente via de Omgevingsvisie en regionale water-programma's actief bij aan de realisatie van een robuust grond- en oppervlakte-watersysteem. Deze inzet richt zich op het borgen van zoetwaterbeschikbaarheid en het versnellen van klimaat adaptieve maatregelen, zoals compartimentering, wateropvang en de inrichting van natte natuur.	Midden	5.000	2.500	S

Bedragen € 1.000

Overzicht geïnventariseerde risico's	Beheersmaatregel	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Omvang risico	Incidenteel / structureel
Risico's rondom nieuwe "verplichte" aanbestedingen Door sterk gestegen prijzen in de markt bestaat het risico dat nieuwe aanbestedingen substantieel hoger uitvallen dan eerder begroot. Deze ontwikkeling kan leiden tot aanzienlijke budget-overschrijdingen binnen lopende en geplande investeringsprogramma's. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en meerdere landelijke monitoren signaleren dat kosten voor gemeentelijke infrastructuur en water- en bodemopgaven stijgen door marktspanning, schaarste aan personeel en materiaal en complexe ruimtelijke opgaven. Dit leidt tot bredere financiële druk op gemeenten.	Marktverkenningen, strakke aanbestedings-procedure	Groot	1.000	750	I
Cybercriminaliteit Gemeenten worden steeds vaker getroffen door cybercriminaliteit. Dit levert een risico op voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening	Continue werken aan digitale bewustwording, leiderschap en vaardigheden. Toezien op gedrag vanuit de lijn. Continue werken aan adequate beveiliging.	Midden	1.000	500	I
Planschade Naar aanleiding van vastgestelde bestemmingsplannen bestaat het risico dat planschadeclaims worden ingediend, o.a. bij de opvanglocaties voor Vluchtelingen. Hoewel op dit moment nog geen claims zijn ontvangen waarvoor uitbetaling noodzakelijk is, blijft het risico aanwezig. In de meeste bouwlocaties is dit risico contractueel belegd bij de ontwikkelaar, maar de gemeente blijft uiteindelijk verantwoordelijk voor een juridisch correcte afhandeling én draagt risico wanneer afspraken onvoldoende waterdicht blijken.	Opnemen als onderdeel anterieure overeenkomsten	Midden	1.000	500	I

Overzicht geïnventariseerde risico's	Beheersmaatregel	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Omvang risico	Incidenteel / structureel
Omgevingswet De invoering van de Omgevingswet (1 januari 2024) heeft een grote organisatorische en financiële impact op gemeenten. Gemeenten rapporteren in begrotingen en landelijke monitors dat dit een complexe, meerjarige transitie is met aanzienlijke risico's voor uitvoering, financiën en dienstverlening. Gemeenten kampen structureel met capaciteitstekorten, vooral bij ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vooral kleinere én middelgrote gemeenten lopen achterstanden op bij implementatie en doorontwikkeling van processen. De VNG-monitor toont dat vooral gemeenten moeite hebben met tijdige behandeling van vergunningen en met het omgevingsplan.	Sturing en extra aandacht voor de beschikbare macro- en gemeentebudgetten met betrekking tot de omgevingswet in relatie tot de daadwerkelijk noodzakelijke en verplichte uitgaven. Verzamelen van ervaringscijfers. En tijdig aantrekken in vaste of tijdelijke dienst van voldoende gekwalificeerd personeel	Midden	1.000	500	I

Overzicht geïnventariseerde risico's	Beheersmaatregel	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Omvang risico	Incidenteel / structureel
Vluchtelingen (aflopende rijksregelingen) Mogelijk aflopende rijksregelingen kunnen impact hebben op de gemeentelijke financiën. De RTB (Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor Oekraïense vluchtelingen) en de Derdelandersregeling (DSL) lopen in 2027 landelijk af. Voor de periode ná RTB werkt het kabinet en de EU aan Raadsaanbevelingen en een stelsel van transitiedocumenten dat Oekraïners tijdelijk verblijf geeft, met sterk genormaliseerde voorzieningen. Wanneer RTB eindigt in maart 2027, kunnen alle Oekraïense ontheemden zonder transitiedocument terug de asielketen in. Dit kan een opwaartse druk hebben op lokale voorzieningen en bijbehorende kosten voor noodopvang, crisisopvang.	De gemeente monitort actief de landelijke ontwikkelingen rond RTB/DSL, werkt financiële scenario's uit voor 2027 en daarna, en bereidt zich voor op een mogelijke extra instroom in de asielketen.	Midden	1.000	500	I
Vluchtelingen (wijziging Spreidingswet) De Spreidingswet legt gemeenten een wettelijke taak op voor het realiseren van opvangplekken. Niet-naleving kan leiden tot sancties. Gemeenten investeren in locaties die later niet nodig kunnen blijken. Dit kan mogelijke gevolgen hebben voor kapitaalvernietiging en contractuele verplichtingen (huur, exploitatie) bij wijziging van landelijk beleid en/of opvang-opgaven voor gemeenten.	De gemeente beperkt het risico van wijzigingen in de Spreidingswet door de landelijke politiek op de voet te volgen, de opvangstrategie jaarlijks te herijken, belangrijke besluiten juridisch en financieel te toetsen en tijdig voor te bereiden op nieuwe afspraken na 2032.	Midden	1.000	500	I
Totaal 10 grootste financiële risico's			26.700	18.950	

Volgens de nota risicomanagement is het onwaarschijnlijk dat alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen. Daarom wordt er met een afslag gewerkt van 80%. Deze afslag is al verwerkt bij de risico's bouwgrondexploitatie. Dit betekent dat op de omvang van de risico's (exclusief bouwgrondexploitatie) nog een correctie moet plaatsvinden.

Bedragen x € 1.000

Totaal top 10 risico's	18.950
Totaal top 10 risico's exclusief grondexploitatie	10.750
80% van top 10 risico's exclusief grondexploitatie	8.600
Gewogen risico's grondexploitatie	8.200
Totaal risico omvang jaarstukken 2025	16.800

2.5 Kengetallen

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de eerste globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Aanduiding			
Gecorrigeerde netto schuldquote	< 90 %	90 - 130 %	> 130 %
Netto schuldquote	< 90 %	90 - 130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50 %	20 - 50 %	< 20 %
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	= 0 %	< 0 %
Grondexploitatie	< 20 %	20 - 35 %	> 35 %
Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

De ontwikkeling van de kengetallen van de gemeente Nijkerk laten zich als volgt weergeven

Kengetal	Jr.rek. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	2028	Meerjarenbegr. 2029	2030
Gecorrigeerde netto schuldquote	55% 	96% 	124% 	122% 	110% 	108%
Netto schuldquote	60% 	101% 	119% 	117% 	105% 	103%
Solvabiliteitsratio	35% 	26% 	24% 	22% 	23% 	23%
Structurele exploitatieruimte	2,09% 	0,10% 	0,62% 	-1,38% 	-1,15% 	-0,95%
Grondexploitatie	29% 	29% 	25% 	15% 	2% 	2%
Belastingcapaciteit	77% 	81% 	84% 	84% 	84% 	84%

De netto schuldquote geeft een indicatie van de omvang van de som van de schulden en de geldelijke bezittingen in relatie tot de omvang van de baten. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote vindt een correctie plaats van alle leningen. De netto schuldquote geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij zelf volledig aan de lat staat.

De solvabiliteitsratio geeft een indicatie van de omvang van eigen vermogen in relatie tot het balans totaal. De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op langere termijn aan haar financiële verplichting kan voldoen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre er sprake is van een balans tussen de structurele baten en lasten. Dit kengetal is daarmee een indicatie van het duurzaam financieel evenwicht in de gemeente.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grondexploitaties) is ten opzichte van de totale baten.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller dit in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Beschouwing op de kengetallen

De financiële positie in 2027 ten opzichte van 2026 is redelijk stabiel en kan nog steeds als 'voldoende' worden beoordeeld. Naar verwachting zal als gevolg van inkomende gelden vanuit de bouwgrond de financiële positie verbeteren.

Bij de ontwikkeling van de belastingcapaciteit hebben wij rekening gehouden met de ontwikkeling van de lokale lastendruk tussen 2026 en 2027.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte is van grote maatschappelijke waarde. Het is de plek waar inwoners zich verplaatsen, verblijven, ontmoeten en recreëren. De kwaliteit van deze ruimte heeft direct invloed op de leefbaarheid, veiligheid, gezondheid en beleving van inwoners en draagt bij aan opgaven zoals verkeersveiligheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en een inclusieve leefomgeving. Ook ondersteunt zij de bereikbaarheid en het gebruik van voorzieningen, maatschappelijke functies en economische activiteiten.

Deze opgaven vragen om een integrale en toekomstgerichte sturing op de openbare ruimte. Het beheer richt zich daarbij niet alleen op instandhouding, maar ook op het realiseren van maatschappelijke effecten en het behouden van een passend kwaliteitsniveau, met groeiende aandacht voor de beleving van inwoners.

Met de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR 2026–2035) heeft de gemeenteraad de kaders vastgesteld voor het beheer van de openbare ruimte. Deze kaders zijn vertaald naar beheerprincipes en uitvoeringskaders, die zijn uitgewerkt in beheerplannen. Deze beheerplannen worden periodiek geactualiseerd op basis van monitoring, inspecties en nieuwe ontwikkelingen en vormen daarmee een dynamische basis voor de programmering en uitvoering.

Kenmerkend is de integrale aanpak, waarbij onderhoud, vervanging en investeringen op elkaar worden afgestemd. Steeds vaker wordt daarbij gewerkt vanuit het principe van ontwikkelbeheer, waarbij momenten in de openbare ruimte worden benut om gelijktijdig andere opgaven mee te nemen. Hiermee worden functies gecombineerd en middelen doelmatig ingezet.

De beheeropgave neemt toe in omvang én complexiteit. Het areaal groeit, de vervangingsopgave neemt toe doordat delen van de openbare ruimte het einde van de levensduur bereiken en de eisen vanuit duurzaamheid, klimaatadaptatie en regelgeving worden steeds hoger. Tegelijk vraagt de stap naar integraler en meer ontwikkelgericht beheer om verdere professionalisering van programmering, samenwerking en uitvoering.

Een vergelijkbare ontwikkeling is zichtbaar binnen het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. Ook hier staan instandhouding, verduurzaming en toekomstbestendig gebruik centraal. Via instrumenten zoals meerjarenonderhoudsplannen en het Integraal Huisvestingsplan wordt gestuurd op een doelmatig en duurzaam beheer van gebouwen en voorzieningen. Net als in de openbare ruimte leiden stijgende kosten, strengere eisen en een toenemende vervangingsopgave tot een groeiende investeringsbehoefte.

Wij zorgen, binnen de door de gemeenteraad gestelde kaders, voor de uitvoering en programmering van beheer, onderhoud en investeringen. Om de kwaliteit en functionaliteit van de kapitaalgoederen op peil te houden en gelijktijdig in te spelen op nieuwe opgaven, is structurele en toereikende financiering noodzakelijk.

3.1 De beheerplannen per categorie

De gemeente Nijkerk werkt planmatig en integraal aan het beheer van de openbare ruimte, met de Nota IBOR en de Nota Vastgoed als overkoepelend kader. Hierin zijn maatschappelijke doelstellingen vertaald naar gewenste kwaliteitsniveaus (zoals beeldkwaliteit en technische staat).

De vastgestelde beheerplannen beschrijven per discipline hoe deze kwaliteitsniveaus worden gerealiseerd en in stand gehouden, via dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging.

De gemeenteraad stelt de kaders en kwaliteitsniveaus vast, terwijl het college verantwoordelijk is voor de uitvoering. Deze werkwijze zorgt voor transparante keuzes en een duidelijke sturing op maatschappelijke effecten.

Beheerplan Wegen

Het beheer van wegen in Nijkerk is gericht op het realiseren van een veilig, bereikbaar en duurzaam functionerend wegennet dat bijdraagt aan het maatschappelijke en economische functioneren van de gemeente.

Binnen dit beheer wordt gestuurd op de in het beheerplan vastgestelde kwaliteitsambities: een technisch kwaliteitsniveau Basis (B) als ondergrens en een beeldkwaliteitsniveau Hoog (A) als streefwaarde, conform de CROW-systematiek.

Deze kwaliteitsniveaus zijn geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke effecten zoals verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid te waarborgen. Het beheer richt zich daarbij op het duurzaam in stand houden van het areaal, het voorkomen van kapitaalvernietiging en het beheersen van onderhoudsachterstanden. Daarnaast wordt nadrukkelijk gestuurd op een integrale benadering, waarbij het beheer bijdraagt aan opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en mobiliteit.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het beheer van de openbare verlichting in Nijkerk richt zich op het realiseren van een veilig, duurzaam en toekomstbestendig verlichtingsareaal, dat bijdraagt aan verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid.

De kwaliteitsambities zijn vastgelegd in zowel technische als visuele kwaliteitsniveaus, waarbij wordt gewerkt met beeldkwaliteit Hoog (A) en een technische ondergrens op niveau B.

Het beheer is effectgericht en ondersteunt maatschappelijke doelen, waarbij verlichting wordt ingezet als middel om veiligheid, toegankelijkheid en comfort in de openbare ruimte te verbeteren. Tegelijkertijd speelt verduurzaming een belangrijke rol, met aandacht voor energiegebruik, circulariteit en beperking van milieubelasting.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het beheer van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen is gericht op een veilige, toegankelijke en overzichtelijke openbare ruimte, waarin functionaliteit en gebruikswaarde centraal staan.

De doelstelling is het realiseren en behouden van een uniform en doelmatig ingericht areaal, waarbij alleen voorzieningen worden toegepast die daadwerkelijk bijdragen aan veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid.

Als kwaliteitsambitie geldt een technische kwaliteit op niveau Basis (B) en een beeldkwaliteit Hoog (A), waarbij minimaal het overgrote deel van het areaal aan deze niveaus moet voldoen.

Daarnaast wordt in 2027 ingezet op het vereenvoudigen en saneren van het areaal, waardoor de openbare ruimte overzichtelijker en inclusiever wordt ingericht. Hiermee draagt het beheer bij aan maatschappelijke doelen zoals verkeersveiligheid, toegankelijkheid en een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.

Beheerplan infrastructurele kunstwerken

Het beheer van infrastructurele kunstwerken is gericht op een veilige, toegankelijke en leefbare openbare ruimte.

De doelstelling is het realiseren en behouden van een doelmatig ingericht areaal, waarin functionaliteit en duurzaamheid centraal staan.

Als kwaliteitsambitie geldt een technische kwaliteit op niveau Basis (B).

In 2027 zal verder invulling worden gegeven aan de uitgangspunten zoals vastgesteld in het beheerplan. Er zal klein en groot onderhoud worden uitgevoerd en voor het reinigen zal een onderhoudsbestek op de markt worden gezet.

Beheerplan Haven en Sluis

Het beheer van haven en sluis is gericht op een veilige, toegankelijke openbare ruimte voor zowel economie als recreatie.

Voor het areaal geldt een technische kwaliteitsambitie op niveau Basis (B).

Naast het vervangen van damwanden en sluisdeuren zal In 2027 zal er groot onderhoud aan het sluiscomplex worden uitgevoerd. Ook zullen er meerjarige onderhoudscontracten worden afgesloten.

Beheerplan Sloten en Bermen

Het beheer van de sloten en bermen in het buitengebied is gericht op een leefbare en verkeersveilige openbare ruimte.

De doelstelling is het realiseren en behouden van een doelmatig ingericht areaal, waarin functionaliteit en biodiversiteit centraal staan.

In 2027 zal het beheerplan worden geactualiseerd waarin naast het functionele onderhouden beheer ook aandacht is voor het vergroten van de biodiversiteit. Hiermee wordt vervolg gegeven aan de reeds opgetuigde monitoring

Groen

In 2027 gaan we verder met het structureel beheren en verbeteren van het openbaar groen binnen de gemeente Nijkerk, conform de Visie Beheer Openbare Ruimte. Daarbij zorgen we voor een goede balans tussen functionaliteit, klimaatbestendigheid en de wensen van inwoners.

Het openbaar groen wordt op basis van inspecties en meldingen onderhouden en waar nodig verbeterd. In 2027 vinden buurtgerichte renovaties plaats vanuit de opgaven van het Beheerplan Groen. Deze werkzaamheden worden integraal afgestemd met andere opgaven in de openbare ruimte, zodat de uitvoering efficiënter verloopt en de overlast voor bewoners zoveel mogelijk wordt beperkt.

Bij de uitvoering houden wij nadrukkelijk rekening met klimaatadaptatie, waaronder waterberging, het beperken van hittestress, het vergroten van biodiversiteit en het voldoen aan de eisen uit de natuurherstelwetgeving. Daarnaast sturen wij op een gezonde bodem, het versterken van de ecologische samenhang, klimaatbestendige beplanting, en een duurzame inrichting en instandhouding van het openbaar groen.

Daarnaast stimuleren we inwoners en organisaties om mee te denken over het groen in hun buurt en om waar mogelijk zelf initiatief te nemen. Zo werken we samen aan een aantrekkelijke, toekomstbestendige openbare ruimte.

De actualisatie van het beheerplan groen, gestart in 2025, wordt in 2027 verder uitgewerkt en toegepast. Het plan sluit aan bij de kaders van de Nota IBOR en is opgesteld volgens de uniforme richtlijnen voor beheerplannen.

Spelen

Speelplekken worden in 2027 conform de planning uit het beheerplan spelen gerenoveerd. Daarbij wordt integraal gekeken naar de inrichting van de openbare ruimte, zodat de speelvoorzieningen optimaal aansluiten bij de omgeving. Bij de renovatie is aandacht voor inclusiviteit, toegankelijkheid en de behoeften van kinderen en andere gebruikers in de wijk.

Begraafplaatsen

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen wordt in 2027 voortgezet conform het vastgestelde beleid. Binnen het beheer is nadrukkelijk aandacht voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit komt onder meer tot uiting in het toepassen van klimaatbestendige beplanting, het versterken van de ecologische waarde. Daarnaast is er expliciet oog voor de mens, waarbij aandacht wordt besteed aan een respectvolle, toegankelijke en passende inrichting van de begraafplaatsen die aansluit bij de behoeften van bezoekers en nabestaanden.

Water

Het beheer van riolering en water in Nijkerk is gericht op een veilig en duurzaam functionerend rioolstelsel. Tevens wordt vanuit het programma bijgedragen aan het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte.

In 2027 zal in de wijk Stoutenburg-Oost het hemelwater worden afgekoppeld. Deze werkzaamheden worden gecombineerd met het verzwaren van het elektriciteitsnet (Buurtaanpak Liander) en een integrale klimaatadaptieve herinrichting van de openbare ruimte.

In Corlaer en Hoevelaken-Noord zullen diverse straten worden afgekoppeld in vervolg op voorgaande jaren.

Naar aanleiding van inspecties zal er klein en groot onderhoud worden uitgevoerd.

Via de klimaatkamer organiseren we op verschillende plekken campagnes over klimaat en duurzaamheid. Hiermee worden de inwoners op een laagdrempelige wijze geïnformeerd over diverse subsidies en acties

Het meetnet voor hittestress levert input voor diverse maatregelen in de openbare ruimte.

Vastgoed

Het beheer van het gemeentelijk vastgoed in Nijkerk is gericht op het realiseren van een veilig, functioneel en duurzaam gebouwenbestand dat bijdraagt aan het maatschappelijke en organisatorische functioneren van de gemeente.

Binnen dit beheer wordt gestuurd op de in het beheerplan vastgestelde kwaliteitsambities: een technisch kwaliteitsniveau op basis van conditiescore 2 conform NEN 2767 als ondergrens, waarbij per object een passende onderhoudsstrategie wordt gehanteerd. Indien er sprake is van sloop, verkoop of herontwikkeling wordt dit per object afzonderlijk beoordeeld.

Deze kwaliteitsniveaus zijn geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke effecten zoals continuïteit van dienstverlening, veiligheid en gebruikskwaliteit te waarborgen. Het beheer richt zich daarbij op het duurzaam in stand houden van de vastgoedportefeuille, het voorkomen van kapitaalvernietiging en het beheersen van onderhoudsachterstanden. Daarnaast wordt gestuurd op een integrale benadering, waarbij het vastgoed bijdraagt aan opgaven zoals duurzaamheid, energietransitie en maatschappelijk gebruik.

3.2 Beleidskader

Het beheer van kapitaalgoederen in Nijkerk vindt plaats binnen de kaders van de Nota IBOR, de vastgestelde beheerplannen en de Nota Vastgoed.

Hierin zijn de maatschappelijke doelstellingen vertaald naar concrete kwaliteitsniveaus (veelal conform CROW) en beheerkaders. Deze vormen de basis voor een integrale afweging tussen kwaliteit, risico's en kosten.

Met deze sturingssystematiek werkt de gemeente Nijkerk planmatig aan het behouden en ontwikkelen van een openbare ruimte en vastgoedportefeuille die bijdragen aan een veilige, duurzame en toekomstbestendige leefomgeving.

Overzicht beheerplannen en planperiodes

Categorie	Beheerplan	Planperiode (huidig)	Jaar herziening
Wegen	Wegen	2026 t/m 2030	2030
	Infrastructurele kunstwerken	2026 t/m 2030	2030
	Openbare verlichting	2026 t/m 2030	2030
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2026 t/m 2030	2030
Water	Havens	2021 t/m 2025	2026
	Sloten en bermen	2022 t/m 2026	2026
Groen	Groen	2026 t/m 2030	2030
	Speelvoorzieningen	2024 t/m 2029	2029
	Begraafplaatsen	2021 t/m 2025	2026
Programma Water	Programma Water	2024 t/m 2028	2028
Gebouwen	Openbare gebouwen	2026 t/m 2030	2030

3.3 Financiële consequenties onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. In deze paragraaf wordt verder een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig).

Overzicht voorzieningen beheerplannen

Bedragen x € 1.000, -/- = nadeel

Voorzieningen		2027			
		Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec
Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen					
90200	Voorziening beheerplan wegen	1.639	3.750	3.727	1.663
90201	Voorziening beheerplan kunstwerken	764	400	480	684
90204	Voorziening groot onderhoud riolering	93	218	220	91
90206	Voorziening beheerplan groen: speelterreinen	463	110	234	339
90207	Voorziening beheerplan groen: begraafplaatsen	137	33	9	161
90208	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	143	61	33	173
90211	Voorziening beheerplan gebouwen	943	450	156	1.237
90214	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	96	17	-	113
Totaal		4.279	5.039	4.859	4.458

Conform de vastgestelde beheerplannen zijn de voorzieningen Groen, Straatmeubilair en Verkeersvoorzieningen in 2026 opgeheven. De vrijvallende middelen worden vervolgens aangewend als dekking voor de overige beheerplannen binnen de Nota IBOR.

4. Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Artikel 17 van de Financiële verordening bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich heeft te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut, vastgesteld door het college. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari verloopt volgens de begroting over de jaren 2027 tot en met 2030 als volgt:

2027	een financieringstekort van	€ 143 miljoen
2028	een financieringstekort van	€ 149 miljoen
2029	een financieringstekort van	€ 140 miljoen
2030	een financieringstekort van	€ 127 miljoen

De financieringspositie wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde vaste activa en de voorraden grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). Het is een hulpmiddel om te kijken welke financieringsbehoefte de gemeente de komende jaren heeft. Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van de verwachte rentelasten of baten in de komende jaren. In tegenstelling tot de liquiditeitspositie gaat het hier niet om daadwerkelijke geldstromen. De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn op de korte termijn beheersbaar. Inzicht op langere termijn is vaak afhankelijk van diverse grote investeringen. Als gevolg van procedures, planning, andere deelnemers in projecten, enz. is dit minder goed voorspelbaar/stuurbaar. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan uitgaven in verband met de bouwgrondexploitatie. Tot en met de begroting van 2024 gebruikte wij deze methodiek om de rentelasten te bepalen. Vanaf de begroting 2025 gebruiken wij het EMU-saldo om de rentelasten te bepalen. Het EMU-saldo geeft namelijk een goed inzicht in de kasstromen voor de komende vier jaren. Bij het onderdeel liquiditeitspositie komen wij terug op het EMU-saldo.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat de gemeente aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ter ondersteuning van één en ander worden maandelijks liquiditeitsprognoses opgesteld.

In het algemeen wordt geprobeerd het financieringstekort op te lossen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd mogelijk in verband met de zogenaamde kasgeldlimiet. De door het Rijk vastgestelde kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van deze begroting. Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, is de gemeente verplicht om de korte financiering om te zetten in vaste financiering. Voor het begrotingsjaar 2027 bedraagt de kasgeldlimiet € 15 miljoen.

In de exploitatiebegroting is rekening gehouden met de rentelasten op basis van het EMU-saldo. Daarbij wordt een tekort tot de kasgeldlimiet tegen de rente kort geld (2,5%) meegenomen, de eventuele rest wordt meegenomen tegen de rente lang geld. Voor 2027 schatten wij de rente voor lang geld in op 3,25%. In verband met de verwachte onderuitputting hebben we gerekend met een percentage van 2,5%. Het verleden heeft ons geleerd dat als gevolg van goed liquiditeitsbeheer deze keuze verantwoord is.

In onderstaande tabel vindt u de berekening van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is technisch gezien de doorrekening van de kasstroom van de gemeente Nijkerk. Een negatief berekend EMU-saldo is een negatieve kasstroom.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

		2026	2027	2028	2029	2030
1 (+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttr. Reserves	-7.800	-3.000	-4.600	-3.600	-3.200
2 (-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	100.000	3.000	1.000	-1.000	-6.000
3 (+)	Mutatie voorzieningen	-3.000	-7.000	1.000	1.000	0
4 (-)	Mutatie voorraden (incl.bouwgronden in expl.)	6.000	-13.000	-20.000	-23.000	0
5 (-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-116.800	0	15.400	21.400	2.800

De renteontwikkeling wordt kritisch in de gaten gehouden en indien nodig zullen, mede anticiperend op aflopende leningen op middellange termijn, één of meer nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken. Medio 2026 heeft de gemeente 17 opgenomen langlopende leningen in portefeuille. Dit voor een bedrag van 82 miljoen euro na aflossing in 2026. Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden voor het aantrekken van geld als gevolg van de liquiditeitspositie meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt. De gemeenten zijn verplicht om hun banksaldi aan te houden bij de rijksoverheid; het zogenaamde schatkistbankieren. Hierdoor hoeven wij geen specifiek beleid te hebben voor het uitzetten van overtollige kasgelden.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer te handelen conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële verordening en het financieringsstatuut. In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). De kasgeldlimiet is besproken onder het onderdeel liquiditeitspositie.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen, zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2027	2028	2029	2030
Renteherziening op vaste schuld (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	7.200	6.700	6.500	6.300
Renterisico (1+2)	7.200	6.700	6.500	6.300
Renterisiconorm	35.200	34.600	34.800	34.800
Ruimte (+) of overschrijding (-)	28.000	27.900	28.300	28.500

Relatiebeheer

De BNG is de huisbankier van de Gemeente Nijkerk.

4.5 Schatkistbankieren

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 2% van het begrotingstotaal. De Gemeente Nijkerk mag in 2027 een positief rekening-courantsaldo bij de banken hebben van afgerond € 3,5 miljoen. Het meerdere wordt dagelijks naar de schatkist overgemaakt.

4.6 Renterisicoprofiel

In het voorgaande is de technische werkwijze van gemeente op het gebied van financiering beschreven. Hierna worden de kansen en bedreigingen voor onze financieringspositie en bijbehorende rentelasten- en baten beschreven.

Rentevisie

We zien op dit moment dat zowel de korte rente als de lange rente het afgelopen jaar een stijgende tendens hebben gehad. De toenemende onzekerheid ten aanzien van de ontwikkelingen van wereldeconomie, geopolitieke factoren en de economische ontwikkelingen (o.a. de stijgende inflatie) wordt gevolgd om de eventuele gevolgen voor de risico-opslag op eventueel aan te trekken kort en/of lang geld zo goed mogelijk in te schatten.

Risicoprofiel

We zijn meer gaan investeren, vanwege de ambities die we hebben in de openbare ruimte, zoals vastgelegd in de door de raad vastgestelde het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) en de omgevingsvisie. Een hoog investeringsvolume leidt tot meer behoefte aan vreemd vermogen en de planning van de investeringen heeft grote invloed op de daarmee samenhangende rentelasten. Een uitstel of een versnelling in deze investeringen zien we dus rechtstreeks terug in onze rentelasten. We zullen de planning van de investeringen dus goed in de gaten moeten houden, zodat we de renterisico's zo veel mogelijk kunnen beperken.

De ontwikkelingen binnen de bouwgrondexploitatie zijn van groot belang voor het renteresultaat. Op basis van de boekwaarden worden financieringskosten doorberekend aan de bouwgrondexploitatie. Vertraging of versnelling van de uitvoering (de boekwaarde verandert hierdoor) hebben gevolgen voor ons netto renteresultaat en voor daadwerkelijke geldstromen.

Renteresultaat

Bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2027	2028	2029	2030
Schema rentetoerekening				
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+ 3.391	3.056	2.651	2.484
De externe rentebaten	- 0	0	0	0
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	- 750	588	338	50
De rente van projectfinanciering doe moet worden doorberekend	nvt	nvt	nvt	nvt
Rente over eigen vermogen	nvt	nvt	nvt	nvt
Rente over voorzieningen (waardering op contant waarde); 2%	+ 380	220	220	240
De aan taakvelden toe te rekenen rente	3.021	2.688	2.534	2.674
De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	3.988	3.878	3.639	3.312
Renteresultaat op het taakveld Treasury	967	1.190	1.106	638

4.7 Garantstellingen geldleningen

De gemeente Nijkerk staat garant voor geldleningen die door diverse stichtingen en verenigingen zijn aangetrokken. Op 1 januari 2026 is dit een bedrag van € 1.654.000.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Beleidsvoornemens

Een goede bedrijfsvoering is de basis voor een goed functionerende gemeente. Alleen met een sterke organisatie kunnen wij onze maatschappelijke opgaven realiseren en inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties goed ondersteunen.

De gemeente Nijkerk groeit en de vraagstukken waarmee we te maken hebben worden steeds complexer. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen zoals digitalisering, informatieveiligheid, de Omgevingswet en de krapte op de arbeidsmarkt om een organisatie die flexibel, deskundig en toekomstbestendig is.

In 2027 bouwen wij verder aan een organisatie die integraal samenwerkt, opgaven centraal stelt en dienstverlening hoog in het vaandel heeft. Wij werken aan een gemeente die toegankelijk, betrouwbaar en duidelijk is voor inwoners en partners.

Onze inzet in 2027 richt zich onder andere op:

- Het verder versterken van integraal en opgabegericht samenwerken;
- Het verbeteren van de kwaliteit van bestuurlijke advisering en besluitvorming;
- Het verder ontwikkelen van het Servicecentrum en de digitale dienstverlening;
- Het versterken van participatie en omgevingsbewust werken;
- Het aantrekken, behouden en ontwikkelen van medewerkers;
- Het beter benutten van data voor sturing en besluitvorming;
- Het verantwoord inzetten van Artificial Intelligence (AI);
- Het versterken van informatieveiligheid en privacybescherming;
- Het verder verbeteren van processen, interne beheersing en rechtmatigheid.

De financiële vooruitzichten voor gemeenten blijven onzeker. Daarom blijven wij aandacht houden voor doelmatig werken, kostenbewustzijn en een gezonde bedrijfsvoering. Door processen slimmer in te richten en nieuwe technologieën toe te passen vergroten wij de kwaliteit van ons werk en houden wij onze dienstverlening op niveau. Zo werken wij aan een organisatie die klaar is voor de toekomst en die de ambities van het coalitieakkoord 2026-2030 kan realiseren.

5.2 Doorontwikkeling van de organisatie

De gemeente Nijkerk staat voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van wonen, duurzaamheid, dienstverlening, veiligheid en het sociaal domein. Om deze opgaven goed te kunnen uitvoeren, blijven wij werken aan de verdere ontwikkeling van onze organisatie.

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in het integraal en opgabegericht samenwerken. In 2027 bouwen wij hier verder op voort. Daarbij staan samenwerking tussen teams, eigenaarschap, vakmanschap en resultaatgericht werken centraal. We stimuleren medewerkers om over de grenzen van hun eigen vakgebied heen te kijken en gezamenlijk te werken aan maatschappelijke opgaven.

Ook investeren wij in de verdere ontwikkeling van leidinggevend en medewerkers. Een lerende organisatie is nodig om te kunnen inspelen op veranderingen in wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen en de verwachtingen van inwoners en ondernemers. Daarbij besteden wij aandacht aan talentontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en modern werkgeverschap.

Het versterken van de kwaliteit van dienstverlening, participatie en bestuurlijke advisering blijft een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling. We werken aan duidelijke processen, heldere verantwoordelijkheden en een goede samenwerking tussen bestuur, management en medewerkers. Hierdoor kunnen besluiten sneller, beter en vanuit een integrale afweging worden voorbereid.

Daarnaast blijven digitalisering, datagedreven werken en de inzet van nieuwe technologieën belangrijke hulpmiddelen om onze organisatie verder te versterken. Deze ontwikkelingen helpen ons om efficiënter te werken, betere informatie beschikbaar te hebben en onze dienstverlening verder te verbeteren.

Met deze doorontwikkeling werken wij aan een wendbare en toekomstbestendige organisatie die in staat is om de ambities van de gemeente Nijkerk en het coalitieakkoord 2026-2030 te realiseren.

5.3 Formatie

Goed gekwalificeerde en betrokken medewerkers zijn onmisbaar voor het realiseren van de ambities van de gemeente Nijkerk. Tegelijkertijd blijft de arbeidsmarkt krap en is het aantrekken en behouden van personeel een belangrijke uitdaging voor gemeenten.

In 2027 blijven wij investeren in aantrekkelijk werkgeverschap, duurzame inzetbaarheid en de ontwikkeling van onze medewerkers. We bieden ruimte voor vakinhoudelijke groei, talentontwikkeling en het versterken van vaardigheden die passen bij een moderne gemeentelijke organisatie. Daarbij hebben wij aandacht voor goed leiderschap, werkplezier, vitaliteit en een gezonde werk-privébalans.

Ook zetten wij in op een strategische personeelsplanning. Hiermee brengen wij tijdig in beeld welke kennis, competenties en capaciteit nodig zijn om huidige en toekomstige opgaven uit te voeren. Waar mogelijk versterken wij de organisatie met eigen medewerkers en beperken wij de afhankelijkheid van externe inhuur.

De verdere ontwikkeling van integraal en opgabegericht werken vraagt daarnaast om flexibiliteit en samenwerking over teamgrenzen heen. Medewerkers worden gestimuleerd om hun kennis en ervaring breder in te zetten en samen te werken aan maatschappelijke opgaven.

Met deze inzet werken wij aan een toekomstbestendige organisatie die beschikt over voldoende kennis, capaciteit en daadkracht om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties goed van dienst te zijn.

Stand van de formatie per 1 juli 2026		
Vaste formatie	432	FTE
Tijdelijke formatie	1	FTE
Vacatureruimte	70	FTE
Bezetting	364	FTE

De griffie is hierin niet meegenomen.

5.4 Communicatie en participatie

Goede communicatie en participatie zijn belangrijk voor een gemeente die samenwerkt met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij willen inwoners vroegtijdig betrekken bij plannen en ontwikkelingen die invloed hebben op hun leefomgeving. Daarmee benutten wij kennis uit de samenleving, maken wij belangen zichtbaar en vergroten wij het draagvlak voor besluiten.

In 2027 bouwen wij verder op de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet. Participatie wordt steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel van onze manier van werken. Daarbij maken wij gebruik van de kaders uit het participatiebeleid en de participatieverordening. Inwonersparticipatie en overheidsparticipatie krijgen hierin beide een belangrijke plaats. Niet alleen betrekken wij inwoners bij gemeentelijke plannen, ook ondersteunen wij initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan.

Het Ondersteuningsteam Participatie blijft teams adviseren bij de voorbereiding en uitvoering van participatietrajecten. Daarbij is aandacht voor een zorgvuldige aanpak, een duidelijke terugkoppeling van resultaten en het bereiken van verschillende doelgroepen. We blijven werken aan het versterken van participatievaardigheden binnen de organisatie en het borgen van participatie in onze werkprocessen.

Ook op het gebied van communicatie zetten wij verdere stappen. Wij willen inwoners helder, begrijpelijk en tijdig informeren over beleid, projecten en ontwikkelingen. Daarbij sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de informatiebehoefte van onze inwoners en maken wij gebruik van verschillende communicatiemiddelen en kanalen.

Om de kwaliteit van onze communicatie verder te verbeteren, werken wij omgevingsbewust en datagedreven. We monitoren het bereik van communicatie-uitingen, analyseren reacties vanuit de samenleving en gebruiken deze inzichten om onze communicatie verder te versterken. Daarbij hebben wij extra aandacht voor begrijpelijke taal, toegankelijkheid en een goede online dienstverlening.

Met deze aanpak versterken wij de verbinding tussen gemeente en samenleving en bouwen wij verder aan een open, toegankelijke en betrokken overheid.

5.5 Kwaliteit van de bestuurlijke besluitvorming en stukken

Goede bestuurlijke besluitvorming vraagt om tijdige, volledige en heldere informatie. Bestuur en gemeenteraad moeten kunnen beschikken over goed onderbouwde voorstellen om weloverwogen keuzes te kunnen maken.

In 2027 blijven wij werken aan het versterken van de kwaliteit van de bestuurlijke advisering en besluitvorming. Daarbij besteden wij aandacht aan de leesbaarheid, volledigheid en eenduidigheid van bestuurlijke stukken. Ook blijven wij investeren in duidelijke processen, goede afstemming en heldere rolverdelingen binnen de organisatie.

Daarnaast stimuleren wij medewerkers om integraal te adviseren en bestuurlijke, financiële en uitvoeringsaspecten in samenhang te beoordelen. Door vroegtijdig afstemming te zoeken en voorstellen zorgvuldig te toetsen, verbeteren wij de kwaliteit van de besluitvorming en de uitvoering van beleid.

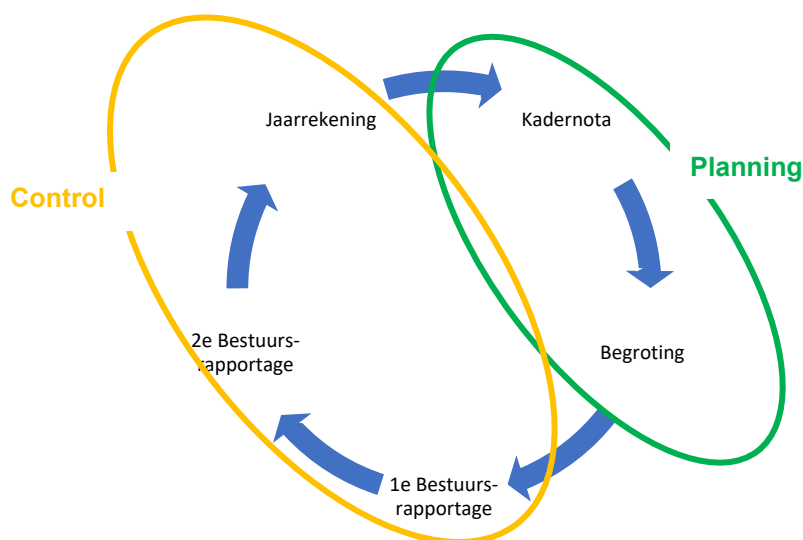
Participatie draagt hierbij nadrukkelijk bij aan de kwaliteit van bestuurlijke stukken en besluitvorming. Door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vroegtijdig te betrekken, krijgen kennis, ervaringen en belangen uit de samenleving een herkenbare plaats in voorstellen. Dit leidt tot beter onderbouwde afwegingen, vergroot het inzicht in de maatschappelijke effecten van beleid en versterkt de kwaliteit en het draagvlak van bestuurlijke besluitvorming.

Met deze aanpak zorgen wij ervoor dat college en gemeenteraad kunnen beschikken over betrouwbare informatie en goed voorbereide voorstellen. Daarmee dragen wij bij aan zorgvuldige, transparante en toekomstbestendige besluitvorming.

5.6 Planning en control

De gemeente werkt met een vaste planning en control-cyclus. Dat betekent dat we elk jaar plannen maken, uitvoeren en controleren of alles goed gaat. Zo zorgen we ervoor dat het geld van de gemeente goed wordt besteed en dat we doen wat we beloven.

De planning & control-cyclus van de gemeente ziet er samengevat als volgt uit:

Planning

Aan het begin van het jaar maakt de gemeenteraad afspraken over wat belangrijk is voor de gemeente. Deze afspraken staan in de kadernota. Op basis daarvan maakt het college van burgemeester en wethouders een begroting. In de begroting staat hoeveel geld er beschikbaar is en waar dat geld aan wordt uitgegeven.

De gemeenteraad stelt de begroting vast. Daarmee geeft de raad het college toestemming om het geld te gebruiken voor de uitvoering van de plannen.

Tussentijds controleren

Tijdens het jaar kijkt het college of alles volgens plan verloopt. Dat gebeurt met de 1e en 2e bestuursrapportage. Hierin staat wat er al is gedaan, wat er nog moet gebeuren en of het geld goed wordt besteed. De gemeenteraad controleert deze rapportages.

Achteraf verantwoording afleggen

Aan het eind van het jaar maakt het college een jaarrekening. Hierin staat wat er daadwerkelijk is gedaan en hoeveel geld er is uitgegeven. De gemeenteraad controleert deze jaarrekening en kijkt of het college zich aan de afspraken heeft gehouden.

De gemeente moet rechtmatig handelen. Dit betekent dat de gemeente zich houdt aan de geldende regels bij het uitgeven van publiek geld. Het college legt hierover verantwoording af in de jaarrekening. Dit heet de rechtmatigheidsverantwoording. Hiermee laat de gemeente zien dat het geld op een zorgvuldige en juiste manier is besteed. De accountant controleert dit en geeft advies als er verbeteringen nodig zijn.

Hoe zorgen we dat alles goed werkt?

Om goed te kunnen plannen en controleren, is het belangrijk dat onze werkprocessen duidelijk zijn en goed worden gevolgd. Dit noemen we de administratieve organisatie en interne beheersing. Om vast te stellen dat de werkprocessen ook goed werken controleren wij deze. Door deze controles krijgen we beter inzicht in wat we doen. Zo kunnen we daar open en duidelijk over zijn, zowel binnen de gemeente als naar inwoners en andere organisaties.

We zorgen ervoor dat deze controles goed passen binnen onze jaarlijkse planning en control-cyclus. Dat betekent dat we op vaste momenten kijken of alles goed gaat, zoals bij de begroting, rapportages en jaarrekening.

De accountant controleert elk jaar of dit goed geregeld is. Als er verbeterpunten zijn, maken we een actielijst om die aan te pakken.

Doorontwikkeling planning- en controlcyclus

Wij blijven werken aan het verbeteren van de planning- en controlcyclus. De uniformiteit en leesbaarheid van de P&C-documenten zijn verbeterd en doorvertaald naar aanverwante producten zoals de raadsinformatiebrieven. De aansluiting van de begroting en jaarrekening op de Ontwikkelagenda 2023-2026 Samen wonen, samen werken, samen leven is een belangrijke stap geweest richting een integrale en toekomstgerichte P&C-cyclus. In 2027 richten wij ons op het verder versterken van de integrale sturing binnen deze cyclus.

In 2026 is gestart met de implementatie van een nieuw financieel systeem. Deze implementatie wordt in 2027 afgerond, waarna dit per 1 januari 2028 in gebruik wordt genomen. Bij de implementatie wordt de stap gezet van een financieel administratief systeem naar integraal ERP-platform voor de financiële bedrijfsvoering. Hiermee zetten wij weer een stap verder in de verbetering van het beschikbaar stellen van stuurinformatie die nodig is om risico's tijdig te signaleren, projecten adequater te beheersen en de beschikbare capaciteit (mens en middelen) effectiever in te kunnen zetten.

5.7 Huisvesting

Goede huisvesting draagt bij aan een professionele organisatie en een kwalitatief goede dienstverlening. Als gevolg van de groei van de organisatie merken we dat de 'druk' op onze huisvesting en haar faciliteiten toegenomen is. In 2026 wordt een eerste analyse gemaakt hoe er optimaler gebruik gemaakt kan worden van het pand om in de huisvestingsbehoefte te voorzien. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkeling van de organisatie, hybride werken, het gebruik van de beschikbare kantoorruimte en de doelmatigheid van de huidige huisvesting.

In 2027 worden de uitkomsten van dit onderzoek verder uitgewerkt en de aanbevelingen waar nodig geïmplementeerd. Daarbij staat het optimaal benutten van de beschikbare huisvesting centraal, met aandacht voor functionaliteit, flexibiliteit, duurzaamheid en kostenbewustzijn. Met deze aanpak zorgen wij ervoor dat de huisvesting ook op langere termijn aansluit bij de behoeften en ambities van de organisatie.

5.8 Dienstverlening

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties staan centraal in onze dienstverlening. Wij willen toegankelijk, betrouwbaar en duidelijk zijn en het contact met de gemeente zo eenvoudig mogelijk maken. Daarbij sluiten wij aan bij de behoeften van onze inwoners en bieden wij dienstverlening via verschillende kanalen.

In 2027 bouwen wij verder op de ontwikkeling van het Servicecentrum als centraal aanspreekpunt voor vragen, meldingen en aanvragen. Wij werken vanuit de omnichannelgedachte: inwoners kiezen zelf op welke manier zij contact met ons opnemen, waarbij wij zorgen voor een passende en tijdige afhandeling.

Ook blijven wij investeren in de verdere digitalisering van onze dienstverlening. Het klantportaal wordt verder doorontwikkeld, zodat inwoners eenvoudig de status van aanvragen en meldingen kunnen volgen en digitaal met de gemeente kunnen communiceren. Tegelijkertijd houden wij oog voor inwoners die behoefte hebben aan persoonlijk contact of ondersteuning.

Wij gebruiken ervaringen, signalen en feedback van inwoners om onze dienstverlening continu te verbeteren. Daarbij hebben wij aandacht voor bereikbaarheid, begrijpelijke communicatie en klantvriendelijkheid.

Met deze ontwikkelingen werken wij aan een moderne dienstverlening die aansluit bij de verwachtingen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en die bijdraagt aan een toegankelijke en betrokken gemeente.

5.9 Artificial Intelligence en informatiegestuurd werken

Artificial Intelligence (AI) biedt kansen om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren, werkprocessen efficiënter in te richten en medewerkers te ondersteunen bij hun werkzaamheden. De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en vragen om een zorgvuldige en verantwoorde toepassing binnen de gemeentelijke organisatie. In 2027 bouwen wij verder op de ervaringen die zijn opgedaan met AI-toepassingen. Daarbij onderzoeken en implementeren wij toepassingen die bijdragen aan een efficiëntere bedrijfsvoering, betere informatievoorziening en ondersteuning van beleidsontwikkeling en dienstverlening. Verantwoord gebruik, transparantie, privacybescherming en informatieveiligheid blijven hierbij belangrijke uitgangspunten.

Om de mogelijkheden van AI goed te kunnen benutten, is betrouwbare en goed toegankelijke data essentieel. Daarom geven wij in 2027 verder uitvoering aan de datastrategie die in 2026 is vastgesteld als uitvoeringsplan voor informatiegestuurd werken. Met deze strategie werken wij stapsgewijs toe naar een organisatie waarin informatiegestuurd werken een vanzelfsprekend onderdeel is van dienstverlening, bedrijfsvoering en besluitvorming.

Wij investeren daarbij in de datageletterdheid van medewerkers, het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van gegevens, het verder ontwikkelen van de data-infrastructuur en het versterken van de dataorganisatie. Ook werken wij aan een betere verbinding tussen data, maatschappelijke opgaven en de planning- en controlcyclus. Daardoor kunnen ontwikkelingen eerder worden signaleerd, beleidskeuzes beter worden onderbouwd en resultaten beter worden gemonitord.

Met de inzet van data en AI versterken wij onze informatiepositie en bouwen wij verder aan een toekomstbestendige organisatie die op basis van betrouwbare informatie betere keuzes kan maken voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

5.10 I-visie

We zien als organisatie in onze strategisch doelstellingen, maatschappelijke opgaven en bedrijfsaspecten, digitalisering steeds meer een rol spelen. Om de impact hiervan tijdig het hoofd te kunnen bieden, de risico's te kunnen beheersen en de kansen te kunnen benutten, is het van belang er met een gezamenlijke vooruitziende blik tijdig op in te kunnen spelen. Om deze redenen is in 2026 de I-visie doorvertaald naar een werkdocument en door de directie vastgesteld. Dit biedt de leidraad die we nodig hebben. De I-visie is ondergebracht in de organisatie doorontwikkeling (OSO).

5.11 Informatieveiligheid en privacy

De gemeente Nijkerk beschikt over steeds meer digitale informatie en gegevens. Het veilig verwerken, opslaan en gebruiken van deze informatie is essentieel voor een betrouwbare dienstverlening en het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

In 2027 blijven wij investeren in het versterken van de informatieveiligheid en de bescherming van persoonsgegevens. Daarbij werken wij volgens de geldende wet- en regelgeving en landelijke normen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Wij besteden aandacht aan technische beveiligingsmaatregelen, risicobeheersing en het vergroten van het bewustzijn onder medewerkers.

De verdere digitalisering van processen, de uitvoering van de Wet open overheid (Woo), informatiegestuurd werken en de inzet van Artificial Intelligence (AI) vragen om een zorgvuldige omgang met gegevens. Daarom blijven privacy, informatieveiligheid en ethische afwegingen een vast onderdeel van nieuwe projecten, systemen en werkwijzen. Daarnaast werken wij projectmatig aan dataclassificatie en labeling als voorwaarde voor de doorontwikkeling op het gebied van AI. Daarnaast volgen wij de ontwikkelingen op het gebied van cyberdreigingen en treffen wij passende maatregelen om de continuïteit van onze dienstverlening en de veiligheid van gemeentelijke informatie te waarborgen.

Met deze aanpak werken wij aan een veilige, betrouwbare en toekomstbestendige informatievoorziening voor inwoners, bestuur en organisatie.

5.12 Wet Open Overheid

De gemeente Nijkerk werkt aan een open en transparante overheid. De Wet open overheid (Woo) geeft inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties beter toegang tot overheidsinformatie. Daarnaast stimuleert de wet actieve openbaarmaking van informatie en stelt zij eisen aan de informatiehuishouding van gemeenten.

In 2027 zetten wij de verdere uitvoering van de Woo voort. Hierbij richten wij ons op het verbeteren van de toegankelijkheid, vindbaarheid en kwaliteit van informatie. Ook blijven wij investeren in een duurzame informatiehuishouding, zodat documenten en gegevens op een zorgvuldige en efficiënte manier kunnen worden beheerd en openbaar gemaakt.

De komende jaren bereiden wij ons verder voor op de gefaseerde invoering van de verplichte onderdelen van actieve openbaarmaking. Daarbij werken wij aan het optimaliseren van processen, systemen en werkwijzen. Tevens blijven wij inzetten op bewustwording binnen de organisatie over zorgvuldig informatiebeheer, archivering en transparante dienstverlening.

Met deze ontwikkelingen dragen wij bij aan een open overheid en versterken wij het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in het gemeentelijk bestuur.

5.13 Doelmatigheid – en doeltreffendheidsonderzoeken

De gemeente Nijkerk vindt het belangrijk om inzicht te hebben in de effectiviteit van beleid en de doelmatige inzet van publieke middelen. Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken leveren waardevolle informatie op om beleid, processen en dienstverlening verder te verbeteren.

Conform de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid voert het college periodiek onderzoeken uit naar de werking van beleid en de uitvoering van gemeentelijke taken. De resultaten van deze onderzoeken dragen bij aan een lerende organisatie en bieden handvatten voor verdere verbetering van de gemeentelijke dienstverlening.

In 2027 wordt een doeltreffendheidsonderzoek uitgevoerd naar de informatievoorziening aan inwoners. Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre inwoners de door de gemeente verstrekte informatie kunnen vinden, begrijpen en gebruiken. Daarbij wordt aandacht besteed aan de kwaliteit, toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de informatie via verschillende communicatiekanalen, zoals de gemeentelijke website, sociale media, bewonersbrieven en andere vormen van communicatie.

De resultaten van het onderzoek bieden inzicht in de mate waarin inwoners zich voldoende geïnformeerd voelen en welke verbeteringen mogelijk zijn. De uitkomsten worden gebruikt om de dienstverlening en communicatie verder te versterken en beter aan te laten sluiten bij de behoeften van inwoners.

Naast de onderzoeken die door het college worden uitgevoerd, levert ook de onafhankelijke Rekenkamer een belangrijke bijdrage aan het inzicht in de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen. De Rekenkamer voert zelfstandig onderzoek uit naar onderwerpen die van belang zijn voor de gemeenteraad en de samenleving. De uitkomsten van deze onderzoeken ondersteunen de kaderstellende en controlerende rol van de raad en dragen bij aan de verdere verbetering van beleid, uitvoering en dienstverlening.

Met deze onderzoeken werkt de gemeente Nijkerk verder aan een toegankelijke, transparante en inwonergegerichte overheid.

5.14 Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen vormt een belangrijk onderdeel van een betrouwbare en transparante overheid. De gemeente Nijkerk streeft ernaar dat financiële beheershandelingen, aanbestedingen, subsidies en overige processen plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving. Daarbij wordt blijvend geïnvesteerd in de kwaliteit van de interne beheersing en de verdere professionalisering van processen en controles.

Uit de rechtmatigheidsverantwoording over 2025 blijkt dat verdere verbeteringen nodig zijn op het gebied van contractbeheer, inkoop- en aanbestedingsprocessen en de naleving van interne procedures. Naar aanleiding hiervan zijn diverse verbetermaatregelen in gang gezet. In 2027 wordt de uitvoering hiervan voortgezet, zodat risico's op onrechtmatigheden verder worden beperkt en de kwaliteit van de bedrijfsvoering wordt versterkt.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan het vergroten van het rechtmatigheidsbewustzijn binnen de organisatie, het verbeteren van de interne controles en het verder versterken van de verbinding tussen risicobeheersing, interne beheersing en Planning & Control. Hiermee wordt gewerkt aan een duurzame borging van rechtmatigheid binnen de dagelijkse bedrijfsvoering.

6. Verbonden partijen

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden. Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een 'verbonden partij'. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Nijkerk is met haar verbonden partijen actief in meerdere regio's en provincies.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de programma's (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.1 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Twee soorten verbonden partijen

Publiekrechtelijk: het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester 'afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft' een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;

Privaatrechtelijk: Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen

De gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in werking getreden op 1 juli 2022. De wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan.

Onder de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) hebben gemeenteraden doorgaans 8 tot 12 weken de tijd om een zienswijze in te dienen op de ontwerp-begroting van een gemeenschappelijke regeling. Het dagelijks bestuur stuurt de ontwerp-begroting naar de raden, die hun reactie hierop kunnen geven voordat de begroting definitief wordt vastgesteld. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

6.2 Visie op verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer er een verandering in de vorm van samenwerken zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.3 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen welke hieronder staan weergegeven, conform het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen: 1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), gevestigd te Arnhem				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid.			
Vertegenwoordiging	Burgemeester T.T.E. de Jonge -Ruitenbeek (lid algemeen bestuur) en wethouder J. van Putten (GGD)			
Financieel belang	GGD	€	1.293.000	
	JGZ	€	904.000	
	RVP/Meningokokken	€	155.000	
	BRW	€	2.966.000	
	Bevolkingszorg	€	56.000	
Omvang per:			01-jan-27	01-jan-26
	Eigen vermogen	€	10.157.000	10.833.000
	Vreemd vermogen	€	21.462.000	21.600.000
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	In de conceptbegroting 2027 VGGM is de totale bijdrage voor Nijkerk vastgesteld op € 5.374.000, volgens een verdeling zoals hierboven is weergegeven.			

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Samenwerken op het gebied van afvalverwerking.			
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M.W. Rohen			
Financieel belang		€	8.000	
			01-jan-27	01-jan-26
Omvang per:	Eigen vermogen	€	76.000	€ 108.000
	Vreemd vermogen	€	0	€ 0
Verwacht resultaat 2027	€ -/- 12.481 te onttrekken aan de algemene reserve			
Beleidsmatige risico's	Per 2019 zijn de aandelen ARN verkocht. Voortzetting van de Regio samenwerking op afvalgebied in welke vorm en voor welk doel is onderwerp van onderzoek en zal in 2027 worden uitgewerkt. De kosten van Regio De Vallei sinds 2023 komen voort uit de volgende activiteiten: archiefkosten, beleidsadvies en ondersteuning financiële processen (deze drie posten worden ingekocht bij de gemeente Ede) en ondersteuning van de besluitvormingsprocessen (zoals AO's, DB- en AB-vergaderingen) en de P&C-cyclus (ingekocht via Regio FoodValley) en accountantscontrole. Berekend is een begrotingsomvang van € 70.000 voor 2027 (bron: Begroting 2027)			

3. Regio Foodvalley, gevestigd te Ede				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Samenwerken op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit			
Vertegenwoordiging	Burgemeester T.T.E. de Jonge – Ruitenbeek (lid algemeen bestuur), raadsleden J.J. Lok en F.S. Visscher (leden van de Regiocommissie), plaatsvervangend lid: T.G. Kortink.			
Financieel belang	Inwonersbijdrage excl. Werkprogramma's	€ 283.172		
	Strategische agenda	€ 184.325		
	Mobiliteitsfonds	€ 52.853		
			01-jan-27	01-jan-26
Omvang per:	Eigen vermogen	€	2.136.000	€ 6.087.000
	Vreemd vermogen	€	20.822.310	€ 23.045.390
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	n.v.t.			

4. GBLT, gevestigd te Zwolle				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Belastingheffing van een aantal gemeentelijke belastingen			
Vertegenwoordiging	wethouder A.M.W. Rohen (lid algemeen bestuur)			
Financieel belang	€ 737.000			
			01-jan-27	01-jan-26
Omvang per:	Eigen vermogen	€	6.960.646	€ 6.960.646
	Vreemd vermogen	€	2.818.000	€ 5.736.000
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	Het jaarresultaat wordt jaarlijks verrekend met de partners			

5. Omgevingsdienst de Vallei, gevestigd te Ede				
Type	Gemeenschappelijke regeling			
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht			
Vertegenwoordiging	Wethouder M.P. van den Nieuwendijk (lid algemeen bestuur)			
Financieel belang		€	3.055.855	
			01-jan-27	01-jan-26
Omvang per:	Eigen vermogen	€	524.000	€ 524.000
	Vreemd vermogen	€	1.091.000	€ 3.785.000
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	n.v.t.			

Vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)				
Type	Besloten vennootschap			
Openbaar belang	Bevorderen recreatie			
Vertegenwoordiging	Wethouder M.P. van den Nieuwendijk			
Financieel belang	Aandeelhouder			
		01-jan-27	01-jan-26 *)	
Omvang per:	Eigen vermogen	€	*)	€ 87.135.000
	Vreemd vermogen	€	*)	€ 19.319.000
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	*) Bron jaarwerk 2025 Leisurelands. De begroting 2027 was nog niet beschikbaar. Het jaarresultaat 2025 bedroeg € 697.000 en wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.			

7. ParkeerService U.A.				
Type	Coöperatie			
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van parkeermanagement			
Vertegenwoordiging	Wethouder M.P. van den Nieuwendijk			
Financieel belang	€ 179.000			
		01-jan-27	01-jan-26	
Omvang per:	Eigen vermogen	€	-	€ 2.467.000
	Vreemd vermogen	€	-	€ 8.018.000
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe evenredige kostenverdeling stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen sinds de begroting 2019.			

8. Gastvrije randmeren				
Type	Coöperatie			
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren			
Vertegenwoordiging	Wethouder M.P. van den Nieuwendijk			
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)			
		01-jan-27	01-jan-26	
Omvang per:	Eigen vermogen	€	*)	€ *)
	Vreemd vermogen	€	*)	€ *)
Verwacht resultaat 2027	€ 0			
Beleidsmatige risico's	*)De cijfers over 2027 zijn nog niet beschikbaar			

9. Inclusiefgroep N.V.				
Type	N.V.			
Openbaar belang	De Inclusief groep geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.			
Vertegenwoordiging	Wethouder M.P. van den Nieuwendijk			
Financieel belang	€			
		01-jan-27	01-jan-26	
Omvang per:	Eigen vermogen	€	*)	€ *)
	Vreemd vermogen	€	*)	€ *)
Verwacht resultaat 2027	-			
Beleidsmatige risico's	*) De cijfers over 2027 zijn nog niet beschikbaar			

Stichtingen en verenigingen

De gemeente Nijkerk heeft geen belang in een stichting of gemeente.

Overige verbonden partijen

Verder zijn er geen overige verbonden partijen.

7. Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de toelichting op het BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (§ 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (§ 7.2);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (§ 7.4);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (§ 7.5);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (§ 7.7).

Aanvullend wordt ook ingegaan op:

- MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2026 (§ 7.3);
- Afdrachten bovenwijkse voorzieningen (§ 7.6).

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2025 gekozen voor een situationeel grondbeleid. Dit stelt de gemeente in staat om op passende wijze in te spelen op de dynamiek en de behoefte aan flexibiliteit. De beleidskeuze is erop gericht om per situatie af te wegen welk type grondbeleid het meest geschikt is. Hierdoor wordt maatwerk geleverd en kan beter worden ingespeeld op specifieke omstandigheden en behoeften van elk project of initiatief. De te onderscheiden vormen zijn als volgt:

- Faciliterend grondbeleid: de gemeente vervult een kaderstellende en toetsende rol;
- Actief grondbeleid: de gemeente ontwikkelt zelf de gronden;
- Participerend grondbeleid: de gemeente werkt in een tussenvorm samen met private partijen.

Om de voorspelbaarheid en transparantie van het besluitvormingsproces te waarborgen, maakt de gemeente gebruik van een afwegingskader. Dit helpt bij het systematisch bezien van de verschillende mogelijkheden en het maken van een weloverwogen keuze die aansluit bij de specifieke doelen en omstandigheden van een gebiedsontwikkeling. Het afwegingskader bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt integraal beoordeeld in hoeverre de gebiedsontwikkeling aansluit op gemeentelijke doelstellingen, zoals vastgelegd in de omgevingsvisie en overig beleid. De uitkomst hiervan bepaalt de houding van de gemeente ten opzichte van de gebiedsontwikkeling. Het tweede deel van het afwegingskader omvat een stroomschema waarin diverse aspecten worden meegenomen, zoals de verdeling van het grondeigendom en de vraag of marktinitiatief bestaat voor de ontwikkeling van de grond. Het doorlopen van dit stroomschema resulteert in een passende rol voor de gemeente, het bijbehorende grondbeleid en de daarbij aansluitende instrumenten.

De Nota Grondbeleid 2025 biedt de mogelijkheid om over te gaan tot (strategische) verwerving van gronden en/of opstellen met het oog op toekomstige ontwikkelingen en plannen. De aankopen zijn primair bedoeld om maatschappelijke ambities en doelstellingen op termijn te kunnen blijven realiseren of om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. In de Nota Grondbeleid 2025 is voor strategische aankopen een afwegingskader opgenomen.

Afhankelijk van te maken keuzes in grondbeleid en (strategische) verwerving kan de gemeente ook in de toekomst blijven beschikken over een portefeuille met grondexploitaties en strategische aankopen. Het is echter aannemelijk dat een gedeelte van de ruimtelijke ontwikkelingen ook blijvend via het faciliterende spoor wordt gerealiseerd. In die gevallen zal de gemeente trachten om met de grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten om het wettelijk verplichte kostenverhaal zeker te stellen. Indien dit niet (tijdig) lukt, heeft de gemeente het opnemen van kostenverhaalregels in het omgevingsplan als stok achter de deur. In de praktijk zal dit naar verwachting niet of zelden voorkomen.

7.3 MeerjarenPrognose grondbedrijf

De MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld. De jaarlijks verplichte herziening wordt aangeboden bij de jaarrekening. Daarnaast biedt de gemeente Nijkerk met de tMPG een tussentijds inzicht bij de Programmabegroting. In de MPG wordt de gemeenteraad (vertrouwelijk) geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties en voorraad aan strategische gronden. Naast de MPG kan eventuele kaderstelling over grondexploitatieprojecten plaatsvinden in de kadernota, bestuursrapportages of in afzonderlijke projectbesluiten. In de MPG wordt uitgebreid geïnformeerd over de belangrijke ontwikkelingen en worden eventuele beslispunten voorgelegd. Om die reden is ervoor gekozen om de paragraaf grondbeleid beknopt te houden.

7.4 Actuele prognose grondexploitaties

De grondexploitaties zijn voor het laatst herzien bij de tussentijdse MPG 2026. Hierbij was onder meer sprake van de aanpassing van budgetten (op basis van actuele inzichten) en uitgiftetempo (op basis van marktontwikkelingen). In onderstaande tabel is de voorziene einddatum per project aangegeven alsook de verwachte eindwaarde en netto contante waarde per 1 januari 2026. Op portefeuilleniveau is sprake van een positief resultaat van afgerond € 9,7 miljoen op netto contante waarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actieve grondexploitaties (GREX) en faciliterende exploitaties (FAC).

Bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Grondexploitatie	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto Contante Waarde
Nijkerkerveen				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2030	3.399	3.079
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2030	-159	-144
Nautenaseweg				
Arkerpoort	GREX	31-12-2027	330	311
De Flier	GREX	31-12-2034	7.998	6.693
Spoorkamp fase 1 + locatie zwembad	GREX	31-12-2034	767	642
Stadshaven Nijkerk	GREX	31-12-2032	-6.656	-5.794
PaasbosPark, Bizetlaan en Wulfshoeve				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2031	-163	-142
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2031	190	166
Doornsteeg				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2029	5.210	4.627
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2029	-691	-513
Totaal				9.667

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente verliesvoorzieningen te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies. Hetzelfde geldt voor warme gronden (MVA) in het geval sprake is van zogeheten duurzame waardevermindering waarbij de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde in de huidige bestemming. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties kan per saldo een bedrag van € 185.000 aan (verlies)voorzieningen vrijvallen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen per project inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie verliesvoorzieningen	Type	tMPG 2026	MPG 2026	Verschil
Stadshaven Nijkerk	GREX	5.720	5.794	74
Doornsteeg (faciliterende exploitatie)	FAC	868	613	-255
Nijkerkerveen, deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	166	144	-22
PaasbosPark, Bizetlaan en Wulfshoeve	GREX	124	142	18
Stadshaven – bedrijventerrein ¹	MVA	1.399	1.399	0
Totaal		8.277	8.092	-185

¹ Op 9 januari 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met een projectmatige aankoop voor de woningbouwontwikkeling Stadshaven Nijkerk. Een gedeelte van deze aankoop valt echter buiten de grondexploitatie en is geactiveerd op de balans als warme grond (MVA) met het oog op concrete bedrijfsontwikkeling in de toekomst. Op basis van een onafhankelijke balanswaardetaxatie blijkt dat de marktwaarde in de huidige bestemming bijna € 1,4 miljoen lager ligt dan de boekwaarde.

Strategische gronden en aankopen

Hieronder vallen de gronden (met eventuele opstallen) die de gemeente Nijkerk momenteel nog niet in exploitatie heeft genomen. In onderstaand overzicht zijn de boekwaarden van de strategische gronden en aankopen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie strategische gronden	Boekwaarde 01-jan-24	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-dec-24
<i>Nijkerkerveen</i>			
- deelplan 2 (Landelijk)	643	0	643
- deelplan 4 ²	40	0	40
Spoorkamp fase 2 ³	550	0	550
Stadshaven – bedrijventerrein	3.224	0	3.224
De Havenaer	47	13.056	13.103
Totaal	4.504	13.056	17.560

² Op 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het openen van grondexploitatie Nijkerkerveen, deelplan 3. De boekwaarde op de gemeentelijke gronden is derhalve grotendeels ingebracht. Het resterende deel van de grond, met een boekwaarde van ongeveer € 40.000, zal op een later moment in exploitatie worden genomen of worden verkocht ten behoeve van deelplan 4.

³ Bij de MPG 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de gronden ten aanzien van fase 2 van Spoorkamp uit de grondexploitatie te halen en tegen boekwaarde over te hevelen naar de voorraad strategische gronden. Dit betreft concreet de gronden ten zuiden van de spoorlijn met uitzondering van de locatie van het zwembad. De locatie van het zwembad was reeds ontwikkeld per 1 januari 2021 en is derhalve nog onderdeel van de grondexploitatie. De gronden in fase 2 worden tijdelijk gebruikt voor project Wonen bij Jaap. Ook worden op termijn enkele kavels voor leisure uitgegeven.

³ Op 16 december 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met de strategische aankoop van complex De Havenaer alsmede twee percelen onbebouwde grond, gelegen te Nijkerk aan de Ampèrestraat en Westkadijk. Voor deze aankoop is een verwervingskrediet beschikbaar gesteld van € 13.100.000. De levering aan de gemeente vond plaats op 17 maart 2026.

Op totaalniveau resteert een boekwaarde van ongeveer € 17,6 miljoen. Als de boekwaarde per complex hoger is dan de marktwaarde, dient conform het BBV een (nadere) afwaardering plaats te vinden. Om die reden wordt periodiek een balanswaardetaxatie uitgevoerd ten aanzien van de waarde in de huidige bestemming. Hieruit volgt dat alleen voor het complex Stadshaven - bedrijventerrein de voorziene marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Een afwaardering is derhalve aan de orde (zie Verliesvoorzieningen).

7.5 Winst- en verliesnemingen

Winsten en verliezen worden genomen op het moment dat een grondexploitatie formeel door de gemeenteraad wordt afgesloten. Daarnaast stelt het BBV gemeenten verplicht om op basis van de PoC-methode (*Percentage of Completion*) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek wordt bij de vaststelling van de jaarrekening voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Voorziene winstnemingen 2026

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2026 is het de verwachting dat grondexploitatie Nautenaseweg met een positief resultaat kan worden afgesloten. Het betreft een voorziene eindwaarde van ongeveer € 858.000.

Voorziene verliesnemingen 2026

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2026 worden naar verwachting geen grondexploitaties met een negatief resultaat afgesloten.

7.6 Afdrachten bovenwijkse voorzieningen

Met ingang van 1 januari 2016 is het niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) fondsafdracht te doen vanuit een actieve grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet direct zijn toe te rekenen aan deze grondexploitatie. Toevoegingen aan het fonds kunnen alleen nog plaatsvinden via bestemming van het resultaat. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Bij de tMPG 2018 (raadsbesluit november 2018) is besloten om tussentijdse winsten deels te bestemmen als afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen.

Op basis van de gronduitgifte (uitgegeven vierkante meters) in 2026 zal worden bepaald hoe hoog de fondsafdrachten bij de Jaarrekening 2026 moeten zijn. In totaal wordt voor de looptijd van de grondexploitaties nog een afdracht voorzien van ongeveer € 7,5 miljoen die via de (tussentijdse) resultaatsbestemming moet plaatsvinden.

7.7 Risico's en Reserve Bouwgrondexploitatie

De gemeente Nijkerk beschikt over een Reserve Bouwgrondexploitatie. Het primaire doel van deze reserve is het afdekken van tekorten bij negatieve grondexploitaties en het afdekken van exploitatierisico's. De reserve wordt onder meer gevoed door voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen en incidentele grondverkoop. Per 1 januari 2026 heeft de Reserve Bouwgrondexploitatie een omvang van ongeveer € 11,1 miljoen.

Op basis van de risicoanalyse bij de MPG is een gewogen risico-effect bepaald van € 10,2 miljoen. Conform de Nota Risicomanagement 2024 is sprake van een zekerheidspercentage van 80%. Dit percentage is te verantwoorden omdat risico's nooit allemaal tegelijkertijd en/of in hun volledige omvang zullen optreden. Met inachtneming van het zekerheidspercentage resteert een risicoprofiel van ongeveer € 8,2 miljoen. Dit bedrag is als benodigde weerstandscapaciteit aangemerkt.

Weerstandvermogen

De voorziene ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2027 bedraagt 1,41. Dit komt overeen met een ruim voldoende kwalificatie van de reserve. Het is de verwachting dat de ratio de komende jaren ongeveer op hetzelfde niveau blijft liggen, hoewel tussentijdse winstnemingen nog positief van invloed zullen zijn.

Voor de Reserve Bouwgrondexploitatie wordt geen bovengrens gehanteerd. Wel geldt het uitgangspunt dat bij een ratio groter dan 1,4 (ofwel minimaal een classificatie ruim voldoende) wordt onderzocht of en – zo ja – in welke mate vrij besteedbare middelen naar de Algemene Reserve kunnen vloeien. Dit onderzoek is momenteel niet aan de orde, gegeven het beeld dat de voorziene ratio de komende jaren niet structureel boven de 1,4 ligt.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten in de begroting

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Baten				
Perspectief Ruimte	49.589	47.763	47.589	47.295
Perspectief Sociaal	26.452	25.670	25.942	25.930
Perspectief Veilig	74	74	74	74
Perspectief Dienstverlening	110.675	108.302	107.201	108.946
Totaal baten (a)	186.789	181.809	180.807	182.246
Lasten				
Perspectief Ruimte	72.803	70.822	70.168	69.851
Perspectief Sociaal	84.631	82.661	81.423	81.661
Perspectief Veilig	4.911	4.909	4.867	4.855
Perspectief Dienstverlening	27.384	27.962	27.860	29.045
Totaal lasten (b)	189.729	186.354	184.318	185.413
Saldo baten en lasten (a-b = c)	- 2.940	- 4.545	- 3.511	- 3.167
Onttrekkingen reserves (baten)				
Perspectief Ruimte	1.398	1.326	1.386	1.386
Perspectief Sociaal	141	141	280	280
Perspectief Veilig	0	0	0	0
Perspectief Dienstverlening	1.423	514	584	710
Totaal onttrekkingen (d)	2.962	1.980	2.250	2.376
Toevoegingen reserves (lasten)				
Perspectief Ruimte	161	0	0	0
Perspectief Sociaal	0	0	0	0
Perspectief Veilig	0	0	0	0
Perspectief Dienstverlening	140	145	143	142
Totaal toevoegingen (e)	301	145	143	142
Saldo onttrekkingen en toevoegingen (d-e = f)	2.661	1.835	2.107	2.234
Resultaat (c+f)	- 279	- 2.709	- 1.404	- 932

Ontwikkeling van het begrotingssaldo en uitgangspunten raming

Bij het opstellen van de begroting 2027-2030 hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Voor generieke prijsstijgingen is rekening gehouden met een stijging van 2,1%. Deze stijging is gebaseerd op de Aanpassing Prijsindex Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) van het Centraal Economisch Plan 2026 (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB). Dit percentage is gebaseerd op de verwachte economische ontwikkelingen voor de start van de gewapende conflicten in het Midden-Oosten.
2. Voor de stijging van loonkosten is rekening gehouden met een stijging van 4,2%. Deze stijging is gebaseerd op de loonvoetontwikkeling van het CEP van het CPB.
3. Voor de indexatie van leges en heffingen, investeringen en de kosten van verbonden partijen is rekening gehouden met een stijging van 3,2%. Deze stijging is een gewogen gemiddelde van de generieke prijsstijging en de stijging voor loonkosten.

Daarnaast geldt voor de OZB een extra tariefverhoging van 2,6% vanwege het dekkingsplan uit de Kadernota 2025. De voorgestelde OZB-verhoging voor 2027 wordt hierdoor 5,8%. De tarieven voor het rioolrecht worden vanwege het vastgestelde waterplan in 2024 met 15,1% extra verhoogd. De verhoging van het Riool tarief wordt daardoor 18,3%

4. De stijging van de algemene uitkering voor prijsgroei is gebaseerd op de Septembercirculaire 2025 en betreft de overgang van de algemene uitkering van prijspeil 2026 naar prijspeil 2027.

In onderstaande tabellen vindt u op hoofdlijnen de ontwikkeling van het begrotingssaldo tussen vaststelling van het raadsvoorstel Kadernota 2027 en deze programmabegroting 2027-2030. Als er bij het onderdeel incidenteel/structureel een S staat dan heeft het een effect op het structureel begrotingsresultaat.

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Saldo Kadernota 2027	- 745	- 3.721	- 2.297	- 2.178
Saldo Programmabegroting 2027-2030	- 279	- 2.709	- 1.404	- 932
Te verklaren	466	1.012	893	1.246

De wijziging van het saldo van baten en lasten wordt hierna gespecificeerd en toegelicht.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Progr.	Onderwerp	I/S	2027	2028	2029	2030
4	Meicirculaire Het nog te ontvangen bedrag bij de meicirculaire met een voordelig effect op het saldo. Deze is eerder gemeld bij de raadsinformatiebrief bij de meicirculaire.	S	132	314	49	372
4	Rente en afschrijving Op basis van de reële uitvoering van de geplande investeringen vallen de kapitaallasten lager uit.	I/S	98	471	603	533
1	CDOKE In 2027 ontvangt de gemeente € 1.305.000 via de algemene uitkering voor het klimaat- en energiebeleid. Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid kost de gemeente € 1 miljoen. Dit leidt tot een positief resultaat in 2027. Vanaf 2028 zijn de baten en lasten in evenwicht.	S	305	0	0	0
4	Leges burgerzaken Op basis van geactualiseerde tarieven en volume zijn de begrote legesopbrengsten aangepast.	S	0	-45	83	18
1	Resultaat btw op afval en riool Dit betreft het resultaat op hogere btw lasten die via de afvalstoffen- en rioolheffing in rekening zijn gebracht.	S	135	130	90	110
4	Doorbelasting overheadkosten Een positief effect met name door het resultaat van de doorbelasting van overhead naar de bouwgrondexploitatie en investeringen.	S	49	116	115	105
1	Kazerneterrein Zeewolde Als gevolg van de Kadenota 2027 zijn de lasten incidenteel begroot met als gevolg: een voordelig effect op het structureel saldo vanaf 2029.	I/S	0	0	150	150
3	DON Als gevolg van de Kadenota 2027 zijn de lasten incidenteel begroot met als gevolg: een voordelig effect op het structureel saldo vanaf 2029.	I/S	0	0	50	50
1	Landschapsbeheer Als gevolg van de Kadenota 2027 zijn de lasten incidenteel begroot met als gevolg: een voordelig effect op het structureel saldo vanaf 2029.	I/S	0	0	25	25
	Overige afwijkingen (< € 50.000), per saldo	I/S	-253	26	-272	-117
			466	1.012	893	1.246

Overzicht incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Onderwerp	2027	2028	2029	2030
Ruimte	Knooppunt Hoevelaken mobiliteit Kadernota	100	0	0	0
Ruimte	Parkeergarage Oosterpoort	50	25	0	0
Ruimte	Opstart Public Affairs	50	50	0	0
Ruimte	Landschapsbeheer en natuurontwikkeling	25	25	0	0
Ruimte	Overdekte ontmoetingsplekken (JOP's) inc. extra bankjes	10	0	0	0
Ruimte	PvA Veluwe en gebiedsproces Groene Vallei	300	0	0	0
Ruimte	Invoering omgevingswet	500	500	0	0
Ruimte	Kazerneterrein	150	150	0	0
Totaal Perspectief Ruimte		1.185	750	0	0
Sociaal	Opstellen IHP Onderwijs (beleid)	40	0	0	0
Sociaal	Opstellen IHP Sport 2027 (beleid)	40	0	0	0
Sociaal	Versterking team Volwassenen	200	0	0	0
Sociaal	Project Participatiewet in balans	4	0	0	0
Sociaal	Tijdelijke subsidieregeling collectieve scootmobielstallingen	280	0	0	0
Sociaal	Uitvoeringskosten onderhoudssubsidie	15	0	0	0
Totaal Perspectief Sociaal		579	0	0	0
Veilig	DON	50	50	0	0
Totaal Perspectief Veilig		50	50	0	0
Dienstverlening	Kadernota 2027: Dekking uit prijscompensatie sociaal domein	0	0	0	0
Totaal Perspectief Dienstverlening		0	0	0	0
Totaal		1.814	800	0	0

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

De mutaties in de reserves kunnen worden onderscheiden in incidentele reservemutaties, toegestane inzet van de algemene reserve met een structureel effect op de begroting, structurele reservemutaties met een incidenteel effect op de begroting en structurele reservemutaties met een structureel effect op de begroting. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve (inzet 10% saldo overschot algemene reserve*)	1.150	0	0	0
Structurele reservemutaties met een incidenteel effect op de begroting	510	751	821	947
Structurele reservemutaties met een structureel effect op de begroting	1.142	1.230	1.429	1.429
Totaal	2.802	1.981	2.250	2.376

Structurele mutaties in de reserves met een incidenteel effect op de begroting

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Natuur en Landschap (LOP)	15	15	15	15
Compensatie preferent dividendverlies Vitens	30	30	30	30
Reserve bouwgrondexploitatie werkbudget grondzaken	194	194	194	194
Reserve bouwgrondexploitatie acquisitie en promotie	60	60	60	60
Aanslagen/aangiften GREX	200	200	200	200
Egalisatie afschrijvingslasten automatisering	11	252	322	448
Totaal	510	751	821	947

Structurele mutaties in de reserves met een structureel effect op de begroting

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Afschrijvingslasten reserve investeringen economisch nut	167	167	298	298
Afschrijvingslasten reserve investeringen maatschappelijk nut	975	1.063	1.131	1.131
Totaal	1.142	1.230	1.429	1.429

De gemeenteraad heeft in de periode vanaf 2006 besloten de afschrijvingslasten van diverse investeringen in de samenleving (met name op het gebied van sportaccommodaties) ten laste van de reserves investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut te brengen.

Structureel begrotingssaldo

De Commissie BBV heeft in 2018 de Notitie structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd, zodat de begrippen structureel en incidenteel meer eenduidig toegepast worden. In het voorgaande is ingegaan op de incidentele baten en lasten. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd.

Bedragen € 1.000, -/- is nadelig

	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten (a)	- 2.940	- 4.545	- 3.511	- 3.167
Saldo incidentele baten en lasten (b)	- 1.814	- 800	0	0
Saldo (a-b = c)	- 1.126	- 3.745	- 3.511	- 3.167
Dekking afschrijvingslasten door reserve investeringen maatschappelijk en reserve economisch nut (d)	1.142	1.230	1.429	1.429
Inzet algemene reserve als dekkingsmiddel (e)	1.150	0	0	0
Structureel begrotingssaldo (c+d+e = f)	1.166	-2.515	-2.082	- 1.737

Het verschil tussen het structureel saldo van de Kadernota 2027 ten opzichte van de Programmabegroting 2027 laat zich als volgt weergeven.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo Kadernota 2027 na dekkingsplan	10	-4.028	-3.264	-3.143
Effecten Meicirculaire	132	314	49	372
Structureel Saldo Kadernota + Effecten meicirculaire	142	-3.714	-3.215	-2.771
Structureel saldo Begroting 2027-2030	1.166	-2.515	-2.082	-1.737
Wijziging saldo van baten en lasten	1.024	1.199	1.133	1.034
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
Structurele mutaties analyse begroting 2027	1.024	1.199	1.133	1.034
Wijziging saldo van baten en lasten	1.024	1.199	1.133	1.034

Geprognosticeerde balans

Ontwikkeling geprognosticeerde balans

Onderdeel van het BBV is om de raad inzicht te geven in de ontwikkeling van de balans.

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Per 31 december	2026	2027	2028	2029	2030
Activa					
Activa integraal gefinancierd	267.000	270.000	271.000	270.000	264.000
Onderhanden werk (o.a. bouwgrondexploitatie)	60.000	47.000	27.000	4.000	4.000
Overige activa	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	337.000	327.000	308.000	284.000	278.000
Passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserves	22.000	20.000	12.000	11.000	11.000
Egalisatiereserves	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	60.000	59.000	57.000	55.000	52.000
Voorzieningen	20.000	13.000	14.000	15.000	15.000
Langlopende geldleningen					
Langlopende geldleningen (al aangegaan)	89.000	82.000	75.000	69.000	62.000
Langlopende leningen (vanuit financieringstekort)	128.000	134.300	125.200	112.200	115.800
Overige vlottende passiva	18.000	18.700	24.800	21.800	22.200
Totaal	337.000	327.000	308.000	284.000	278.000

Investeringskredieten

Met het vaststellen van de financiële begroting stelt de gemeenteraad in de jaarschijf 2027 de kredieten voor de investeringen beschikbaar en de aan deze investeringen gerelateerde reserve-onttrekkingen.

Investeringsprogramma 2027-2030

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Perspectief	2027	2028	2029	2030
Ruimte				
Afval	163	88	88	88
Tractie	115	440	0	45
Riolering	4.024	5.159	3.045	1.215
Wegen	300	0	0	0
Openbare verlichting	311	339	288	293
Haven- en sluis	44	438	0	0
MIP	3.869	375	375	375
Subsidies overige openbare ruimte	-379	0	0	0
Wonen en bouwen	2.000	1.000	1.000	0
Overig openbare ruimte	636	132	0	0

Perspectief	2027	2028	2029	2030
IBOR straatmeubilair	370	370	370	370
IBOR Groen	1.110	1.110	1.110	1.110
Veiligheid	50	0	0	0
Dienstverlening				
Bestuur	0	0	0	45
Informatisering	560	518	1.051	0
Totaal	13.173	9.969	7.327	3.541

Overzicht arbeidsgerelateerde verplichtingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat jaarlijkse terugkerende arbeidskosten van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen, in de exploitatiebegroting behoren opgenomen te worden. Voor ongelijkmatige verplichtingen of verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijv. een wachtgeldverplichting bij personele krimp, dient een voorziening te worden gevormd.

bedragen x € 1.000

Netto lasten	2027	2028	2029	2030
Wachtgelders	0	0	0	0
Gepensioneerden	68	68	68	68
Totaal	68	68	68	68

De in het overzicht hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op oud-bestuurders en -ambtenaren. De kosten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie en zijn opgenomen in het onderdeel "Overige niet te verdelen baten en lasten" van de financiële begroting. Hierin is ook opgenomen de storting in de voorziening pensioenen bestuurders om deze voorziening waardevast te houden.

Bijlagen

Bijlage 1 Raming op taakveldniveau

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2027		2028		2029		2030		Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
1: Perspectief Ruimte	2.1	Verkeer en vervoer	9.648	260	9.648	260	9.824	260	9.803	260	-9.387	-9.387	-9.563	-9.542
	2.2	Parkeren	947	2	956	2	960	2	881	2	-945	-954	-958	-879
	2.3	Recreatieve havens	4	15	4	15	4	15	4	15	11	11	11	11
	2.4	Economische havens en waterwegen	470	370	472	370	499	370	497	370	-101	-102	-129	-128
	3.1	Economische ontwikkeling	1.011	0	1.011	0	961	0	961	0	-1.011	-1.011	-961	-961
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.056	4.056	4.061	4.061	4.061	4.061	4.060	4.060	0	0	0	0
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	83	70	83	70	83	70	83	70	-12	-12	-12	-12
	3.4	Economische promotie	582	549	582	549	582	549	582	549	-33	-33	-33	-33
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.507	152	6.282	142	6.288	142	6.325	142	-6.355	-6.140	-6.146	-6.183
	7.2	Riolering	3.710	4.130	4.412	4.810	4.412	4.810	4.412	4.810	421	399	399	399
	7.3	Afval	5.134	6.161	5.144	6.161	5.144	6.161	5.144	6.161	1.026	1.016	1.017	1.016
	7.4	Milieubeheer	1.873	25	1.873	25	1.873	25	1.873	25	-1.848	-1.848	-1.848	-1.848
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	798	971	797	971	792	971	827	971	174	175	180	144
	8.1	Ruimte en leefomgeving	2.746	132	2.746	132	2.096	132	2.096	132	-2.614	-2.614	-1.964	-1.964
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	31.076	31.076	28.575	28.575	28.402	28.402	28.109	28.109	0	0	0	0
	8.3	Wonen en bouwen	4.159	1.619	4.177	1.619	4.190	1.619	4.196	1.619	-2.540	-2.558	-2.571	-2.577
Totaal Perspectief Ruimte			72.803	49.589	70.822	47.763	70.168	47.589	69.851	47.295	-23.215	-23.059	-22.579	-22.556
2: Perspectief Sociaal	4.1	Openbaar basisonderwijs	211	0	211	0	211	0	211	0	-211	-211	-211	-211
	4.2	Onderwijshuisvesting	3.500	19	3.678	19	3.660	19	3.886	19	-3.481	-3.659	-3.641	-3.867
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.764	906	2.764	906	2.764	906	2.764	906	-1.859	-1.858	-1.858	-1.858
	5.1	Sportbeleid en activering	267	0	267	0	267	0	267	0	-267	-267	-267	-267
	5.2	Sportaccommodaties	4.647	2.591	4.623	2.591	5.009	2.591	4.895	2.591	-2.056	-2.031	-2.418	-2.304
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip	218	0	218	0	218	0	218	0	-217	-217	-217	-217
	5.4	Musea	51	2	51	2	51	2	51	2	-49	-49	-49	-49
	5.5	Cultureel erfgoed	361	0	366	0	347	0	343	0	-361	-366	-347	-343
	5.6	Media	1.238	4	1.249	4	1.301	4	1.301	4	-1.234	-1.245	-1.297	-1.297
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	18.082	12.284	17.180	11.352	17.547	11.625	17.541	11.613	-5.798	-5.827	-5.922	-5.928
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	5.445	0	5.075	0	5.075	0	5.075	0	-5.445	-5.075	-5.075	-5.075
	6.3	Inkomensregelingen	13.411	10.257	13.407	10.257	13.407	10.257	13.407	10.257	-3.154	-3.150	-3.150	-3.150
	6.4	WSW en beschut werk	2.143	0	2.052	0	1.985	0	1.957	0	-2.143	-2.052	-1.985	-1.957

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2027		2028		2029		2030		Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
	6.5	Arbeidsparticipatie	1.530	0	1.476	0	1.470	0	1.494	0	-1.530	-1.476	-1.470	-1.494
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.384	381	1.179	381	1.179	381	1.179	381	-1.003	-798	-798	-798
	6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	4.109	7	3.737	7	1.803	7	1.803	7	-4.102	-3.730	-1.796	-1.796
	6.712	Begeleiding (WMO)	4.267	0	4.308	0	4.308	0	4.448	0	-4.267	-4.308	-4.308	-4.448
	6.713	Dagbesteding (WMO)	635	0	643	0	643	0	643	0	-635	-643	-643	-643
	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	352	0	356	0	356	0	356	0	-352	-356	-356	-356
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	10.880	0	10.664	0	10.664	0	10.664	0	-10.880	-10.664	-10.664	-10.664
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	164	0	166	0	166	0	166	0	-164	-166	-166	-166
	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	8	0	8	0	8	0	8	0	-8	-8	-8	-8
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.277	0	3.277	0	3.277	0	3.277	0	-3.277	-3.277	-3.277	-3.277
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	282	0	285	0	285	0	285	0	-282	-285	-285	-285
	6.791	PGB WMO	478	0	482	0	482	0	482	0	-478	-482	-482	-482
	6.792	PGB Jeugd	402	0	406	0	406	0	406	0	-402	-406	-406	-406
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	28	0	28	0	28	0	28	0	-28	-28	-28	-28
	6.821	Jeugdbescherming	799	0	806	0	806	0	806	0	-799	-806	-806	-806
	6.822	Jeugdreclassering	12	0	13	0	13	0	13	0	-12	-13	-13	-13
	6.91	Coördinatie en beleid WMO	195	0	195	0	195	0	195	0	-195	-195	-195	-195
	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	632	0	632	150	632	150	632	150	-632	-482	-482	-482
	7.1	Volksgezondheid	2.859	0	2.861	0	2.861	0	2.861	0	-2.859	-2.861	-2.861	-2.861
Totaal Perspectief Sociaal			84.631	26.452	82.661	25.670	81.423	25.942	81.661	25.930	-58.180	-56.991	-55.480	-55.731
3: Perspectief Veilig	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.355	66,965	3.353	66,965	3.361	66,965	3.349	66,965	-3.288	-3.286	-3.294	-3.282
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.556	7,12	1.556	7,12	1.506	7,12	1.506	7,12	-1.549	-1.549	-1.499	-1.499
Totaal Perspectief Veilig			4.911	74	4.909	74	4.867	74	4.855	74	-4.836	-4.835	-4.793	-4.781

bedragen x € 1.000, -/- = nadelig

Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	2027		2028		2029		2030		Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten				
4: Perspectief Dienstverlening	0.1	Bestuur	2.676	0	2.685	0	2.685	0	2.713	0	-2.676	-2.685	-2.685	-2.713
	0.2	Burgerzaken	1.520	1.413	1.422	1.227	1.297	960	1.242	841	-107	-195	-337	-401
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.840	1.810	1.836	1.811	1.834	1.807	1.830	1.803	-30	-25	-27	-27
	0.4	Overhead	20.324	102	20.691	102	20.757	102	20.796	102	-20.222	-20.589	-20.655	-20.695
	0.5	Treasury	-744	425	-969	425	-1.128	425	-1.045	65	1.169	1.394	1.553	1.110
	0.61	OZB woningen	0	7.959	0	8.324	0	8.399	0	8.474	7.959	8.324	8.399	8.474
	0.62	OZB niet-woningen	0	5.205	0	5.225	0	5.225	0	5.225	5.205	5.225	5.225	5.225
	0.63	Parkeerbelasting	0	971	0	1.071	0	1.121	0	1.171	971	1.071	1.121	1.171
	0.64	Belastingen overig	622	212	622	212	622	212	622	212	-410	-410	-410	-410
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeent	5	92.578	-1	89.906	8	88.951	8	91.054	92.573	89.907	88.943	91.046
	0.8	Overige baten en lasten	941	0	1.476	0	1.585	0	2.678	0	-941	-1.476	-1.585	-2.678
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	200	0	200	0	200	0	200	0	-200	-200	-200	-200
Totaal Perspectief Dienstverlening			27.384	110.675	27.962	108.302	27.860	107.201	29.045	108.946	83.291	80.340	79.341	79.901
Reserves	0.10	Mutaties reserves	301	2.962	145	1.980	143	2.250	142	2.376	2.661	1.835	2.107	2.234
Totaal Reserves			301	2.962	145	1.980	143	2.250	142	2.376	2.661	1.835	2.107	2.234
Eindtotaal			190.030	189.751	186.499	183.789	184.461	183.057	185.555	184.622	-279	-2.709	-1.404	-932

Bijlage 2 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Inclusief Groep N.V. (IG)	De Inclusief groep geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.
Regio Amersfoort	In Regio Amersfoort werken 9 gemeenten, waaronder Nijkerk, samen aan regionale vraagstukken. Gemeente Nijkerk is niet actief betrokken bij alle thema's, afhankelijk of de onderwerpen al in Regio Foodvalley worden opgepakt of als zij specifiek gelden voor de provincie Utrecht. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden. De afgelopen jaren heeft de Regio Amersfoort o.a. gewerkt aan de verstedelijkingsstrategie (Ontwikkelbeeld 2030-2040, opgegaan in het NOVEX Ontwikkelperspectief), de Regionale Energiestrategie (RES), de mobiliteitsagenda (2023-2040), het Handelingsperspectief Buitengebied, de bedrijventerreinenstrategie en een lobbyagenda. De ambities en thema's worden verwoord in de jaarlijkse begroting van Regio Amersfoort. De laatst vastgestelde Strategische Agenda dateert van 2020. In 2026 is besloten te Strategische Agenda te herijken. In het eerste kwartaal van 2027 vindt besluitvorming plaats over de herijkte Strategische Agenda 2027-2031.
Arbeidsmarktregio Amersfoort	De arbeidsmarktregio Amersfoort is de verbonden partij waarin gemeenten, UWV, onderwijs en werkgevers samenwerken aan een sterke en inclusieve arbeidsmarkt. De regio werkt aan het vergroten van kansen op werk voor inwoners en aan het ondersteunen van werkgevers bij het vinden van personeel. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij het Werkcentrum Regio Amersfoort, dat fungeert als centrale toegang voor inwoners en werkgevers op het gebied van werk, scholing en re-integratie. Binnen het Werkcentrum zijn ook het Doorstroompunt en de volwasseneneducatie geborgd. Hierdoor kunnen inwoners die nog niet direct kunnen uitstromen naar werk, maar wel stappen kunnen zetten, ondersteuning krijgen via scholing, basisvaardigheden of andere ontwikkelmogelijkheden.
Centrumregeling uitvoering sociaal domein Regio Amersfoort	De Centrumregeling Uitvoering Sociaal Domein Amersfoort is de regionale samenwerking waarin Amersfoort voor de deelnemende gemeenten een aantal taken binnen het sociaal domein uitvoert. Door deze taken gezamenlijk te organiseren, kunnen gemeenten gebruikmaken van specialistische kennis, efficiënte processen en een eenduidige regionale aanpak. Nijkerk neemt (per 2026) deel aan de onderdelen die aansluiten bij de lokale behoefte en beleidskeuzes. Via de centrumregeling werkt Nijkerk samen op het gebied van inkoop en subsidiering, inclusief de ondersteunende taken voor jeugdhulp en Wmo-ondersteuning, waarbij ook de lokale transitieopgave vanuit de Wmo en het Integrale Zorgakkoord (IZA) wordt meegenomen.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Foodvalley	De gemeente Nijkerk werkt samen met de gemeenten binnen Regio Foodvalley aan de uitvoering van de Strategische Agenda 2026-2030 "Onderneemt Natuurlijk!" die in 2025 door alle gemeenteraden is vastgesteld. Binnen deze regionale samenwerking staan de kracht van de foodsector, innovatie en een toekomstbestendige economie centraal. Overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen werken hierbij nauw samen volgens het Triple Helix-principe. Daarnaast richt de regio zich op belangrijke ruimtelijke en maatschappelijke opgaven, zoals wonen, bereikbaarheid, energie, het landelijk gebied en een gezonde leefomgeving. Voor Nijkerk biedt de samenwerking kansen om de economische ontwikkeling, werkgelegenheid en bereikbaarheid van de gemeente te versterken en gezamenlijk regionale vraagstukken aan te pakken. Met de gemeentelijke bijdrage kan Regio Foodvalley de gezamenlijke ambities uitvoeren en de belangen van de regio effectief behartigen richting provincie, Rijk en andere partners.
VGGM	Het Rijk en de gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van aspecten die een bijdrage kunnen leveren aan de veiligheid en een goede gezondheid van de inwoners en het versterken van de eigen kracht. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover en zorgt voor de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.
JeugdFV	Binnen de GR Jeugd FoodValley werken de deelnemende FoodValley-gemeenten samen aan de gezamenlijke inkoop en uitvoering van specialistische jeugdhulp. De GR richt zich op het organiseren van kwalitatief goede, doelmatige en regionaal beschikbare jeugdhulp die lokaal niet altijd zelfstandig te realiseren is. Binnen de GR worden onder andere afspraken gemaakt over inkoop, contractmanagement, monitoring en kwaliteitsbewaking. Hiermee draagt de GR bij aan een toegankelijk, betaalbaar en samenhangend jeugdhulpstelsel voor de regio. Naast deze formele samenwerking binnen de GR stemmen de gemeenten ook beleidsmatig af binnen de Intergemeentelijke Samenwerking (IGS) Jeugdhulpregio JeugdFV via een Samenwerkingsovereenkomst (SOK).
Zorg- en Veiligheidshuis West Veluwe Vallei	In het Zorg- en Veiligheidshuis West Veluwe Vallei verwerken de gemeente, het Openbaar Ministerie, de politie en diverse zorg- en maatschappelijke instellingen gegevens die nodig zijn om hun werkzaamheden goed op elkaar af te stemmen en gezamenlijk complexe situaties aan te pakken. Het doel is om criminaliteit, ernstige overlast en onveilige situaties voor personen of in een gebied te voorkomen, te verminderen of op te lossen en hulpverlening voor inwoners af te stemmen. Daarbij gaat het om de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van straf- en bestuursrecht, zorg en hulpverlening.

Verbonden partijen	Doelstelling
Onderwijs regio Noord-Veluwe	Binnen de Onderwijsregio Noord-Veluwe werken gemeenten en samenwerkingsverbanden passend onderwijs samen om ervoor te zorgen dat ieder kind een passende onderwijsplek krijgt, zodat thuiszitten wordt voorkomen. Gemeenten hebben een verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de leerplicht. Om deze taken goed op elkaar af te stemmen, neemt Nijkerk deel aan het regionale ambtelijke overleg. Dit overleg bereidt het formele Op Overeenstemming Gerichte Overleg (OOGO) voor, waarin wethouders afspraken maken met de samenwerkingsverbanden over onder andere thuiszittersaanpak en de samenwerking tussen onderwijs en ondersteuning. Deze samenwerking is geen verbonden partij, maar wordt hier opgenomen omdat zij een belangrijke rol speelt in de regionale afstemming tussen onderwijs en gemeenten.
Omgevingsdienst de Vallei	De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor: ➤ Vergunningverlening • Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. • Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties. • Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. • Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. ➤ Toezicht en handhaving Het Programma Handhaving zet zich in voor een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.

Bijlage 3 Beleidskaders

Het overzicht hieronder biedt inzicht in de actuele beleidskaders. In de tweede kolom is aangegeven op welke periode het betreffende beleidskader betrekking heeft en in de derde kolom wanneer deze is vastgesteld.

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening en beleidsregel Meedoen	2017 en verder	2017
Water Programma	2024 - 2028	2024
Beheerplan wegen	2026 - 2030	2026
Beheerplan civiele kunstwerken	2026 - 2030	2026
Geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2019 - 2035	2018
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie"	2015 en verder	2014
Beleidsplan Schuldhelpverlening	2021 en verder	2021
Uitvoeringsplan Schuldhelpverlening	2023 en verder	2023
Visie op Werk en Participatie	2024 en verder	2024
Armoedebestrijdingsbeleid	2024 en verder	2024
Re-integratieverordening Participatiewet	2024 en verder	2024
Afvalbeleidsplan	2025 - 2028	2025
Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050	2019 – 2050	2019
Regionale Energie Strategie (RES)	2020 – 2030	2021
Beleidskader Duurzame opwek zon op land	2020 en verder	2020
Handboek groenbeleid	2002 en verder	2002
Beheerplan groen	2026 - 2030	2026
Routekaart klimaatneutraal Nijkerk (inclusief uitvoeringsprogramma)	2026 - 2030	2025
Nota Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	2026 - 2030	2025
Huisvestingsverordening 2019	Doorlopend	2019
Visie beheer openbare ruimte	2020 en verder	2020
Gemeentelijk Waterplan	2005 - 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 - 2020	2011
Beheerplan sloten, bermen en duikers	2026 - 2030	2022
Beheerplan straatmeubilair	2026 - 2030	2026
Koepelplan Landgoed Appel	2015 en verder	2015
Beheerplan openbare verlichtingen	2026-2030	2026
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Parkeerbeleidsplan	2026 en verder	2026
Woonvisie 2020+	2020 en verder	2020
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 en verder	2011
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk "Binnenstad als Buitenkans"	2011 en verder	2011
Centrumvisie Hoevelaken	Doorlopend	2019
Detailhandel structuurvisie	2019 - 2025	2019
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Strategische agenda Foodvalley	2026 - 2030	2025
Uitgangspunten Visie "Aantrekkelijk Nijkerk"	2015 en verder	2015
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving	2017 en verder	2017

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Uitgiftecriteriën bedrijventerreinen	2018 en verder	2018
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijziging sluitingstijden 2015	Doorlopend	2015
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 en verder	2013
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 en verder	2014
Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2024-2027 (IVP)	2024-2027	2024
Beleidsvisie externe veiligheid	Doorlopend	2011
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Regeling zonder meer ‘Samenwerking bedrijfsvoering’	2017 – en verder	2016
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling: de cirkel van geweld doorbreken	2025 - 2029	2025
Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein 2025 - 2040	2025 – 2040	2025
Kadernotitie Sociaal Domein 2025 – 2030	2025 – 2030	2025
Lokale Inclusie Agenda	2025 - 2027	2025
Cultuurbeleid Gemeente Nijkerk 2025 - 2040	2025 – 2040	2025
Regiovisie Samen in de Wijk	2021 - 2026	2021

Bijlage 4 Verplichte beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden hieronder weergegeven. In de laatste kolom is aangegeven aan welk programma de betreffende beleidsindicator gelinkt kan worden.

Indicator	Eenheid	2024	2025	2026	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	82	-	-	116	Perspectief Ruimte
Hernieuwbare elektriciteit	%	-	-	-	-	Perspectief Ruimte
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	726	790	839	957	Perspectief Ruimte
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	746	811	860	1.046	Perspectief Ruimte
WOZ-waarde woningen	1.000 euro	470	490	-	396	Perspectief Ruimte
Nieuwbouwwoningen	aantal per 1.000 woningen	2,9	-	-	7,3	Perspectief Ruimte
Demografische druk	%	77,2	77,3	-	80,1	Perspectief Ruimte
Banen	aantal per 1.000 inw (15-64 jaar)	894,1	-	-	750,5	Perspectief Ruimte
Vestigingen	aantal per 1.000 inw	188,3	-	-	182,5	Perspectief Ruimte
Netto arbeidsparticipatie	%	76,6	-	-	73,5	Perspectief Ruimte
Funciemenging	%	58,2	-	-	50,8	Perspectief Ruimte
Absoluut verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen. 5-18 jr.	2,9	-	-	5,6	Perspectief Sociaal
Relatief verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jr.	19	-	-	25	Perspectief Sociaal
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	1,9	-	-	2	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14,2	-	-	14,2	Perspectief Sociaal

Indicator	Eenheid	2024	2025	2026	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,7	-	-	1	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,2	-	-	0,3	Perspectief Sociaal
Jongeren met een delict voor de rechter	%	-	-	-	1	Perspectief Sociaal
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	125,7	137,8	-	190,8	Perspectief Sociaal
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	224,4	-	-	207,1	Perspectief Sociaal
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	-	-	4	Perspectief Sociaal
Werkloze jongeren	%	1	-	-	2	Perspectief Sociaal
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Per 10.000 inw	570	-	-	710	Perspectief Sociaal
Niet wekelijkse sporters (één keer per 2 jaar opgenomen)	%	41,50%	-	-	44,70%	Perspectief Sociaal
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	0,9	0,5	-	1,2	Perspectief Veilig

Indicator	Eenheid	2024	2025	2026	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,9	2	-	3,3	Perspectief Veilig
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2,2	1	-	1,1	Perspectief Veilig
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	3,7	1	-	4,1	Perspectief Veilig
Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	5	6	-	9	Perspectief Veilig

*Waar de cijfers beschikbaar zijn van de gemeenten met 25.000-50.000 inwoners zijn deze als vergelijkende cijfers meegenomen. Waar deze cijfers niet beschikbaar zijn worden de landelijke cijfers als vergelijkende cijfers vermeld. Verder horen de vergelijkende cijfers bij het laatst ingevulde jaar.

Een nadere toelichting op de (eenheden van de) indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	2025*	2026*	2027*	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners	Programma
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,4	7,6	9,3	-	Perspectief Dienstverlening
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,2	7,3	7,8	-	Perspectief Dienstverlening
Apparaatskosten (kosten gemeentelijke organisatie)	Kosten per inwoner	858	918	1.052	-	Perspectief Dienstverlening
	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten					Perspectief Dienstverlening
Externe inhuur	inhuur externen	26,6	2,9	7,4	-	
Overhead	% van totale lasten	10,6	10,8	11,5	-	Perspectief Dienstverlening

*De gegevens over 2025 komen uit de jaarstukken 2025, de gegevens over de jaren 2026 en 2027 uit de begrotingen over deze jaren.

Bijlage 5 Overzicht van reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves		2027			2028			2029			2030						
		Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec				
Algemene reserves																	
90001	Algemene reserve	21.471	279	1.195	20.554	20.554	-	7.971	12.583	12.583	-	1.000	11.582	11.582	-	704	10.878
Subtotaal		21.471	279	1.195	20.554	20.554	-	7.971	12.583	12.583	-	1.000	11.582	11.582	-	704	10.878
Bestemmingsreserves																	
90005	Reserve bovenwijkse voorzieningen	3.374	-	161	3.213	3.213	-	-	3.213	3.213	-	-	3.213	3.213	-	-	3.213
90008	Reserve volkshuisvesting	193	-	-	193	193	-	-	193	193	-	-	193	193	-	-	193
90009	Reserve bouwgrondexploitatie	10.916	140	454	10.462	10.462	145	454	10.008	10.008	143	454	9.554	9.554	142	454	9.100
90010	Reserve Oekraïne	5.988	-	0	5.988	5.988	-	-	5.988	5.988	-	-	5.988	5.988	-	-	5.988
90011	Reserve egalisatie bedrijfsvoeringskosten	706	-	11	696	696	-	252	444	444	-	322	122	122	-	448	-326
90012	Reserve investeringen economisch nut	10.281	-	167	10.114	10.114	-	167	9.947	9.947	-	298	9.650	9.650	-	298	9.352
90013	Reserve investeringen maatschappelijk nut	26.973	161	975	26.160	26.160	-	1.063	25.097	25.097	-	1.131	23.966	23.966	-	1.131	22.835
90015	Reserve mobiliteitsfonds	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000	1.000	-	-	1.000
90022	Reserve PRMI	9	-	-	9	9	-	-	9	9	-	-	9	9	-	-	9
90024	Reserve realisatiestimulans	812	-	-	812	812	-	-	812	812	-	-	812	812	-	-	812
Subtotaal		60.253	301	1.767	58.647	58.647	145	1.935	56.712	56.712	143	2.205	54.507	54.507	142	2.331	52.176
Totaal		81.724	580	2.962	79.201	79.201	145	9.907	69.295	69.295	143	3.205	66.090	66.090	142	3.036	63.054

bedragen x1000

Voorzieningen		2026			2027			2028			2029			2029			
		Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec	Saldo 01-jan	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-dec
Voorzieningen o.b.v. verplichtingen																	
90103	Voorziening grondexploitatie	59	-	-	59	59	-	-	59	59	-	-	59	59	-	-	59
90105	Voorziening pensioenen wethouders	7.261	68	7.329	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90107	Voorziening BTW chalets opvang Dekrainers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90108	Voorziening verliesgevende contracten faciliterend	1.034	-	-	1.034	1.034	-	-	1.034	1.034	-	-	1.034	1.034	-	-	1.034
90109	Voorziening verlofsparen	346	-	-	346	346	-	-	346	346	-	-	346	346	-	-	346
Subtotaal		8.700	68	7.329	1.439	1.439	-	-	1.439	1.439	-	-	1.439	1.439	-	-	1.439
Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen																	
90200	Voorziening beheerplan wegen	1639	3.750	3.726	1663	1663	3.650	3.624	1.688	1.688	3.450	3.624	1.514	1.514	3.450	3.624	1.339
90201	Voorziening beheerplan kunstwerken	764	400	480	684	684	400	490	594	594	400	390	604	604	400	910	94
90204	Voorziening groot onderhoud riolering	93	218	220	91	91	218	197	112	112	218	131	199	199	218	131	286
90206	Voorziening beheerplan groen: speelreinen	463	110	235	339	339	107	255	190	190	107	140	157	157	107	140	124
90207	Voorziening beheerplan groen: begraafplaatsen	137	33	9	161	161	33	9	185	185	33	9	208	208	33	9	232
90208	Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	143	61	33	171	171	61	18	214	214	61	57	218	218	61	57	223
90209	Voorziening straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	0	-	-0	0	0	-	-0	0	0	-	-0	1	1	-	-0	1
90211	Voorziening beheerplan gebouwen	943	450	156	1.237	1.237	450	459	1.228	1.228	450	167	1.511	1.511	450	934	1.026
90214	Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	96	17	-	113	113	17	-	129	129	17	-	146	146	17	-	162
Subtotaal		4.279	5.039	4.859	4.458	4.458	4.935	5.052	4.341	4.341	4.735	4.518	4.558	4.558	4.735	5.806	3.488
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden																	
90215	Voorziening afvalstoffenheffing	661	141	20	782	782	142	20	904	904	155	20	1.039	1.039	163	20	1.181
90216	Voorziening riolering derden	6.062	257	20	6.298	6.298	885	20	7.163	7.163	705	20	7.848	7.848	598	20	8.707
Subtotaal		6.723	398	40	7.080	7.080	1.028	40	8.067	8.067	859	40	8.886	8.886	761	40	9.888
Totaal		19.702	5.504	12.228	12.978	12.978	5.963	5.092	13.848	13.848	5.594	4.559	14.884	14.884	5.496	5.846	14.815

Bijlage 6 Stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

Project	(verwachte) start bouw	(Verwachte) oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur Per 1-1- 2026: < € 933 (p/m)	Aantal sociale koop Per 1-1- 2026: € 294.000	Fase
Nijkerk						
1 OostStreeck (v.o. Oude Barneveldseweg)	2024	2027	164 82 in 2025 33 in 2026 49 in 2027	66	0	Uitvoering
2 Doornsteeg fase 3 (70% grond gemeente)	2025	2031	671	239	0	Uitvoering
3 Landgoed Appel	2013	2031	6 (3 reeds opgeleverd)	0	0	Uitvoering
4 Stadshaven fase 1a (100% grond gemeente)	2026	2028	29	11	0	Voorbereiding
5 Stadshaven fase 2	2026	2031	565	170	30	Voorbereiding
6 Het Spaanse Leger	2022	2026	332 168 in 2023 90 in 2024 40 in 2025 33 in 2026	88	17	Uitvoering

	Project	(verwachte) start bouw	(Verwachte) oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur Per 1-1- 2026: < € 933 (p/m)	Aantal sociale koop Per 1-1- 2026: € 294.000	Fase
7	Kerkplein / Wonen bij de Toren	2025	2027	104	14	0	Uitvoering
8	Locatie Nautenaseweg (v.o. Oude Scoutingterrein)	2023	2026	11 4 in 2024 6 in 2025 1 in 2026	0	0	Uitvoering
9	Centrumontwikkeling Paasbos	2027	2034	236	100	17	Ontwikkeling
10	Nieuwe St. Jozef	2027	2029	162	162	0	Vorbereiding
11	Herontwikkeling Meubel- en tapijthal / Plan Bentinck	2026	2027	44	13	2	Uitvoering
12	Achterzijde Hoogstraat 26	2026	2027	8	0	0	Vorbereiding
13	Spoorkamp IB – Meergeneratiehofje	2026	2028	30	30	0	Vorbereiding
14	Hoek Spoorstraat / Molenweg	2025	2026	15	6	0	Uitvoering

Project		(verwachte) start bouw	(Verwachte) oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur Per 1-1- 2026: < € 933 (p/m)	Aantal sociale koop Per 1-1- 2026: € 294.000	Fase
15	Vetkamp 85 / De Pol	2026	2029	109	109	0	Uitvoering
16	Oost Nijkerk (Slichtenhorst, Stationsgebied, Luxool, Bronswerk)	2032	2040	2000	600	100	Definitie
17	Van Rensselaerstraat 44	2027	2028	12	0	0	Initiatief
18	Bunschoterweg 24	2027	2028	5			Vorbereiding
19	Holkerweg 66	2027	2029	9			Ontwikkeling
20	Holkerstraat / Mondfrans	pm	2027	12			Ontwikkeling
21	Groenestraat 4	2025	2027	9			Ontwikkeling
22	Vetkamp 14 en 16	pm	2027	13			Ontwikkeling
23	Wallerstraat - Bernhardstraat	2026	2027	119	42		Ontwikkeling
24	Van 't Hoffstraat 14-20	2027	2028	11			Initiatief
25	Van Reenenpark 23 (Vredeskerk)	2028	2030	8			Definitie

Project		(verwachte) start bouw	(Verwachte) oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur Per 1-1- 2026: < € 933 (p/m)	Aantal sociale koop Per 1-1- 2026: € 294.000	Fase
Nijkerkerveen							
26	Dr. Van de Kolkstraat	2026	2027	12	7	0	Uitvoering
27	Deelplan 2, Dorp	2020	2027	16 2 in 2027 14 reeds opgeleverd	0	0	Uitvoering
28	Deelplan 3c	2029	2030	64	0	0	Initiatief
29	Deelplan 3	2025	2030	338	56	60	Uitvoering
30	Deelplan 4 (J. de Boerweg)	2029	2030	101			Initiatief
31	Deelplan 2 – Landelijk	2032	2033	50	pm	pm	Initiatief
32	Nieuwe Kerkstraat 85-89	2027	2029	10	0	0	Initiatief
33	Nieuwe Kerkstraat 0 (achter 56),	2027	2027	9	0	3	Vorbereiding
34	Asielopvang Hoek Amersfoortseweg- Koolhaaspark	2026	2026	19	9	0	Ontwikkeling
35	Van Noortstraat 29	2026	2027	11	0	8	Ontwikkeling

Project	(verwachte) start bouw	(Verwachte) oplevering	Totaal aantal woningen (bruto)	Aantal sociale huur Per 1-1- 2026: < € 933 (p/m)	Aantal sociale koop Per 1-1- 2026: € 294.000	Fase
Hoevelaken						
36 Poort naar Hoevelaken (v.o. Eikenschuur)	2026	2027	45	18	3	Voorbereiding
37 Klaarwater (v.o. Middelaar Oost)	2028	2037	650	195	33	Ontwikkeling
38 Locatie Euretco (EK)			0	0		
39 Westerdorpsstraat 17 (c.o. Hoevelaken)	2025	2026	12	0	0	Uitvoering
40 Westerdorpsstraat 22 (c.o. Hoevelaken)	2028	2029	13	0	0	Ontwikkeling
41 Oosterdorpsstraat 174	2025	2027	77	10	0	
42 Kantemarsweg 4	2027	2028	18	11	0	Voorbereiding
43 Hoevelakense Bos	2026	2027	7	0	0	Uitvoering
44 De Brink 7 (Lidl)			8	0	0	Initiatief
45 Westerdorpstraat 4			30	0	0	Initiatief
46 Asielopvang Middelaarseweg	2026	2026	36	0	0	Ontwikkeling
47 Klaarwater Fase 2	2038	2041	250	75	12	Initiatief